

చందులు

నవంబర్ 1988

RS 3

పాచే

రాము, శ్రూము గ్రహంతర వాసితో ముఖాముఖి

రాము, శ్రూము ఇచ్చుయ్యా బీచ్ మింద
ఒంకురిగా నెడుసుయించారు. తన్నయుండి
అక్కా సెరగా వెలిగిగొపుగాడి

బుట్టింటమైన అంతర్జాన నోక్
ఎక్కి వెనుగాగ దిగువగాడి

అబ్బో, ఇదేదో,
అంతర్జాన నోకలా
ఉందే!

వీళ్ళు దానిదగరికి
వస్తుండగానే అ
అంతర్జాన నోక రివ్వుమని
ఎగిరిపోవుంది. వీళ్ళ వెనక
పొచల్చంచి ఏవో కాత్త
రకం శబ్దాలు వస్తాయి.

అక్కడ కనిపెంచింది చూసి అశ్చర్యపడుపోతారు.

వీడెవడ్
గ్రహంతరవాసిలా
ఉన్నాదే!

అయితే
ఖమించుమ్మాడు
పాపం.

మనం వీళ్ళు
మట్టిక చేట్టాం.

చీటి
అని పీలుష్ట్టాం.
కాసిని
పొప్పిన్న ఇచ్చాం.

ఆగ్రహంతరవాసి గ్రహం
శిలాయుదు కర్చా! అందుకిరి
పొమ్మన్న స్వాధులు
అక్కడ పెట్టి వెములుండి నని
చూస్తారు.

చీటి మెల్లగా పాపిన్న స్వాధు
దగరికి వేస్తాము.
ఒకటి తెచ్చుకుని నముల్కాడు.
ఒక్కటి తెచ్చుకుని అన్ని
కిసిస్తాము.

ఆ తర్వాత చీటి ఎంతో తెల్లవెన త్రాసిలా వచ్చి
మేక పెట్టింద్చే చేయడంట్టించాము, శ్రూము
అశ్చర్యాతో, అనందంతో తబ్బిచ్చు పోతారు.

చీటి, నువ్వు
మూ నెస్తుమైపోయావు,
ఇంక్కా!

సౌరుంచె. మనసుదోచ. భూమిరంపు

పొప్పిన్న!

పాచే
పొప్పిన్న

POPPINS

మీరు కొన్నారా?

మీరు చదివారా?

వనిత

నవంబర్ సంచిక

దీపావళి విశేష సంచికగా
వెలువడింది.

ఈ సంచికలో...

జంకా

చెట్లు లెచ్చుచుట్టి తండ్రిన తరు క్షతలు
ల్సోదుచు, ల్సోనమూకలిగించే
తండ్రాలతో తోర్చుకొక రంబచులు
యోదాబాటు బంచల్సుడు
చెర్చుల క్షతలు—పోరంబం!

ప్రధానితలు—తీచెంకట్టికోర్కెప్పి, ల్సోసోర్జులు,
ల్సోల్టు క్షతలు, చెత్తిచులు...
బుమితీరచుల్లు—ప్రస్తుతాప్పి,

1500 రూపాయల బిహుమతులతో
పంటల శోభీ ప్రకటన!
కళాశాల వద్దోర్ధులకు వ్యాపరచన శోభ!
పురుషులకు క్షతల శోభీ!
పుత్రులు ముందుకు పన్నును బాపుగారి పుష్టి!

ముకునచ్చిన రంటు నోచుసపలలు—శోభనీటిలే
క.రమంక్రీష్ణాన్నల్లారా నే శోభనీటిలే
మీరు మెచ్చే మరిన్ని విశేషంకాలతే వెలువుంది.

PARRY'S

పీలుల్లారా

నేను ఏమి భెచ్చావో ఉహించగలదా? వినోదంకోనూ,
అటలంకోనూ నిండిన అద్యుక్త ప్రథమం
వాకు ఎవరు నహాయం చేస్తారో తెలుసో? కాఫీదైవ మరియు
చాకాశెల్ ఎక్కుయైన్. ఇక కదలండి. మిం కోనం, మిం
స్నేహితులకోనం అంకులేని వినోదం సిద్ధంగా పుండి

THE KING OF SWEETS <

కాఫీదైవ కటుపు
కోండి-ఆతమ మిం ఒక
పుంబి కొత్త అట ఎలా
తయారుచేయాలి.
ఎలా అధారి చుస్తాము!

గోట్టికాయల లట్టు

అంపు, దీనిని ఎలా జాలా చూశాలి!

మిం కావలసినది: లిన్జు ఆట్టపెట్టె (పెద్ద
తోళు పెట్టె అయినా చాలు), కొన్ని గోట్టికాయల
ఇది మామూలు గోట్టికాయల ఆట కాదు.
ఒక సోక్కెరింగ్ దాక్కు తయారుచేయండి.
అట్టపెట్టెకి కొన్ని 'ప్రవేశ
ద్వారాలు'లా క్రత్తి. రించండి. అది
క్రిందనుంచికూడా తెరవడానికి
పీయగా వండారి, 'ప్రవేశద్వారాల'
వెన పోక్కెర పొయింట్లు
రాయండి. ఇప్పుడు
వెనక్కెపెర్చి
ప్రవేశద్వారాల లోంది

మింకు తెలుగు

నత్తులు ఎంకో రయంకర
మని మింకు ఉహించి చ
పోవచ్చు. కానీ ఒక నత్త
ఇరవులు అయిరువేం వరు
పట్టు వుండవచ్చు! నత్తులు
అమ్మా!!

మిం కావలసినంతమంది స్నేహితులకో ఈ అట అడండి. మిం
సోక్కెర తెఱ్పు వుండండి. ఎవరికి ముందుగా 100 పొయింట్లు వస్తూయో వాకు నెగ్గివట్లు!

ప్రార్ణవ

మితాయిలు

మరియు

బిస్కిట్లు

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 50 లు
 ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1989 జనవరి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

S. B. Takalkar

★ ఈ పోటోలకు నరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ నవంబర్ నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోష్టుకార్డుపైన రాసి, ఈ అధ్యనుకు పంపాలి:— చంద్రమా పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, ముద్రాను-26

S. M. Dudhediya

సెప్పెంబర్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో: నిత్యకృత్యానికి

దెండన పోటో: నిరీక్షణ ఎందుకో?

వంపివవారు: పి. సేత్యవారాయి, కాడికోటు, రాజమండ్రి (ఆం. క్ర.)

బహుమతి మొత్తం రు. 50/- నెలాభరులోగా పంపబడుతుంది.

చంద్రమా ము

ఇండియాలో సంపత్తుర చందా: రూ. 36-00

చందా పంపవలనిన చిరునామా:

డాల్టన్ ఏజెన్సెస్, చంద్రమాము బిల్లింగ్స్, వడవళని, ముద్రాను-600 026.

ఇతర దేశాల చందా వివరాలకు రాయంది:

చంద్రమాము పట్టికేషన్స్, చంద్రమాము బిల్లింగ్స్, వడవళని, ముద్రాను-600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

మీ పాపాయికే అందించండి సెరిలాక్ లాభం

తొలిసారిగా మన పదార్థాలను ఇస్తు

4 నెఱల నుంచే మీ పాపాయికే, పాలలో లాటు మన పదార్థాలు కావాలి. సెరిలాక్ లాభాన్ని అందించండి.

పోషకాపూర్వ లాభం : సెరిలాక్ ప్రతి మొత్తాదులోనూ మీ పాపాయికే కావలసిన పోషక పదార్థాలు, ప్రోటీన్లు,

కార్బోహైడ్రాట్లు, కొస్యూ పదార్థాలు, విటమిన్లు, అసిటాయా అన్ని వ్యాపారాలు, అన్ని సమ పాశల్లో ఉన్నాయి.

యాచి లాభం : పాపాయిలకు సెరిలాక్ యాచి ఎప్పం.

సమయం తడా లాభం : సెరిలాక్ ముందూ వండినది.

దాసికో పాయా, చంపదార వ్యాపారాలు, దాసికో వెప్పుకి నీటికి కలిపిత చాట.

ఎంపిక లాభం : ఎంచుకుసేందుకు మూడు రకాల సెరిలాక్ సుండి.

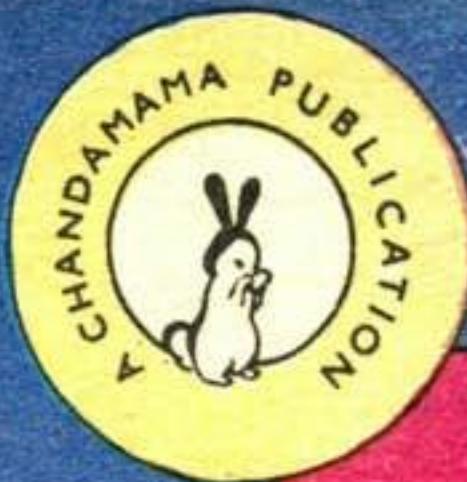
మీ పాపాయికే సమఖ్యాకంలో చోషకాపూర్వాన్ని అందించేందుకూ, తయారుచేయసంలో పరికుల్కులకు సాధీంచేందుకూ, డాగ్ మీది సూచనలు కాగ్గిత్తగా పాలెంచండి.

ఉపిరం
సెరిలాక్ బేబీ కెర్ బ్యాక్
ప్రాయండిసెరిలాక్
చ్యాస్ట్ బాక్స్, నెం 3
న్యూ డిల్లీ 110008

4 మాసాల సెంట్

సెరిలాక్ రక్కణా: పోషకాపూరంలో పరిపూర్ణం-ఎంతో రుచికరం

చండమామ

నంప్రాపకుడు : ' చ క్ర పా ణి '

నంచాలకుడు : ' నా గి రె ద్ది '

ఈ నెల బేతాళకథ [“పాము-మనిషి”]కి అధారం, వీరేపల్లి జయరాంరెడ్డి రచన. మనిషి మనుగడకు అవసరమైన ధనార్జన రకరకాలుగా సాగినప్పటికీ, స్వయంగా శ్రమించి సంపాదించడంలో ఎంతో తృప్తి, ఆనందం ఉంటాయి. ఇతరులు పద్ధతి శ్రమా, ధనం నష్టపోయినా ఓర్చుకోగలడు కానీ, తాను పదినశ్రమకు తగిన ఫలితం లభించకపోతే మాత్రం మనిషి భరించలేదు. ఈ విషయం “శ్రమవిలువ” అన్న కథలో, చక్కగా వివరించబడింది.

ఆమరవాణి

అస్థర్మైన గృహీయాల్, వ్యాపంజలి కర్మణ,
మూర్ఖం చందామరోధేన, యథాతధ్వేన వండితమ్.

[ధనంతో లోభిని, వినయంతో కరిసుట్టి, పాగద్తుతో మూర్ఖుట్టి, నత్యంతో పండితుట్టి వశవరచుకోవచ్చు!]

నంపుటి 83

నవంబర్ '88

సంచిక 5

విడి ప్రతి : 3-00

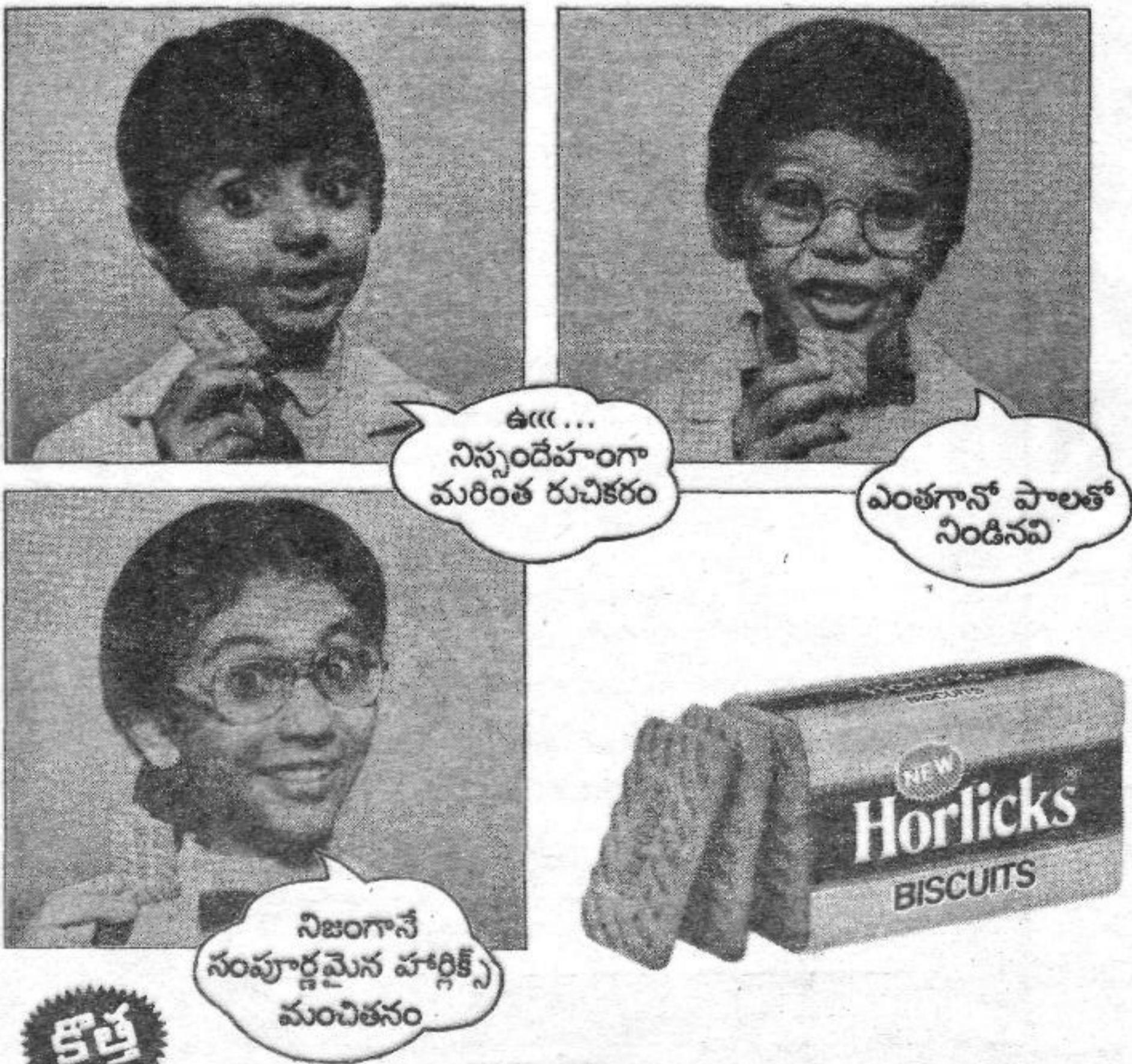
..

నంవత్సర చందా : 36-00

కోడ్ హర్లిక్స్ బిస్కిట్స్.

కొత్తమంది మంచి రుచి నెపుబులు
యల్స అంటున్నాళ్లు...

హర్లిక్స్ బిస్కిట్స్

ప్రముఖ, పోల్చే సిద్ధి, వీటిను సంపూర్ణమైన హర్లిక్స్ మంచితనం.

HTA 5456 TEL

చుంబకు కటుర్లు

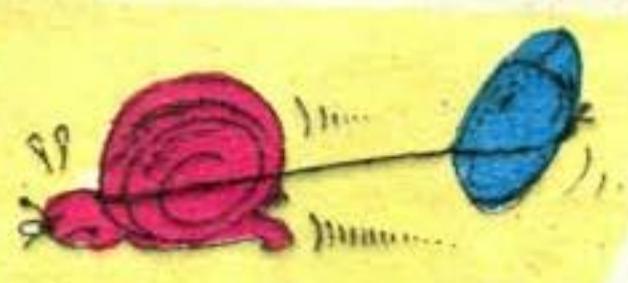
తుంజగ్గపాటిచే ఎవరైనా పున్నారా?

వైకింగ్ వ్యాపారాత్మ విభాగంవాటు తీసిన పోటోయ, కొన్ని జటీలమైన ప్రశ్నలకు దారితీస్తున్నావి. ఆ పోటోలరో కుజ గ్రహం ఉపరితలంలో, ప్రాప్తింద్రమైన నిరమిడ్ల వంటి రూపాలు కన్ధినిస్తున్నాయి. ఇని నమాంగా ఎర్పుదాయా లేక ఎవరైనా నిర్మించారా, అన్నదే ప్రభావ ప్రశ్న !

ప్రపంచంలోకెల్లా ధనవంతుడు

ఒపానుకు చెందిన యోషియాకీ ట్యూటసుమీ వఱ రై రైపాలకు అధినేత. ఒక సర్వే ద్వారా, ఈ సంవత్సరం ప్రపంచంలో అందరికన్నా అశి ధనవంతుడని తేరింది.

నత్తుల పోటీ

స్ట్రీయినరో ఇటీవల వత్తం మర్యాద ఒక పోటీ ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పోటీలో 79 నత్తల పాల్టోన్నాయి. వాటికి కట్టిన లాక్సును లాక్సుపోవడమే పోటీ. పొట్కులన్ అనే నత్త ఈ పోటీలో ప్రథమ బహుమతిని పొధించింది. 240 గ్రా. బారుషుగల రాయిని, వదినిమిషాలరో ఈ నత్త 42.5 సెం.మీ. దూరం లాక్సుపోయింది. ఈ పోటీలో కొన్ని నత్తలు లాగదావికి బదులు, వాటి మీదికి ఎక్కుసాగాయి.

బైనాబాల్క సరికో త్తరికార్పు

బైనాకు చెందిన పూనయనిస్తు అనే 15 సంవత్సరాల జారిక బారువెత్తరంలో సరికో త్త ప్రపంచరికార్పు సృష్టించింది :

సందేహనిష్టి

పార్వతమై అనే ఇల్లారికి ఒక సందేహం కరిగింది. “అనలీ ప్రవంచంలో పోట్లాటలెందుకు వస్తాయి?” అన్నది ఆమె సందేహం. ఆమె తన సందేహం తీర్చుమని చాలామందిని అడిగింది. కాని, ఎవరూ సంతృప్తికరమైన సమాధానం చెప్పశేక పోయారు.

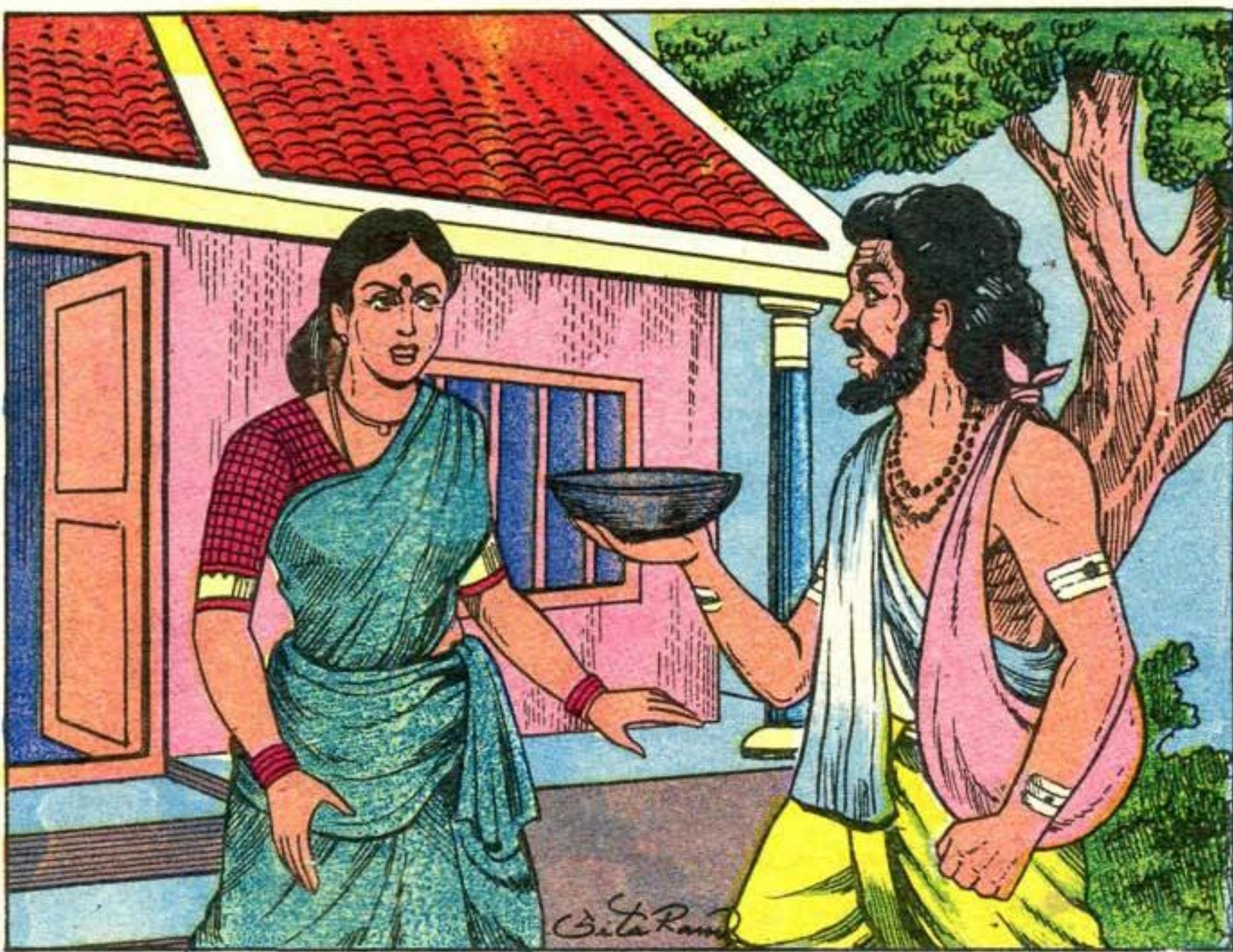
ఒకనాడు పొద్దున భిక్షుడగడానికి వచ్చిన బైరాగిని, “స్వామీ, ఈ ప్రవంచంలో పోట్లాటలు రావడానికి కారణమేమిటంటారు?” అని అడిగింది పార్వతమై.

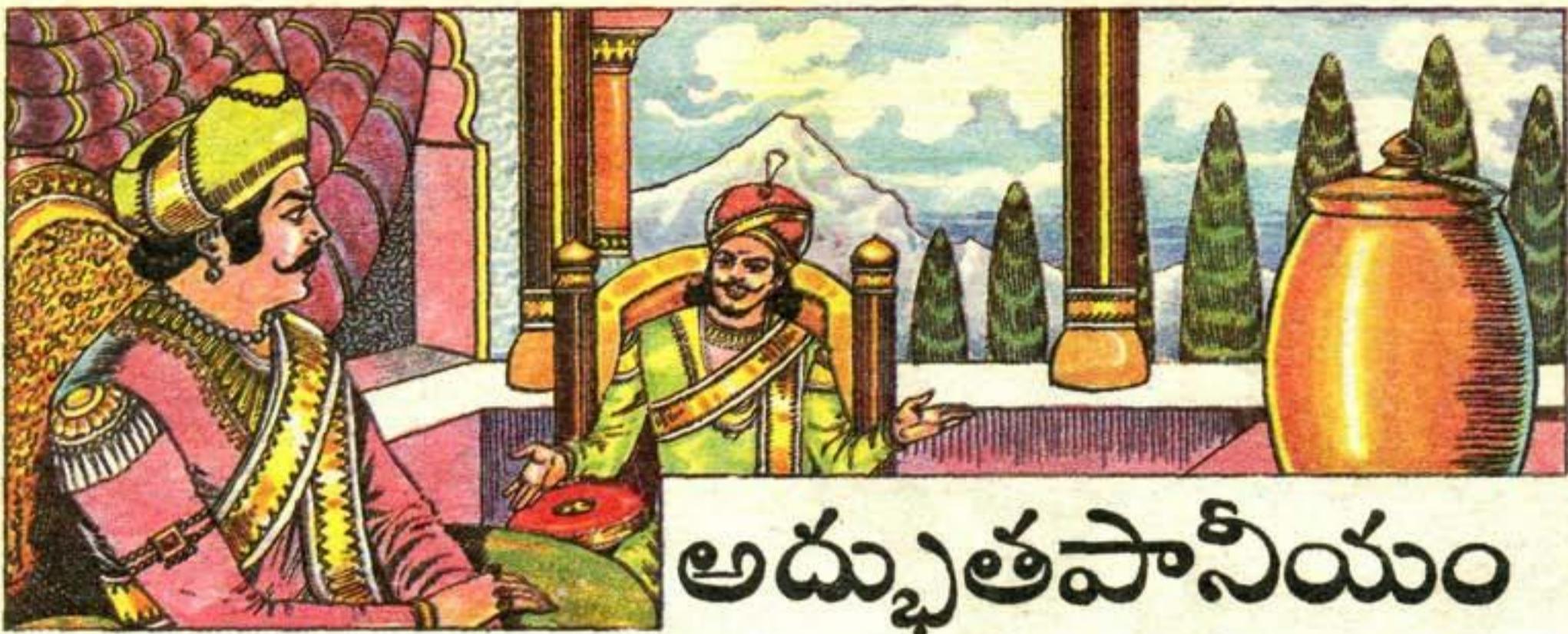
“భిక్షం అదుగుతూ పుంటే, పెట్టడం మాని, ముదనష్టపు ప్రేక్ష అదుగుతావేమిటే మూర్ఖరాలా?” అన్నదు బైరాగి కోపంగా.

“నేను అడిగింది ముదనష్టపు ప్రేక్ష? ఈరూరూ తిరిగి విచ్చమెత్తుకునే ముఖ్యిపెదవా, నీకింత నోటిపొగరా?” అంటూ పోట్లాటకు దిగింది పార్వతమై.

“నేను ఒక్క చెద్దమాట అన్నండుకే నీకెంత అగ్రహం వచ్చిందో చూకావా తల్లి! మనుషుల మధ్య పోట్లాటలు రావడానికి ఎన్నో కారణాలు; వాటిలో ముఖ్యమైనది నోటిదురుసుతనం. ఈ విషయం నీకు అనుభవస్థార్థకంగా తెరియజేయడానికి ఆ మాట అన్నాను. నన్ను తమించు తల్లి,” అన్నదు బైరాగి.

—బి. రఘురామరాజు

అద్యభుతపానీయం

ధర్మగిరిని పాలించే రాజు, భద్రావతీ రాజైన భానుచంద్రుడికి సామంతుడు. ఒకసారి పొరుగున వున్న జయంతపుర రాజైన విజయవర్ష, ధర్మగిరి మీద దాడి చేసి, దాన్ని ఆక్రమించుకున్నాడు. ఈ వార్త కొంత ఆలస్యంగా భానుచంద్రుడికి చేరింది.

ఇయన పెద్ద సైన్యంతో వెళ్ళి, విజయ వర్షము ఉడించి, ధర్మగిరిని తరిగి తన సామంతుడికి అప్పగించాడు. ఆ సమయంలో సామంతుడు, భానుచంద్రుడికి ఒక పెద్ద పీపాను బహుకరించి, “మహారాజా, యిందులో ఒక అద్యభుతమైన పానీయం వున్నది. దీన్ని మీరూ, మీ పరివారమూ సేవించి, నాకు ఆనందం కలిగించండి!” అని కోరాడు.

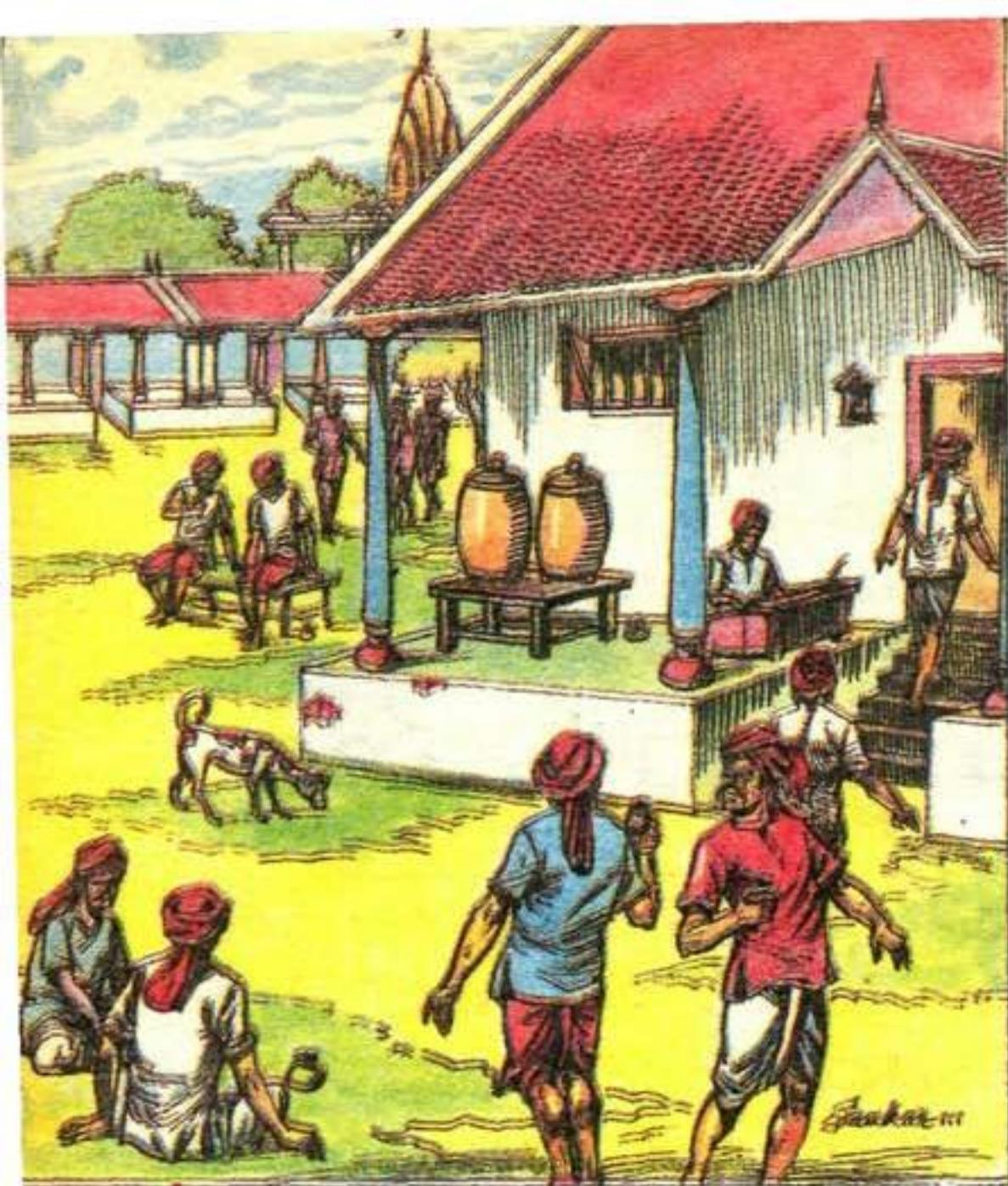
పీపాలో వున్న పానీయాన్ని రాజు భానుచంద్రుడూ, ఆయన సైనికులూ తాగి,

మైకం కమ్మి. ఒళ్ళు తెలియని స్థితిలో చిందులు వేసి కొంతసేపటికి మత్తుగా పడిపోయారు.

మరుసటి రోజు బారెడు పొద్దెక్కాక, భానుచంద్రుడు, సామంతుణ్ణి పెలచి, “నువ్వు మాకు బహుకరించిన పానీయం ఎక్కుడినుంచి తెప్పంచావు?” అని అడిగాడు.

రాజు అడిగినదానికి, సామంతుడు చాలా సంతోషించి, “మహారాజా, దీన్ని ధర్మగిరిలోనే తయారుచేస్తాం. ఇక్కడ వున్న ఒక జాతి చెట్లనుంచి అది లభ్య మవుతుంది. తమ సంగతేమో తెలియదు గాని, తమ సైనికులు మాత్రం దాన్ని సేవించడంవల్ల, రాత్రి స్వర్గంలో విహరించాం అంటున్నారు.” అన్నాడు.

“అలాగా!” అని భానుచంద్రుడు తల ఊపి, “ఈ పానీయాన్ని మీ తండ్రి,

తాతలకాలంనుంచి ధర్మగిరిలో వాడుక చేస్తున్నారా ? ” అని అడిగాడు.

“ లేదు, మహారాజ ! ఈ అద్భుత పానీయాన్ని, రెండు సంవత్సరాల క్రితం, ఒక విదేశివర్తకుడు, నాకు బహుకరిం చాడు. నేను సేవించగా ఎంతో ఆనందం, ఆహ్లాదం కలిగింది. అప్పుడు, ఆ వర్తకు ణ్ణదిగి, దాన్ని తయారుచేసే పద్ధతి తెలుసు కున్నాను, ” అన్నాడు సామంతుడు.

భానుచందుడు ఒకటి, రెండు క్షణలు మౌనంగా ఉరుకుని, “ నువ్వు చెప్పేది రెండు సంవత్సరాల క్రితం మాట. ఆ తర్వాత ఏం జరిగిందో వినాలని పున్నది. కాస్త వివరంగా చెప్పు. ” అన్నాడు.

ఆందుకు, సామంతుడు చెప్పిందే మంట—

విదేశివర్తకుడి చ్ఛిన అద్భుత పానీయాన్ని తాగిన సామంతుడికి, ఒక ఆలోచన వచ్చింది. ఇంత గొప్పనుఖాన్ని కలిగించే పానీయాన్ని, తన ప్రజలకు ఉచితంగా పంచిపెట్టి, వాళ్ళచేత కీర్తింప బడాలనుకున్నాడు.

ఆయన వెంటనే మంత్రిని పిలిపించి, “ ఈ పానీయాన్ని రోజు, ప్రజలకు పంపిణీ చేయాలనుకుంటున్నాను. దానికి అవసరం ఆయన వస్తువులనూ, మనుషులనూ సిద్ధం చేయ్యంది ! ” అని చెప్పాడు.

వారం రోజుల తర్వాత ఆయన, కూడలిప్రదేశాలలో ఉచిత పానశాలలు ఏర్పాటు చేయించి, ఆ అద్భుత పానీయాన్ని ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెచ్చాడు. వెయ్యి పీపాలతో ప్రారంభ మైన, యా పంపిణీ, కొద్ది రోజుల్లోనే పాతికవేల పీపాలకు మీంచిపోయింది. ఇందుకోసం ఆదనంగా ఏర్పాట యైన మనుషులకు జీత భత్తాలూ, పీపాల రవాణా ఖర్చులూ కలిసి, నెలకు నూరు బంగారునాణాలకు దాటిపోయింది.

ఈ అదనపు ఖర్చుల సమస్యకు పరిష్కారం ఆలోచిస్తున్నా, సామంతుడికి, మరొక సమస్య ఎదురైంది. ఆదేమంట;

కోరినంత పాసీయం యివ్వలేదని ప్రజలు అగ్రహించి, ఒకనాడు యిద్దరు పాన్శాల ఉద్యోగులను హత్య చేశారు.

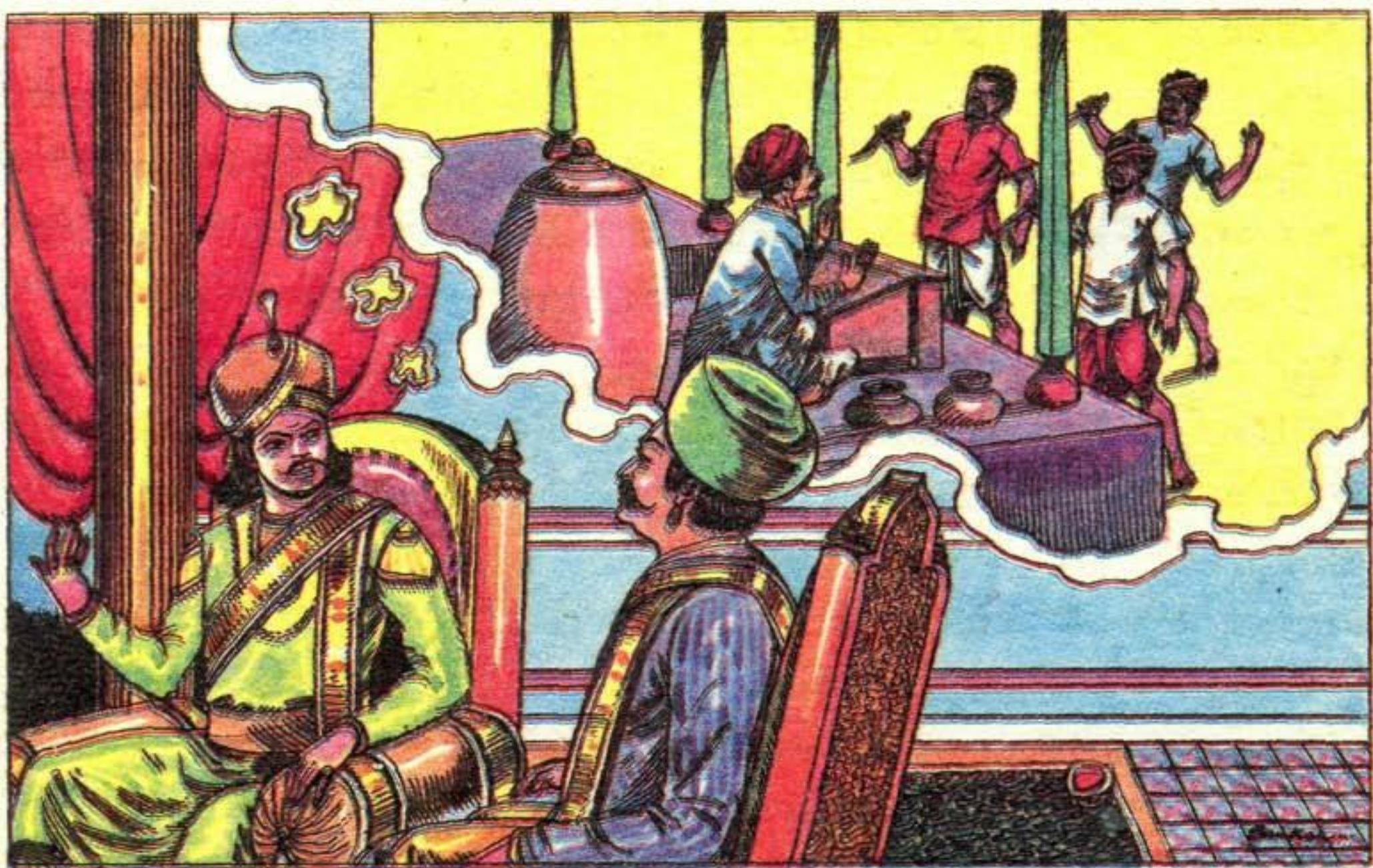
ఈ విషయం గురించి సామంతుడు, మంత్రితో సంప్రదిస్తే, అయిన వెంటనే, యిం పాసీయాన్ని నిషేధించమని సలహా యిచ్చాడు. అయితే, సామంతుడు, ఈ పాసీయానికి ఎంతో కొంత ధర నిర్ణయిస్తే, ఖజానారాబడి పెరగడమే కాక, దబ్బున్న వాడే పాసీయాన్ని తాగ గలడనీ, అందు వల్ల యిం హత్యలు కూడా అరికట్టువచ్చనీ ఆలోచించాడు.

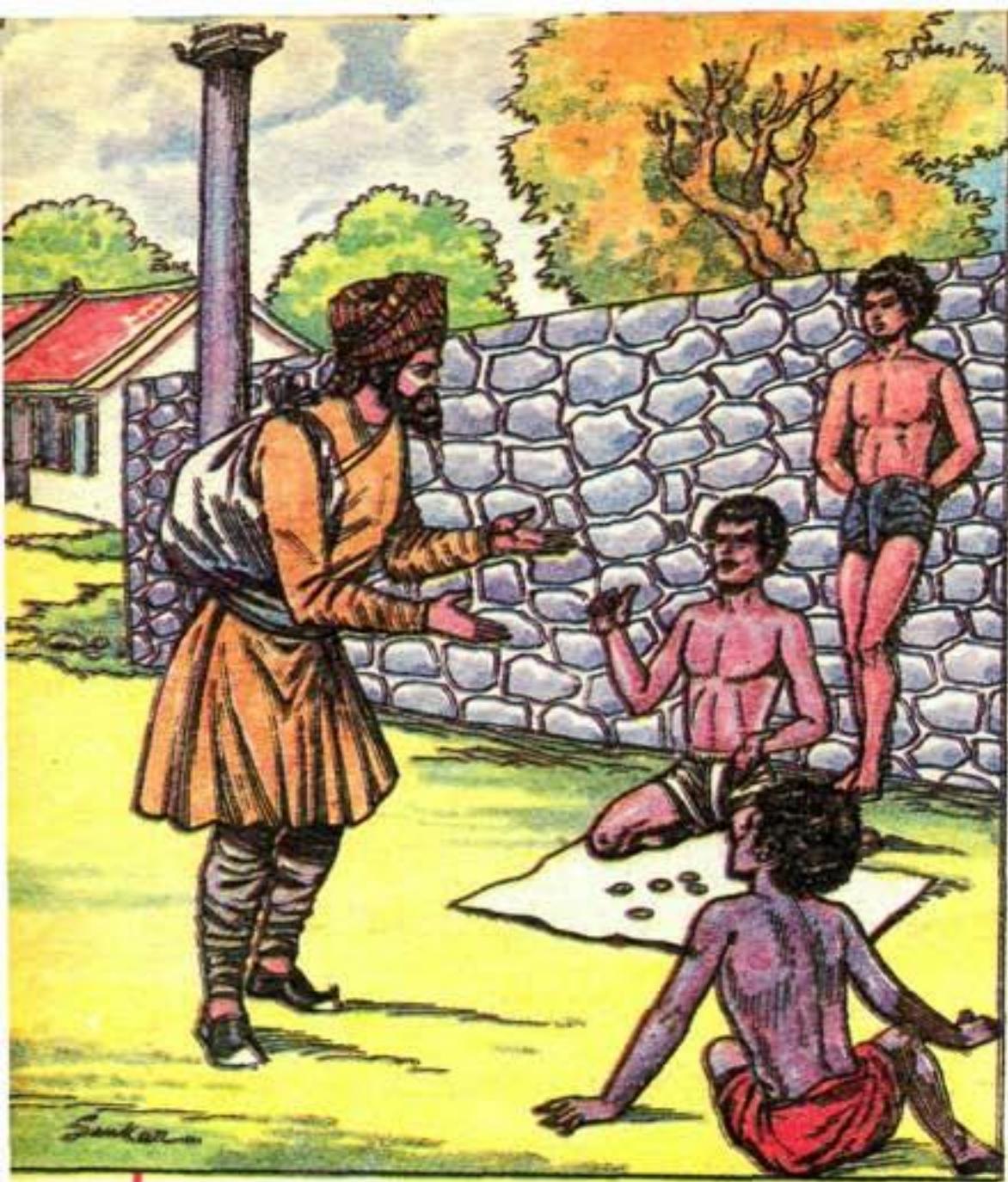
ఆ మర్మాడే, అద్భుతపాసీయానికి ధర నిర్ణయించబడింది. చిత్ర మేమం టే— ఉచితంగా పంపిణీ చేస్తున్నప్పుడు, రోజు

వారీ ఖర్చు పాతికవేల పీపాలైతే, యిప్పుడు ఆ సంఖ్యా యాబైవేల పీపాలకు పెరిగింది. అదాయం కూడా లభించసాగింది.

సామంతుడు, యిం ఆదనపు రాబడితో, సంక్షేమపథకాలు నిర్వహించ దలిచాడు. మొదటి ఆరునెలల రాబడినీ, అనాధ బాలల కోసం, ఆ తర్వాత ఆరు నెలల రాబడినీ, సైనికుల వేతనాలను పెంచడం కోసం వినియోగించదలిచాడు. అనాధ బాలల సంఖ్యను వివరిస్తూ, ఒక నివేదిక తయారయింది. వాళ్ళ సంఖ్య పదివేలు.

సంక్షేమ పథకాన్ని అమలులో పెట్టి, ఆరునెలల తర్వాత వచ్చిన నివేదికను, సామంతుడు పరిశీలించాడు. అనాధ బాలల సంఖ్య యిప్పుడు పాతికవేలని

తేలింది. ఇందుకాయన ఆశ్చర్యపోయి, మారువేషంలో నగరసంచారానికి బయలు దేరాడు.

సామంతుడికి వీధులనిండా బిచ్చం ఎత్తుకుంటున్న అనాధబాలలు ఎందరో కనిపించారు. ఆయన, వాళ్ళను ఎందుకు బిచ్చం ఎత్తుకుంటున్నారని అడిగాడు.

“ఆయ్యా, యా దేశపురాజు అమ్మిస్తున్న పాసీయం తాగి, మా పెద్దలు కొందరు చనిపోయారు. మరి కొందరు అంతు తెలియని రోగాలతో బాధపడుతున్నారు. ఇంకొందరు, ఆ పాసీయానికి బానిసలయి, మమ్ములను సాకలేక ఇళ్ళ నుంచి తరిమే శారు,” అని చెప్పారు అనాధబాలలు.

తర్వాత సామంతుడు, సైనికుల వేతనాలు రెట్టింపు చేసి ఆరునెలల తర్వాత వాళ్ళ స్థోత్రిగతుల మీద నివేదిక కావాలని మంత్రిని అడిగాడు.

అందుకు మంత్రి, “మహారాజా, సైనికుల భార్యాభిధ్యలు మీకు సమర్పించిన పాతికవేల ఫిర్యాదులు చదివితేచాలు, కొత్తగా వేరే నివేదికలు అక్కర లేదనుకుంటాను,” అని ఫిర్యాదులకట్టలు తెప్పించాడు.

వాటిలో ఒకటి, రెండు ఫిర్యాదులు చదవగానే సామంతుడికి, సైనికులు పాసీయానికి దానులై వేతనంలో నుంచి ఒక్కదమ్మి కూడా ఇల్లు చేర్చడం లేదని తేలింది.

పరిస్థితి గ్రహించి, సామంతుడు చాలా బాధతో, మంత్రిని, “ప్రజల నుఖం కోసమని, ఆ అద్భుత పాసీయాన్ని తయారు చేయించాను. ఎందుకిలా అయింది!” అన్నాడు.

మంత్రి వినయంగా, “ఇప్పుడు జైల్లలో వున్న శైదీల సంఖ్య, మునుపటిలా మూడు వేలు కాదు; యాభైవేలు. వాళ్ళలో సగంమంది పాసీయం కొనడానికి డబ్బు లేక నేరాలు చేస్తే, మిగిలిన సగంమంది, పాసీయం తాగిన మత్తులో నేరాలు చేశారు,” అని చెప్పాడు.

సామంతుడు జరిగిందానికి కలత చెంది, “నా మనసేం బాగా లేదు. అస్తాన గాయకుడు కపిలశర్వతో కచేరీ ఏర్పాటు చేయించండి,” అన్నాడు.

ఎంతో నీరసించిపోయి వున్న కపిల శర్వ వచ్చి, పాడడం ప్రారంభించాడు. పాట కర్ణకతోరంగా వున్నది. ఆయన పాట ఆరంభిస్తే, వినేవాళ్ళు ఉపిరి తీసుకో వడం కూడా మరిచిపోతారని ప్రతీతి.

సామంతుడు అశ్వర్యపోతూ, “ఏమైంది ఆయనకు?” అని మంత్రిని అడిగాడు.

“ఇదంతా, ఆ పాసీయం మహిమే. ఎందరో మేధావుల్ని, యా పాసీయం సర్వనాశనం చేసింది!” అన్నాడు మంత్రి.

థర్మగిరి సామంతుడు, రాజు భాను చంద్రుడికి యింతవరకూ చెప్పి తల వంచుకున్నాడు.

అంతా విన్న భానుచంద్రుడు, “రాజ్యం యిలాంటి దుష్టితో వున్నది గనకే, జయింతపురరాజు విజయవర్ష తేలికగా ఆక్రమించుకోగలిగాడు. నువ్వునే, అద్భుత

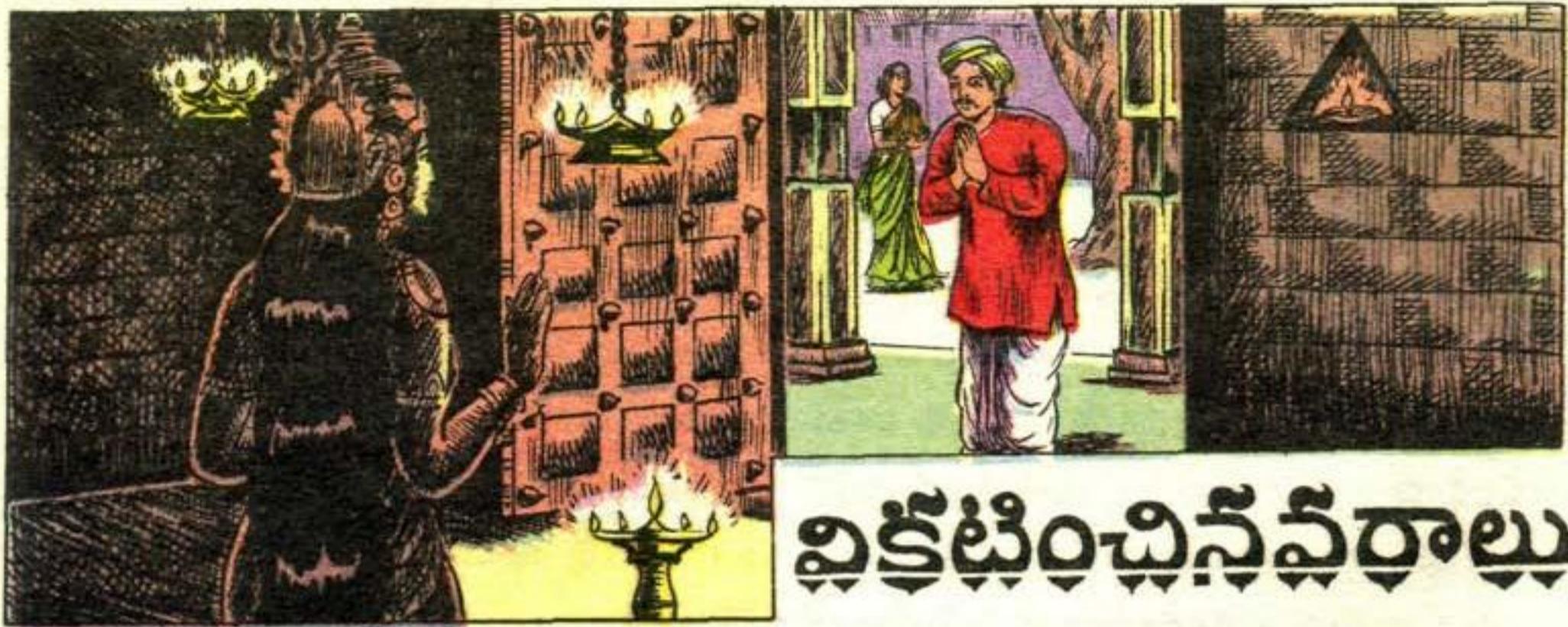
పాసీయాన్ని తక్షణమే నిషేధించు!” అని సామంతుడికి చెప్పి. తన రాజుధానికి తిరిగి వచ్చాడు.

అయితే, నెల తిరక్కుండానే విజయ వర్ష మరొకసారి థర్మగిరిని ఆక్రమించి నట్టు భానుచంద్రుడికి వార్తవచ్చింది. ఈసారి ఆయన విజయవర్షాను పారదోలే ప్రయత్నం చేయకుండా, ఒక పథకం అలోచించి ఉరుకున్నాడు. అయితే, తన వేగులను జయింత పుర రాజ్యానికి పంపాడు.

వాళ్ళు, ఆరునెలల తర్వాత తిరిగి వచ్చి, థర్మగిరి సామంతుడి అద్భుత పాసీయం, విజయవర్ష రాజ్యానికి పాకిందనీ, ఆ రాజ్యం అల్లకల్లోలస్థితిలో వున్న దనీ రాజుకు చెప్పారు.

వెంటనే భానుచంద్రుడు సైన్యంతో బయలుదేరి, నునాయాసంగా జయింత పురరాజ్యాన్ని ఆక్రమించి, అద్భుత పాసీయం పేరుతో చెలామణి అపుతున్న మహమ్మారిని హృతిగా నిషేధించాడు.

విక్కటించిన్నవరాలు

పెద్దాపురం అనే గ్రామంలో, వరాలమ్మ దేవతగుడి వుండేది. గ్రామ ప్రజలందరూ, అమెను గొప్ప మహిమలు గల దేవతగా, ఎంతో భక్తి ప్రశ్నలతో కొలిచేవారు. భక్తులు యిచ్చే ముడుపులకు తగినట్టు, వరాలమ్మ వారిపారి కోరికలు తీర్చేది. ఆ గ్రామ రైతులు పాలాలకు వెళ్ళేటప్పుడు, తమ పంట కా పాడ మని అమెకు భక్తితో దళిం పెట్టేవారు. ప్రతి సంవత్సరం జాతర సమయంలో, తమ రాబడిని బట్టి, తమ శక్త్యానుసారం హుండిలో దబ్బువేసేవారు.

ఒక ఏడు, సూర్యు అనే ఎరువుల వ్యాపారి, ఆ గ్రామంలో స్తోరపడేందుకు వచ్చాడు. ఆయన వరాలమ్మ మహిమలు గురించి విని, గుడిక వెళ్ళి, “తల్లి, యా గ్రామంలో వ్యాపారం చేద్దామని వచ్చాను. ఈ గ్రామంలోని పాలాల్లో, నా ఎరువులు

విరివిగా వాడేటట్టు చేశావంటే, వచ్చే జాతరకు నీకు వెండి తొడుగు సమర్పించు కుంటాను,” అని మొక్కున్నాడు.

వరాలమ్మ చాలా సంతోషించింది. ప్రతి సంవత్సరం ఎరువుల అవసరం లేకుండానే పండేపంటలు, ఆ సంవత్సరం ఎన్నో ఎరువులు వేస్తేగాని పండలేదు. పాలాల్లో భూసారం తగ్గిపోయిందని, రైతులందరూ విచారపడ్డారు.

ఈ విధంగా, రైతుల ఆదాయం తగ్గి, ఎరువుల వ్యాపారి సూర్యు ఆదాయం పెరిగింది. సూర్యు మొక్కున్నట్టుగానే, వరాలమ్మకు వెండి తొడుగు చేయించాడు. ఆమె ఎంతగానే ఆనందించింది.

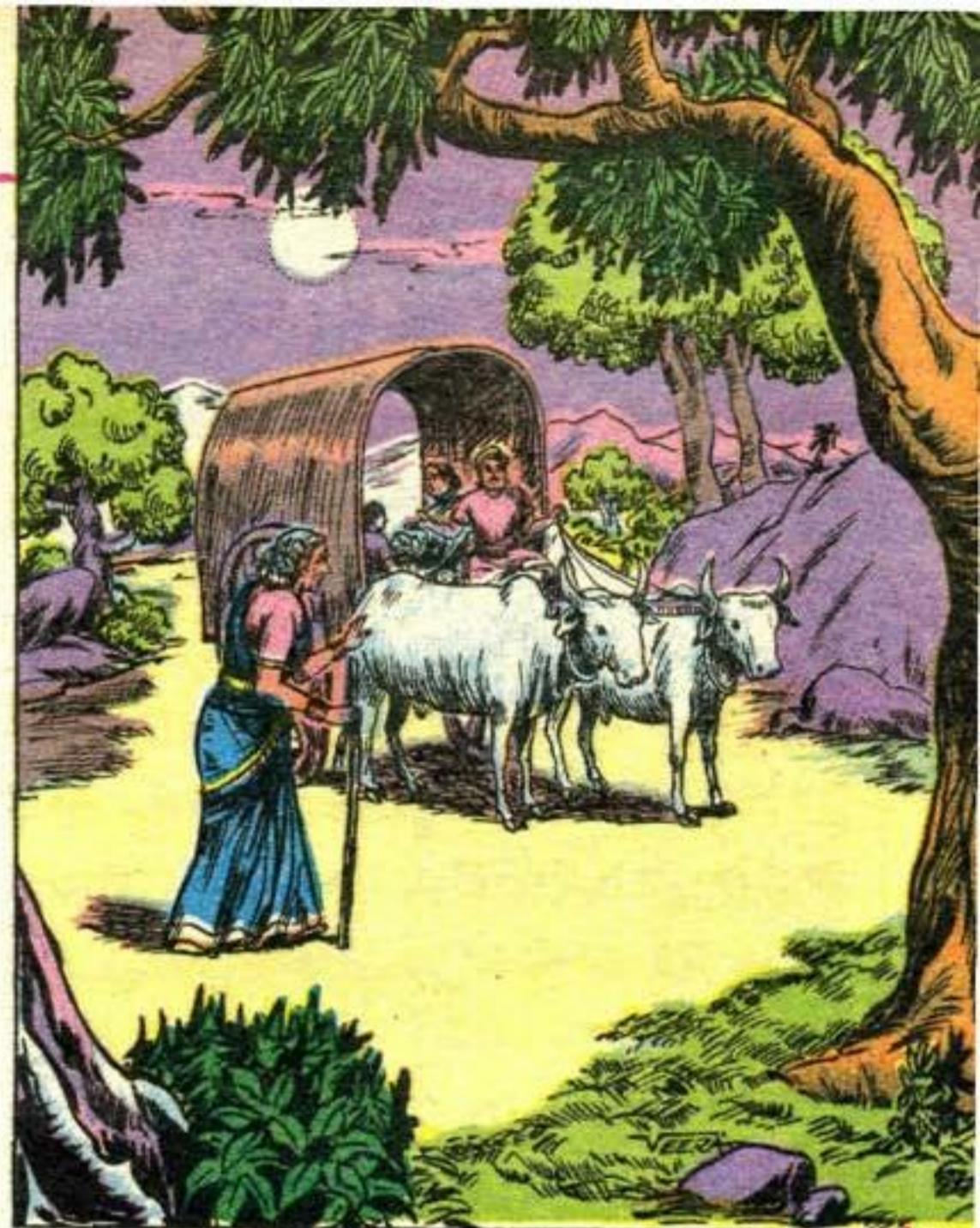
ఆ మరసటి సంవత్సరం, గ్రామానికి సుబ్బయ్య అనే కొత్త వ్యాపారి వచ్చాడు. పాలాలలో తెగుళ్ళకు క్రిమి సంహారక మందులు అమ్మడం, సుబ్బయ్యపని.

అతడు కూడా, వరాలమ్మ మహిమల గురించి విని, గుడికపోయి, వినయంగా వరాలమ్మకు దృష్టింపెట్టి, “అమ్మా, నా తెగుళ్ళమందులు ఈ గ్రామంలో బాగా అమ్ముడుపోతే, నీకు యా ఏదు బంగారు వడ్డా ణం చేయిస్తాను,” అని మొక్క కున్నాడు.

వరాలమ్మ, సుబ్బయ్యను అనుగ్రహించింది. దాని ఘరితంగా, ఆ సంవత్సరం, పెద్దాపురంలో పంటలకు విపరీతంగా తెగుళ్ళు సోకాయి. రైతులు ఎరువులే కాక, పెద్ద మొత్తాలలో తెగుళ్ళ మందులు కూడా కొన్నారు. సుబ్బయ్య, వరాలమ్మకు సంతోషంగా బంగారు వడ్డాణం చేయించాడు. వరాలమ్మ ఎంతో సంబర పడింది.

అయితే, వారంరోజుల తర్వాత, ఒక రాత్రివేళ ఆమెకు, వెంకన్న అనే రైతు పిల్లపాపలతో సహా గ్రామం వదిలిపోతూ కనిపించాడు. ఆ గ్రామంలోని అందరు రైతుల్లాగే, వెంకన్న కూడా వరాలమ్మ భక్తుల్లో ఒకడు.

వరాలమ్మ, అతడు భార్యా బిడ్డలతో ఎక్కుడికి వెళుతున్నాడో తెలుసుకునేందుకు, ఒక వృద్ధస్త్రీ రూపంలో, అతడి రండెల్ల బండికి ఎదురువెళ్ళి, “ఇంత రాత్రివేళ పిల్లపాపలతో సహా ఎక్కుడికి

వెళుతున్నావు. నాయనా ?” అని అడిగింది.

అందుకు వెంకన్న, “పట్టణంలో కూలిపని చేసుకునేందుకు వెళుతున్నానమ్మా ! వ్యవసాయంలో చాలా సష్టాలు వస్తున్నాయి. నా పాలం అమ్ముకుని, గ్రామం వదిలిపోతున్నాను,” అన్నాడు.

ఆ సమాధానం, వరాలమ్మకు కొంచెంబాధ కలిగించినా, తన బంగారువడ్డాణం కేసి చూసుకుని పూరుకున్నది.

క్రమంగా గ్రామం వదిలిపోయే రైతుకుటుంబాల సంఖ్య పెరిగి, నెల తిరిగే సరిక సగం గ్రామం ఖాళీ అయింది. వరాలమ్మకు రోజు దృష్టాలు పెట్టేవాళ్ళ

సంఖ్య కీటించిపోయింది. అయినా వరాలమ్మ సంతృప్తిగానే వున్నది.

అయితే, ఒక నాడు సూర్యా, నుబ్బయ్యలు కూడా గ్రామం వదిలిపోతూ వరాలమ్మకు కనిపించారు. ఆమె ఆశ్చర్యపోతూ, వాళ్ళకు ఎదురు వెళ్ళింది.

సూర్యా, నుబ్భయ్యలు ఆమెతో, “ఆవ్యా, మేం ఎవరిమో తెలుసుగదా! గ్రామంలో మా వ్యాపారం అంత లాభసాటిగా సాగడం లేదు. అందుకే, మరొక గ్రామానికి పోతున్నాం,” అన్నారు.

ఆ మాటలు విన్న వరాలమ్మ కోపం పట్టలేక, తన నజస్వరూపంతో వాళ్ళకు కనిపించి, “ఒరే, నీచులారా! అబద్ధాలాడడానికి, మీకు సిగ్గులేదా? భూసారం తగ్గడం, తెగుళ్ళు—యిదంతా మీ వ్యాపారం బాగా సాగేందుకేగదా చేశాను,” అన్నది.

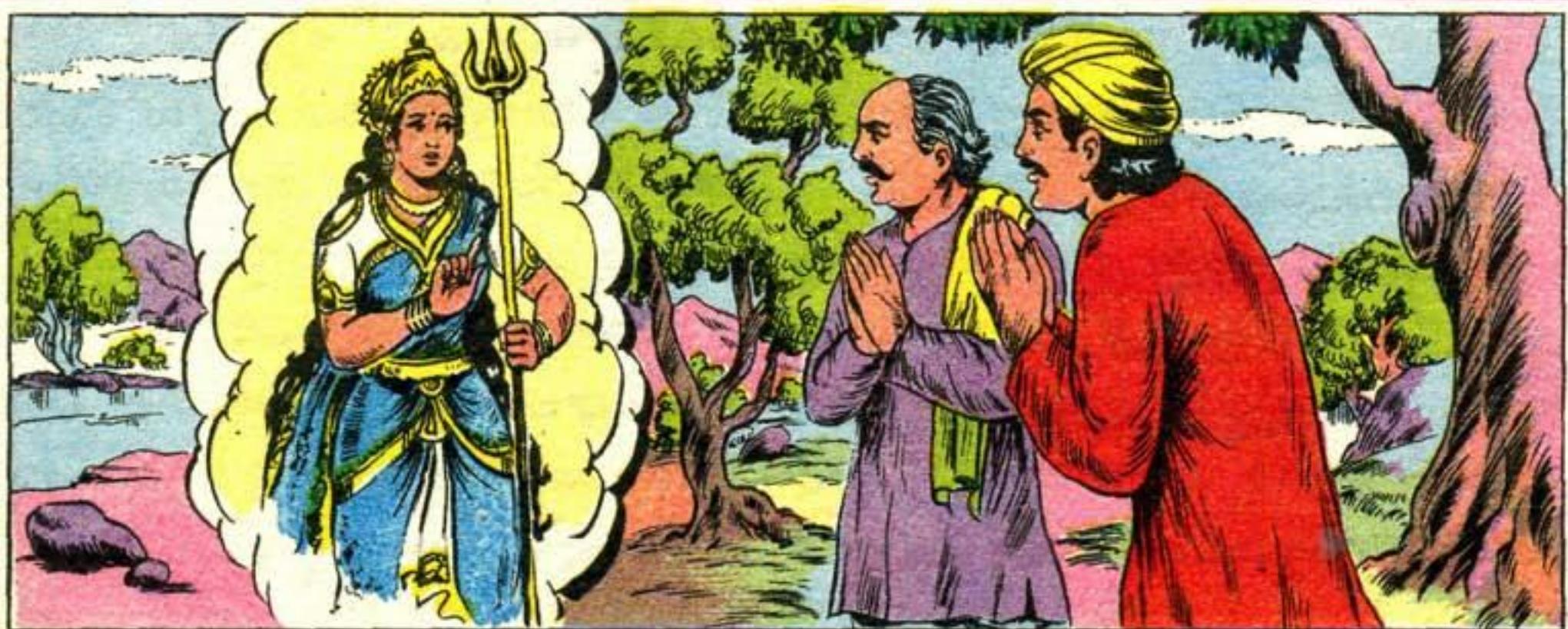
సూర్యా, నుబ్భయ్యలు ఆమెకు ఎంతో భక్తిగా వంగి నమస్కరించి, “తల్లి, నీవన్నది నిజమే! కాని, నువ్వు

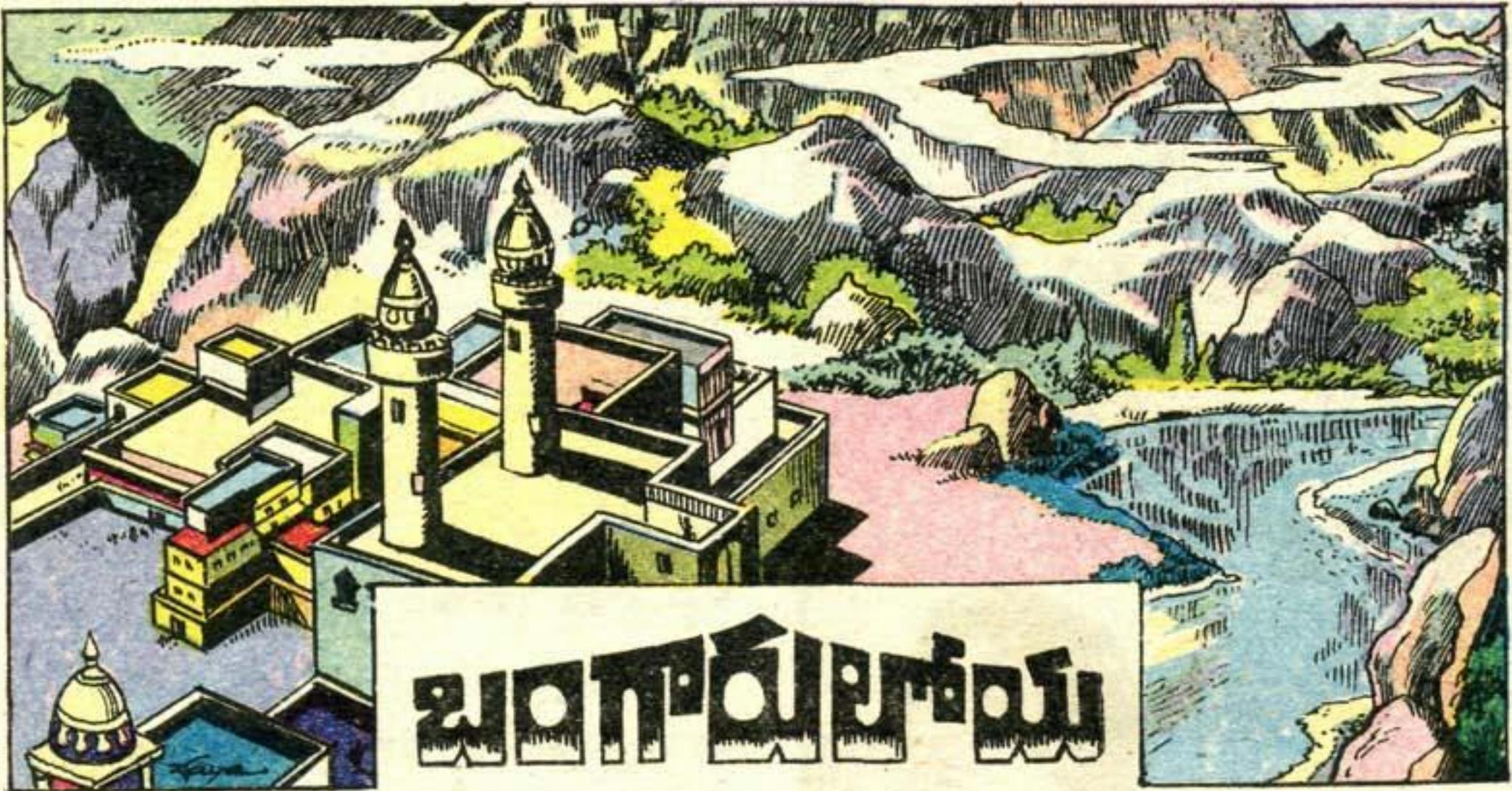
మా మీద వున్న అపారమైన కరుణవల్ల, గ్రామంలోని సామాన్యరైతుల మొర పెదుచెవినిపెట్టావు. వాళ్ళంతా వ్యవసాయంలో నష్టపోతున్నారు. ఇక మా ఎరువులు గానీ, మందులుగానీ ఎవరికి అమ్మగలం? అందువల్ల, మేము పారుగూళ్ళో వున్న పెదుమ్మగుడికిపోయి, ఆ తల్లికి దణ్ణం పెట్టుకుని, ఆ ఊళ్ళో వుండేందుకు పోతున్నాం,” అన్నారు.

ఘనమైన ముడుపుల లోభంలోపది, తను గ్రామానికి ఎంత నష్టం కలిగించింది, వరాలమ్మకు అర్థమైంది. తన వరాలు యిలా వికటించగలవని, ఆమె ఊహించలేదు.

ఇంత జరిగాక, ఆమె పశ్చాత్తాపపది, పంటపొలాలకు ఎప్పటిలా భూసారాన్ని కలిగించి, తెగుళ్ళబాధ లేకుండా చేసింది.

క్రమంగా గ్రామం వదిలిపోయిన రైతుకుటుంబాలన్నీ తరిగి గ్రామం చేరాయి. వరాలమ్మ దేవతగుడి పూర్వం లాగా వచ్చేపోయే భక్తులతో కళకళలాడింది.

ఖంగార్పయం

13

[దేవత నుంచి వరాలు పొంది, ముని అదేశం ప్రకారం వినోదుడు, జ్ఞానభూమిగుండా బంగారులోయ రాజ్యం చేరుకున్నాడు. అతడు తన వేలి ఉంగరం తీసి బంగారు విగ్రహానికి పెట్టగానే—విగ్రహానికి ప్రాణం వచ్చి, ఓరంమీది నుంచి నువ్వుతూ దిగివచ్చి పక్కన నిలబడి, ఇదువురికి వివాహం ఫూర్చుయిందని చెప్పింది. వినోదుడు పరమానందం చెందాడు.—తరవాత]

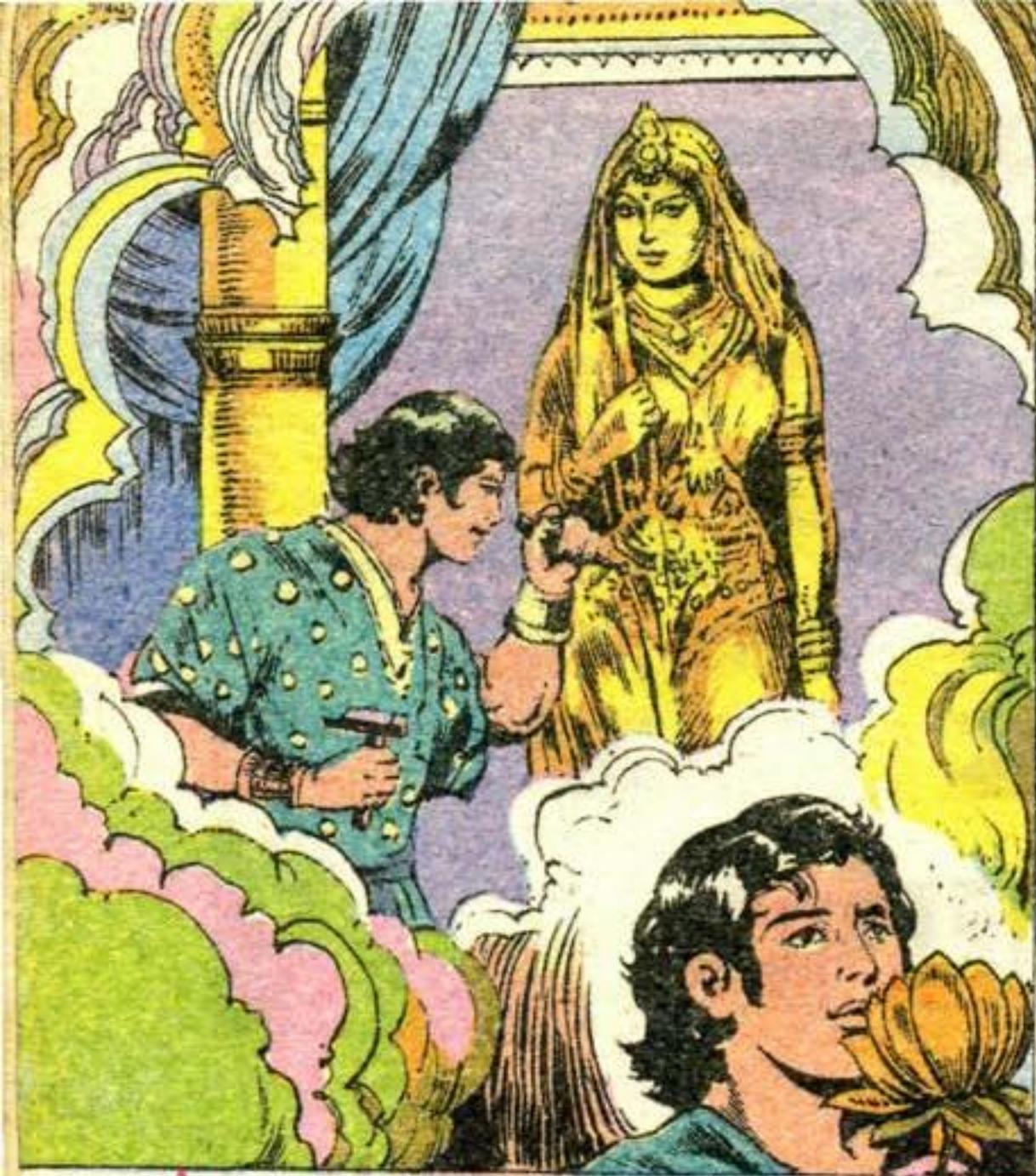
వినోదుడు కొంతసేపు మౌనంగా ఉరు అవతల నేనోక యువరాణిని చూశాను. నువ్వు ముమ్ముర్తులా ఆమెలాగానే ఉన్నాపు!'' అన్నాడు.

“నువ్వు పాటపాడదం నేర్చిన యువరాణి; నీ కళ్ళముందరే అదృశ్యమై పోయిన యువరాణి గురించేనా నువ్వు చెబుతున్నది,” అన్నదామె.

“అవును, అది సీకెలా తెలుసు?” అని అడిగాడు వినోదుడు.

“నిర్మివమైన విగ్రహానికి ప్రాణం వచ్చిందంటే, ఆ ప్రాణం మరెక్కడినుంచో ఆ విగ్రహంలోకి వచ్చి ఉండాలి కదా? నువ్వు చూసిన ఆ యువరాణి ప్రాణమే నాలో ఉన్నది!” అన్నదామె.

“అలాగా!” అన్నాడు వినోదుడు పట్టరాని అనందంతో.

విగ్రహన్ని సృష్టించిన విషయం వినేదుడిక
తెలియవచ్చింది!

“మనం ఇంకా ఇక్కడ వుండడం
శేషం కాదు. రాజులాగా నటిస్తున్న దుష్ట
మాంత్రికుడు చేస్తున్న దుండగాలు నీకు
తెలియవు. రాజు దురాకాపరుడయి
నప్పటికీ, నన్ను పెళ్ళాడాలన్న పేరాశ
కొద్దీ నాకు ప్రాణం తెప్పించడానికి పద
రాని పాట్లు పదుతున్నాడు. అయితే,
దుర్మార్గుడైన ఈ మాంత్రికుడు బంగారం
కోసం విగ్రహన్ని పెకలించి, కరిగించ
డానికి పథకం వేశాడు. అతని భటులు
కొంత సేపట్లో ఇక్కడికి రాగలరు,”
అన్నది యువరాణి.

వినేదుడూ, యువరాణి కొంతసేపటిక
ఎత్తైన కొండశిఖరాన్ని చేరుకున్నారు.
అప్పుడప్పుడే చీకటని దూరం చేస్తూ
సూర్యుడుదయిస్తున్నాడు.

“ఎంత అందంగా ఈ న్నది
భూప్రపంచం!” అన్నది యువరాణి.

“నిజంగానా!” అంటూ వినేదుడు
ఇంకా ఏదో చెప్పబోయేంతలో కొండ
దిగువన ఏదో కలకలం వినిపించింది.
ఇద్దరూ అటుకేసి చూశారు.

రాజభటులు, “విగ్రహం ఎక్కడ?
పీరం మీది బంగారు విగ్రహం ఏము
యింది?” అని ఒకరినోకరు అడుగుతూ,

“ఈ తామరపుష్పాన్ని ఒక్కసారి
వాసన చూశావంటే అనలు నువ్వెవరివే
నీకు తెలిసివస్తుంది,” అంటూ ఆమె
తన చేతిలోని తామరపుష్పాన్ని వినేదుడికి
అందించింది.

అతడు ఆ పువ్వువాసన చూశాడు.
మరుక్కణమే—కొండమీది అందమైన
రాజప్రాసాదంలో యువరాజు బంగారు
విగ్రహన్ని చెక్కడంలో నిమగ్నమైవున్న
దృశ్యం అతని మనోనేత్రాల ముందు
మెరుపులా మెరిసింది. తనూ, ఆ యువ
రాజు ఒక్కరే అన్న విషయం కూడా
అతడు గ్రహించాడు. గతమంతా సృష్టింగా
గుర్తు దావడంతో, తనే ఆ బంగారు

ఆకలిగొన్న తోడెళ్లులా అటూ ఇటూ విగ్రహాన్ని దొంగిలించి వుంటాడు !” అని అరగసాగారు.

కొంతసేపటిక రాజు వేషంలో వున్న మాంత్రికుడు పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసు కుంటూ అక్కడికి వచ్చాడు. చెప్పరాని వేదనతో, పట్టరాని కోపంతో, “భటు లందరినీ హతమారుస్తాను,” అన్నాడు కిచుకంరంతో.

భటులకేసి చూస్తూ మరికొంతసేపు కాలుకాలిన పెల్లిలా చిందులు తోక్కడు. ఆ తరవాత అతడి దృష్టి అసలురాజు వున్న గుహ కేసి మళ్ళింది. తాను మోసంతో రాజును బంధించిన విషయం ఇంతవరకూ ఎవరికి తెలియదన్న సంగతి కూడా మరిచిపోయి, “వాడే, రాజే ఆ వున్న మాంత్రికుడి నడుముకు వేలాడు

విగ్రహాన్ని దొంగిలించి వుంటాడు !” అని అరిచాడు.

వాడి మాటలు ఏని, అక్కడికి వచ్చిన మంత్రి, మహా జ్ఞానులూ దిగ్వింత చెందారు. వాడు భటులను వెంటబెట్టుకుని గుహలోపలికి వెళ్లి, అందులో వున్న గోడను పగలగొట్టమని ఆజ్ఞాపించాడు.

భటులు నిమిషాలలో గోడను పగల గొట్టి ఆవతలవున్న రాజును బయటకు తీసుకువచ్చారు.

రాజు చికిత్సల్యమై, చింపరి గద్దంతో దయ్యంలాగా ఉన్నాడు. ఆయన ఒక్క గెంతున ముందుకు దూకి, ఎవరూ ఉపాంచని విధంగా, రాజు వేషంలో వున్న మాంత్రికుడి నడుముకు వేలాడు

ఆయనే తమ రాజుని, రాజోద్యగులు
గుర్తించారు!

తమ ఎదుట రక్తంలో పడి పున్న
మాంత్రికుడి శవాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ
కాలితో తన్నసాగారు. అలా తన్నెందుకు
వీలుగా, వాళ్ళను వరుసక్రమంలో పంప
డానికి ముఖ్యమంత్రి నానాయాతనలు
పడసాగాడు.

“నిష్ప్రయోజనమైన ఆ దుర్మార్గుడి
శవాన్ని తన్నదంకన్నా, బంగారాన్ని
తన్నందిరా మూర్ఖుల్లారా!” అని అరి
చాడు రాజు.

అందరూ రాజు కేసి అశ్చర్యంగా
చూశారు.

“బంగారువిగ్రహం పీఠానికి అడుగున
పున్న బండకింద, బంగారుద్రవం సిండిన
పెద్ద తటాకం పున్నది. గుహలో బందీగా
పున్నప్పుడు సారంగంకుండా నేనా తటా
కాన్ని చూశాను. రండి. దానిని త్రవ్యండి.
అయితే ఒక్కటిమాత్రం బాగా గుర్తుంచు
కోండి. ఆ తటాకంలోని బంగారమంతా
నాదే. కావాలంటే కొన్నాళ్ళు గడిచాక
మీకంతా ఒక్కటిక్కు గరిపెడుఇవ్వగలను.
నోళ్ళు వెళ్ళబెట్టి నా లోయలోని గాలి
నంతా పీల్చేప్పు అలా చూస్తూ నిలబడ్డా
రెండుకు? మూర్ఖుల్లారా కదలండి. ఈ
శికమే మీరు తప్పుడం ప్రారంభించండి.

తున్న ఒరలోని కత్తిని లాకుపైని, వికటాటి
హసం చేస్తూ మాంత్రికుడి తలను తెగ
వేశాడు!

రాజు వేషంలో పున్న మాంత్రికుడి
అంగరక్కులు రాజుకేసి రాసాగారు.
అయితే, అసలురాజు కంఠస్వరం గుర్తు
పట్టి అలాగే నిలబడిపోయారు.

రాజు మంత్రినీ, మహాజ్ఞానులనూ పేరు
పేరునా పిలిచి, “వెళ్ళండి, మీమీ
జళ్ళకు వెళ్ళి, వెంటనే సాకు రుచికర
మైన అహరం తీసుకురండి,” అని
అజ్ఞాపించాడు.

కంఠస్వరాన్ని, మనస్తత్వాన్ని బట్టి
అకలిగాన్ని గుడ్డగూబలా ఉన్నప్పటిక,

నాకు లడ్డూలు తెచ్చిపెట్టంది !” అని అరిచాడు రాజు.

ఇంతకుముందు విగ్రహాన్ని పెకలించ డానికి వచ్చిన రాజబట్టులు, అమితోత్సా హంతో ఇప్పుడు పలుగులతో పీరం కింది బండను పగలగొట్టడం ప్రారంభించారు.

హరాత్తుగా పిదుగుపడ్డట్టు భయంకర మైన శబ్దం వినిపించింది. వాళ్ళు పగల గొట్టడానికి హూనుకున్న బండ చుక్కలా ఆకాశంలోకి దూసుకు పోయి మేఘాల మధ్య వేనవేల ముక్కలయింది. ఆ బండ వున్నచోటు నుంచి, చెప్పరాని వేగంతో బంగారుద్రవం బుగ్గ పైకి చిమ్ము కొచ్చింది. డానిని చూడగానే అక్కడి

వారు భయాశ్చర్యాలతో కేకలు వేయ సాగారు. కొంతసేపటికల్లా బంగారుద్రవం ఆ ప్రాంతాన్ని చుట్టు ముట్టుసాగింది. సలసల కాగుతూండుడంవల్ల, ఆ ద్రవం తాక గానే దాని వేడికి త్టట్టుకోలేక భట్టులు విలవిల తన్నుకుంటూ అక్కడే పడి ప్రాణాలు కోల్పోసాగారు.

రాజు, మంత్రీ, మహాజ్ఞానులూ హడలి పోయి అక్కడి నుంచి తప్పించుకోవడానికి ఎంతో ప్రయత్నించారు. కాని, క్షణికణానికి బంగారుబుగ్గ వేగం హెచ్చి ప్రవాహం ఉధృతం కాసాగింది. ఒకటి రెండు నిముషాలలో వాళ్ళందరూ సలసల కాగుతున్న ఆ ద్రవంలో మునిగిపోయారు.

భయంకరమైన ఆ ద్రవప్రవాహం మైదానాలకేసి రావడం చూసి, కొండ దిగువన ఉన్న ప్రజలు, భయబ్రాంతులయ్యారు. ప్రాణాలను గుప్పెట్లో పెట్టుకుని హృదయ విదారకంగా కేకలు వేస్తూ దిక్కుదిక్కుకూ పరిగెత్తసాగారు. అయినా ఆ బంగారుద్రవప్రవాహం తాకిడి నుంచి ఒక్కరు కూడా తప్పించుకోలేక పోయారు.

మిట్టమధ్యాన్నంవరకు ఆలా ప్రశ్నయ భీకరంగా పెల్లుబికిన బంగారుద్రవ ప్రవాహం నెమ్ముదిగా ఆగిపోయింది. ఎక్కడ చూసినా భయానకమైన నిశ్శబ్దం

ఆలముకున్నది. పక్కలు సైతం అరవణానికి సాహసించలేకపోయాయి !

“బంగారులోయ రాజ్యం ఇప్పుడు నిర్మానుష్టాపదేశం!” అన్నది యువరాణి విచారంగా.

“భూప్రపంచం ఎంతో అందమైన ప్రదేశం అని నుపు ఇంతకు ముందే అన్నావు. అయినా, మానవుడు ఎంతటి దురదృష్టి వంతుడు ! తన చేజే తులా మానవుడే భూమిని నివాసయోగ్యం కాకుండా చేసుకుంటున్నాడు.” అన్నదు వినోదుడు పెద్దగా నిట్టూరుస్తూ.

కొంతసేపు మౌనంగా ఊరుకుని, యువరాణి, “మన ప్రస్తుత కర్తవ్యం ఏమిటి ? మనం ఎక్కుడికి వెళ్ళడం ? ఏం చెయ్యడం ?” అని అడిగింది.

“ఇక్కడే వుండి ప్రార్థనలు జరుపుదాం. మన ప్రార్థనలు ఫలించి మళ్ళీ ప్రజలు తప్పక తిరిగివస్తారు. వాళ్ళు నూతన జీవితం ప్రారంభించడానికి మనం సహాయపడదాం,” అన్నదు వినోదుడు.

“అదిగో చూదు ! బంగారు ద్రవం బండరాయిగా మారిపోతున్నది !” అన్నది యువరాణి.

“మారిపోనీ. అది మళ్ళీ బంగార మవుతుంది. మనుషుల మనసులు బంగారంలా మారినప్పుడు ఆ బండరాయి మళ్ళీ బంగారమవుతుంది. అదిగోచూదు ఆ చెన్న కొలను. అందులో బురదతప్ప మరేదిలేదు. అయినా సూర్యకాంతి సహాయంతో అందులో నుంచి అందమైన తామరపుష్టులు వికసిస్తున్నాయి. ప్రకృతి లోనే అటువంటి అద్భుతం సాధ్య మైనప్పుడు, దేవుడి దయవల్ల మనిషిలోకూడా ఏమాత్రం చెడు చేయనటువంటి మహాత్మరమైన మార్పురాదా ?” అన్నదు వినోదుడు.

“తప్పకుండా వస్తుంది !” అన్నది యువరాణి.

ఇరువురూ ఒకరినోకరు చూసి చెన్నగా నవ్యరు. ఆ నవ్యలో విశ్వాస రేఖలు ప్రకాశించాయి ! —(అయిపోయింది)

చట్టం-న్యాయం

బికానోక రాజ్యంలోని ప్రజలు, వస్తుధారణ నిషయంలో మితమీరిన స్వేచ్ఛతో ప్రవర్తించ సాగారు. ప్రజలందరూ నిండుగా బట్టలు కట్టితీరాలని రాజు చట్టం చేసి, దాన్ని కరిసంగా అమలు చేయసాగాడు.

ఒకనాడు భట్టులు, ముగ్గురిని బంధించి తీసుకువచ్చి రాజు ముందు నిలిపారు. వారిలో ఒకడు అనాగరికుడు; గోచరె వున్నాడు. రెండవవాడు సామాన్యవ్యక్తి; ఆర్థనగ్నంగా వున్నాడు. మూడవవాడు ఒక యోగి; దినమొలతో వున్నాడు.

రాజు పక్కనే వున్న మంత్రి, అనాగరికుణ్ణి నిర్వంధ వయోజన విద్యాలయంలో చేర్చ మన్నాడు. సామాన్యవ్యక్తిలో పది కౌరజాదెబ్బులు శిఖగా వేశాడు. యోగిని దుశ్శాలుపతేకప్పు పంపేశాడు.

ఇది చూసి రాజు అశ్చర్యపోయి, “ఇదేమిటి ?” అని మంత్రిని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు మంత్రి, “మహారాజా, ముగ్గురూ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన మాట నిజమే ! కానీ, మొదటివాడిది అటవికష్టాయి. మనం వాడిక కొంత నంస్కారం కలిగించవలని వున్నది. రెండవ వాడిది సాధారణష్టాయి. దండించి వాడిని నరైన మార్గాన పెట్టవలని వచ్చింది. యోగి చట్టాన్ని అతిక్రమించాడు. కానీ, అయినది చట్టానికి అతితమైన నంస్కారం. చట్టం నంకెళ్ళలో అయినను మనం బంధించలేం !” అన్నాడు.

చట్టానికి, న్యాయానికి మధ్య వుండే అంతరువు, అప్పటికగాని రాజుకు అర్థం కాలేదు.

—దా॥ తాటిచెర్ర గురురామప్రసాద్

పాము-కునిష్ట

పట్టువదలని విక్రమర్గుడు చెట్టు వద్దకు తరిగి వెళ్లి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్కృతానం కేసి నడవసాగాడు అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజు ఈ చరాచర ప్రపంచం పరస్వర విరుద్ధ మైన బుద్ధి, నైజాలు గల ప్రాణులకు నిలయం. వాటి జీవనపోరాటం వైషమ్య లతో, నయవంచనలతో సాగిపోతూ వుంటుంది. ఈ సత్యాన్ని గ్రహించినవాడి వైతేసరి. అలా కానప్పుడు నీ పట్టుదలా, శ్రేమ అంతా బూడిదలోపాసిన పస్సురు కాగలదు. ఇందుకు ఉదాహరణగా సిద్ధేంద్రుడనే సాధువు కథ చెబుతాను. శ్రేమ తెలియకుండా, ఏను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

ఎంధ్యపర్వత సాను వుల్లో పున్న గుహల్లో, సిద్ధేంద్రుడనే సాధువు తపస్సు

బేటొళ కథలు

చేస్తూండేవాడు. కొంతకాలానికి, ఆయనకు తాను దివ్యజ్ఞాన ప్రబోధితుడయ్యనన్న నమ్మకం కలిగింది. ఆ జ్ఞానసిద్ధిని లోకానికి పంచిపెట్టే సంకల్పంతో, ఆయన మనుషుల మధ్యకు బయలైరాడు.

మార్గమధ్యంలో ఆయనకు, ఒకచోట పాదుపద్మ బావిలోంచి, ఎవరో దీనంగా ఏదుస్తున్న ర్వని వినవచ్చింది. సిద్ధేంద్రుడు బావి దగ్గిరకు పోయి లోపలికి తొంగి చూశాడు. ధగధగ మెరిసిపోతున్న, నాగసర్వం ఒకటి. ఆయనకు కనిపించింది.

ఆది ఆయనను చూస్తూనే, పడగ ఎత్తి వినయంగా తనను కాపాదమని వేదు కున్నది. మనిషిస్వరంలో మాట్లాడే, ఆ

పామును చూసి వింతపడి, సాధువు దగ్గిరలో వున్న కొలనులోంచి తామర తూడుల్ని తెచ్చి ముడివేసి, వాటి సాయంతో పామును పైకి చేరాచడు.

సాత్మ్వకి అనబడే ఆ సర్వం, తనకు వచ్చిన కష్టం గురించి సాధువుతో, “మహానుభావా! పాతాళబిలాల్లో నివసించే నాబోటి నాగసర్వాలకు, అప్యదప్యదూ పైకి వచ్చి విహారించడం పరిపాటి. ఆమధ్య ఒకసారి నేను, రాత్రివేళ పుచ్చపుప్యలా కాస్తున్న వెన్నెల వెలుగులో, నా పిల్లలను వెంటబెట్టుకుని, యిందాపుల గల మొగలి పాదల్లో ఉరుగుతున్నాను. హతాత్తుగా ఒక మనిషి వెగంగా వస్తూ, నా తోకతోకాగ్రదు. వెంటనే నేను బుసకొట్టి, వాణ్ణి తాటు వేయ బోయాను. ఆయితే ఆ మనిషి రెండు చేతులూ జోడించి, నా ముందు మోకరిల్లాడు.

నేను అత్మణి దయతలచి వెళ్లబోతున్నంతలో వాడు, నా దారికి అడ్డువచ్చి, తన అతిథ్యం స్వీకరించాలంటూ పోయి, కొద్ది సేపట్లో ఒక కుండెడుపాలతో వచ్చాడు. నేను, నా పిల్లలతోపాటు, ఆ పాలు తాగాను. ఆ మరుక్షణం నన్ను మత్తు లాంటిదేడో ఆవహించి, ఒళ్లు తెలియని స్థితిలో పడిపోయాను. తర్వాత స్వీపూ వచ్చాక చూస్తే, యిందావిలో వున్నాను.

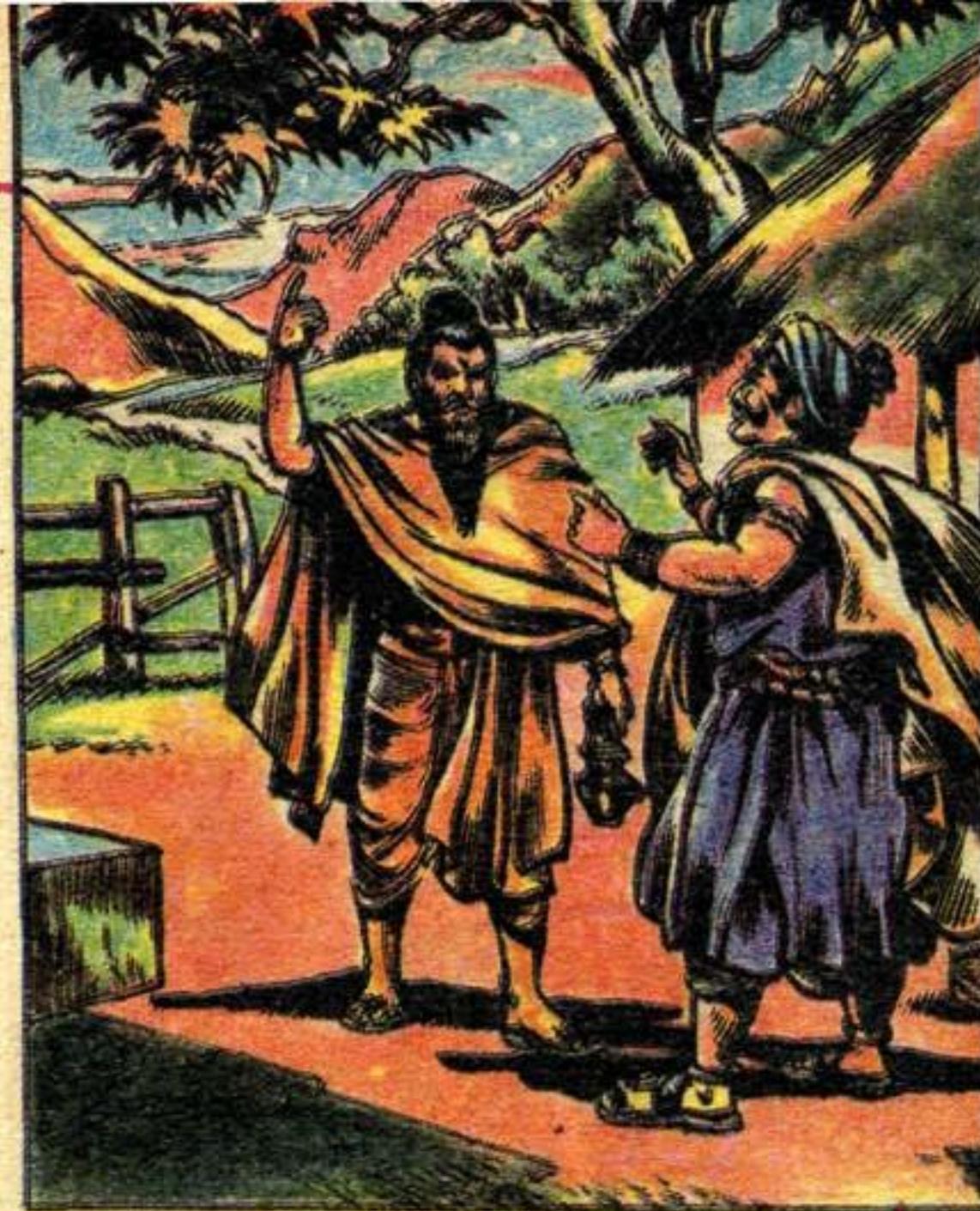
నా పిల్లలను. ఆ దుర్గార్థుడు పట్టుకు పోయి వుంటాడు !” అని చెప్పుకున్నది.

సర్వం చెప్పింది విని, సాధువు తన దివ్యదృష్టితే, ఆ మోసగాడెవడై వుంటాడు అని చూశాడు. పొలిమేర గ్రామాన వున్న మహేంద్రుడు ఉనే పాములు పట్టేవాడు, ఈ దుష్టకార్యానికి పూనుకున్నట్టు, ఆయనకు తెలిసింది.

ఆయన పాముతో, “దిగులుపడకు ! నీకు న్యాయం కలిగేలా చేస్తాను. నీ బిలానికి వెళ్లు.” అని చెప్పి, మహేంద్రుడి ఇంటికి వెళ్లి, తాను పామునుంచి విన్నది వాడికి చెప్పి, “ఇంత నమ్మకద్రోహం ఎందుకు చేశావు ?” అని అడిగాడు.

అందుకు మహేంద్రుడు వినయంగా, “స్వామీ, నేను చేసింది తప్పే కాదనను గానీ—పాములు పట్టడు, నా వృత్తి. అయినా, నన్న కాటు వేయకుండా వదిలిన పెద్ద పామును విడిచిపెట్టాను. దాని పిల్లలు క్షేమంగా, నా దగ్గిరే వున్నవి. వాటి విషం పిండి అమ్ముకుని పూట్టపోసు కుండామనుకున్నాను. అయితే, మీ మీది భక్తికోద్దీ. వాటిని స్వేచ్ఛగా వదిలేస్తాను. ఆ పని నా చేతమీదగానే జరగనివ్యంది!” అని కోరాడు.

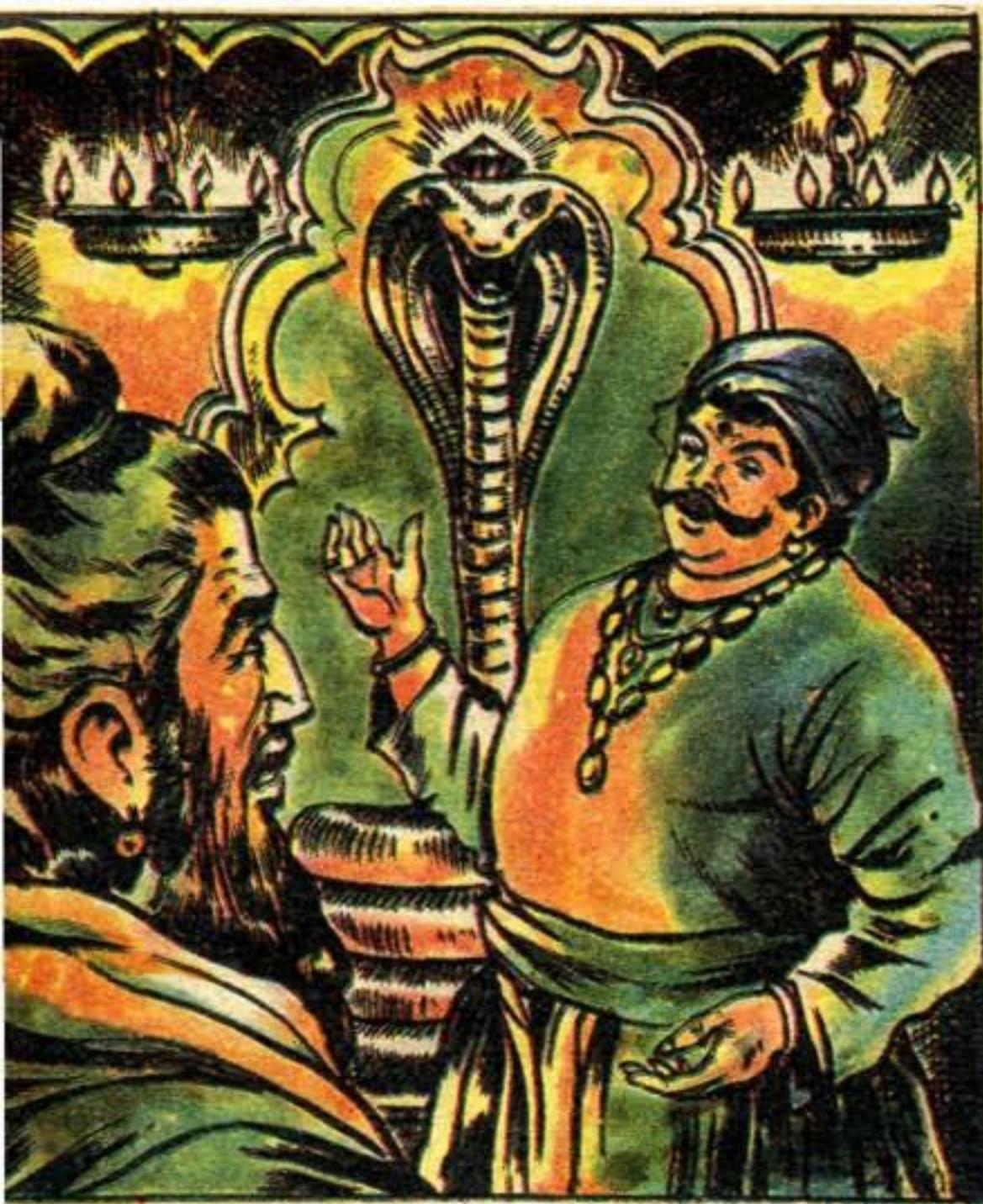
సాధువు, మహేంద్రుడి మాటలకు తృప్తిపడి, వాళ్ళి సాత్యకివుండే బిలం

దగ్గిరకు తీసుకుపోయాడు. సాత్యకి, మహేంద్రుడిలో వచ్చిన మార్పుకు చాలా సంతోషించి, వాడికి తన తలమీద వున్న మణిని డుచ్చింది. తర్వాత సాధువు సాయానికి తన కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నది.

సాధువు అక్కడినుంచి బయలుదేరి, ఉరూరూ తిరుగుతూ, ప్రజలకు హతోపదేశం చేస్తూ, కొన్నాళ్ళకు లోగద వచ్చిన దారినే వస్తూ, సాత్యకిని చూడబోయాడు. ఈసారి అది మరింత చింతాక్రాంతురాలై చికిత్సపోయి వున్నది.

సాధువు, దాని చింతకు కారణం అడిగాడు. పాము ఆయనతో జరిగినదంతా చెప్పింది :

మణి పుచ్ఛకుపోయిన మహేంద్రుడు, ఆ మర్మాదే దానిదగ్గిరకు వచ్చి తాను ఇక పైన పాములను పట్టుననీ, సిద్ధేంద్రుడిలాగా సాధు మార్గంలో నడవదలచినట్టు చెప్పాడు. సాత్యకి, మహేంద్రుడి వస్తు ధారణలో వచ్చిన మార్పు కూడా చూసి, వాడి మాటలు నమ్మింది. అనాటి నుంచి వాడు తరచుగా సాత్యకి, ఇతర పాములూ పుండే బిలం దగ్గిరకు రాశాగాడు.

ఒకనాడు వాడు బిలంలో వున్న పాములను, వెన్నెల విషరానికి బయలుదేర దీశాడు. అవి మొగలిపొదల్లో విషరిస్తూండగా, వాడు వాటి చుట్టూ నుంటలు రగిల్చి అవి కాలి బూడిద అయ్యేలా చేశాడు.

తర్వాత వాడు, ఆ బూడిదలో వెతక దొరికిన మణులను అమ్మి లక్షధికారి అయిపోయాడు. ఆ మంటలనుంచి తప్పించుకున్న సాత్యకి, తన బిలం చేరినా—స్వజాతి నాశనానికి తానే కారకు రాలినయ్యానన్న దిగులుతో కృషించి పోతున్నది!

ఇది విన్న సిద్ధేంద్రుడు రౌద్రమూర్తి అయి, హంటాహంటిని మహేంద్రుడింటికి పోయాడు. ఆ సమయంలో వాడు, ఇంటి ముందు కట్టించిన గుడిలో నిలువెత్తు నాగ విగ్రహం ముందు పూజచేస్తున్నాడు.

సాధువు, వాళ్ళి సమీపించి, “దుర్మార్గుడూ! నమ్మించి, అన్ని పాములను నాశనం చేసింది చాలక, పూజలు కూడా చేస్తున్నావా?” అని కోపంగా ప్రశ్నించాడు.

అందుకు మహేంద్రుడు, ఎంతో వినయంగా, “స్వామీ, యిందులో నాతప్పేముంది? ఉపకారికి ప్రత్యుపకారం తోలిసారి చేశాను. అలా అని, అపకారికి ఉపకారం చేస్తానని, తమకు మాటివ్యాలేదు గదా! మనుషులు, పాములను కొలిచినా, అపంచేభయపడతారు; కారణం ఆవి విష జంతువులు కనక. అలా గే పాములు, మనుషులు తమను కొలిచినా— వాళ్ళను నమ్మిపు. ఎందు వల్ల నంటే, వాళ్ళు తమకంటే తెలివైనవాళ్ళని వాటిక

తెలును. అలాంటిది, పాము, మనిషిని ఏ శక్తి శసించి మార్చజాలదు. అంత నమ్మడం ఎవరి పూరబాటంటారు?'' అని తపోనిధి అయిన సాధువు. ఈ ధర్మ సూక్ష్మన్ని గుర్తించలేక పోయాడు.

ఆ మాటలకు, సిద్ధేంద్రుడు ఎక్కుడ లేని ఆగ్రహంతో, ''దయాగుణాన్ని మరిచి, అమాయక ప్రాణుల్ని చంపిన నువ్వు. పామువై పదిపుండు!'' అని శపించాడు.

ఆ శాపం మహేంద్రుణి ఏమీ చేయలేక పోయింది. సాధువు విస్తుపోయి, తల వంచుకుని అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయాడు.

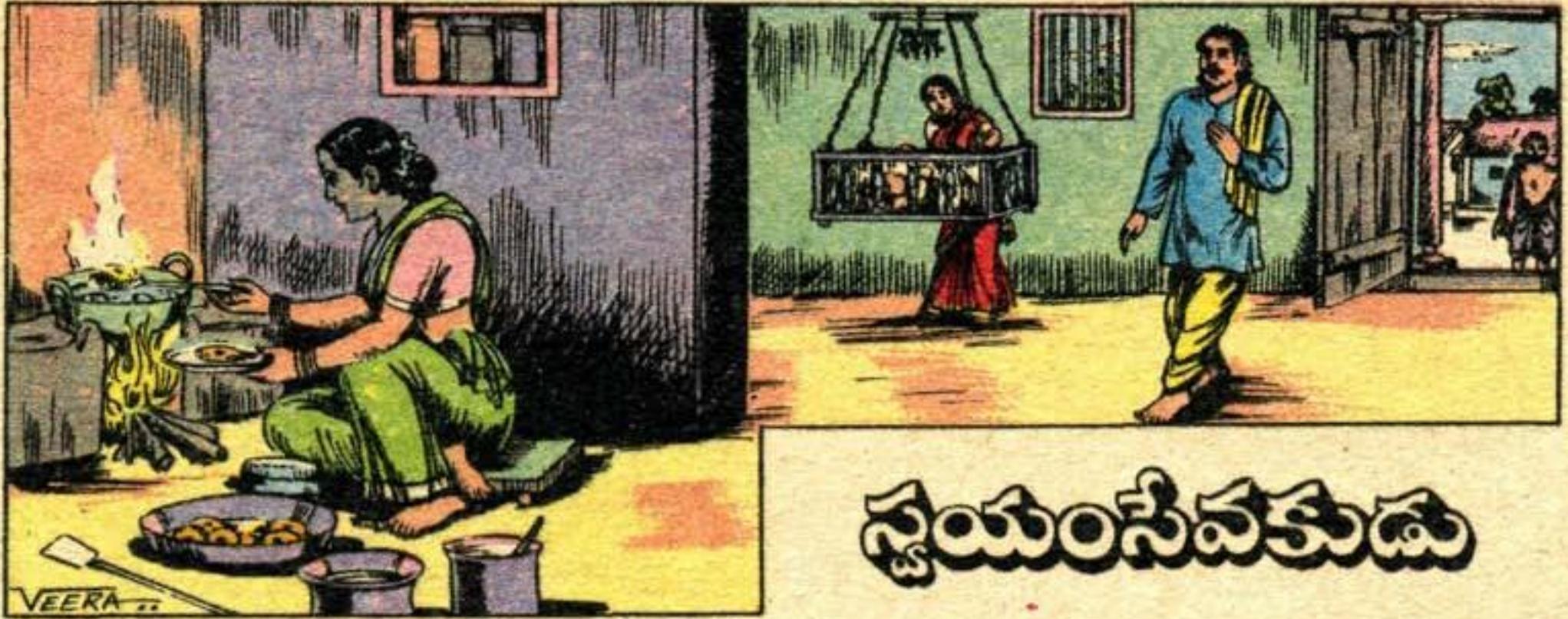
బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి. ''రాజు, అంత తపస్సంపన్నడైన సిద్ధేంద్ర యోగి శాపం ఫలించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? న్యాయం, ధర్మం మహేంద్రుడి పక్షానపుండడం కారణమా? ఈసందేషానికి సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావే, నీ తల పగిలిపోతుంది,''' అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్పుడు, ''సాధువు శాపం విఫలింకావడానికి, చాలా ముఖ్య మైన కారణమే పున్నది. ప్రకృతిధర్మం లాంటిదే, ప్రాణుల నైజం కూడా. వాటిని

తపోనిధి అయిన సాధువు. ఈ ధర్మ సూక్ష్మన్ని గుర్తించలేక పోయాడు. పాము—మనిషీ మధ్య సహజీవనం సాధ్యపడదు. ఆ సంగతి తనకు చేతనైన రీతలో మహేంద్రుడు, సాధువు కు చెప్పాడు. అయినా, సాధువు తన దురాగ్రహం కొద్ది, దాన్ని ఆర్థం చేసుకోలేక పోయాడు. తేలుకు తోకలోనూ, పాముకు తలలోనూ, ఖలుడికి నిలువెల్లా విషం అని, లోకపృత్తం తెలిసిన విజ్ఞాలు ఏనాడో చెప్పారు. ఇది మహేంద్రుడి పట్ల నూటికి నూరు పాళ్ళు వాస్తవం. అలాంటి వాళ్ళి సాత్యకీ, యితర పాములూ పుండే బిలం దగ్గిరకు తీసుకుపోయి, వాటి నాశనానికి కారకుడయ్యాడు సిద్ధేంద్రుడు. ఈ అన్ని కారణాలవల్లా, అతడి శాపం వమ్మయి పోయింది,''' అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగానే, బేతాళుడు శవంతో సహ మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. —(కల్పతం)

స్వయంసేవకుడు

ఒక ఊళ్ళో జగన్నాథం అనే గృహస్తు ఉండేవాడు. ఆయన కుమార్తెను పొరుగుళ్ళో, కాస్త పోదా గల చోట ఇచ్చి పెళ్ళి చేశాడు.

జగన్నాథంగారి కుమార్తె తోలి కానుపుకు పుట్టింటికి వచ్చి, పండంటి మగ బిడ్డను కన్నది. కొద్ది మాసాలు గడిచాక జగన్నాథంగారి అల్లుడు ఫలానా రోజున వచ్చి తన భార్యనూ, బిడ్డనూ తీసుకు పోతానని మామగారికి ఒక మనిషి ద్వారా కబురు చేశాడు.

జగన్నాథంగారు గొప్ప స్థితిపరుడేస్తి కాదు. ఉన్నంతలో ఏ లోటూ లేకుండా జీవిస్తున్నా, ఆయన ఇంటి కొక నౌకరును పెట్టుకోలేకపోయినాడు. అదీగాక ఆయన కాస్త లోభ స్వయభావంగలవాడు కూడానూ. అల్లుడు స్థితిమంతుడు గనక అతను ఉండే ఒక్క రోజుకైనా ఒక నౌకరుంటే

బాగుంటుం దనిపించింది జగన్నాథం గారికి.

అల్లుడు వచ్చే రోజు ఉదయం నుంచి ఆర్ధాటంగా పిండివంటలూ అవీ చెయ్యి నారంభించాడు.

జగన్నాథంగారు నౌకరు కోసం పొద్దుటి నుంచి తెగతిరిగి ఇంటికి వచ్చి. భార్యతో తన ప్రయత్నం వృథా అయిందనీ, అల్లుడు పెలిస్తే పలకట్టానికి నౌకరు లేక పోతే ఎంత మాత్రమూ మర్యాదగా ఉండదనీ అన్నాడు.

భార్యభర్తలు ఈ విషయాలు మాట్లాడు కునే సమయంలో ఒక బిచ్చగాడు పిండి వంటల వాసన చేత ఆకర్షించబడి వాకిట నిలబడి, వాళ్ళనుకునే మాటలన్ని విన్నాడు. మంచి ఖోజనంతో బాటు పిండి వంటలు కూడా అరగించాలని వాడికి బుద్ధిపుట్టింది.

ముందు వసారాలో ఎవరూ తేపుండా చూసి వాడు చప్పున బావి వైఫు వెళ్లి. అక్కడ ఉన్న ఒక పొతబట్టా, కొద్దిగా సనిగిన చోక్క తీసుకుని, తన కుళ్లు బట్టలు ఏప్పి ఒక మూలగా పెట్టి, గుట్టు చప్పుడు కాకుండా ఈ బట్టలు వేసుకుని. తల కొక తువాలు చుట్టుకుని ఇంటి ముందుకు వెళ్లి, చేతులు కట్టుకుని గోదవార నిలబ్దాడు.

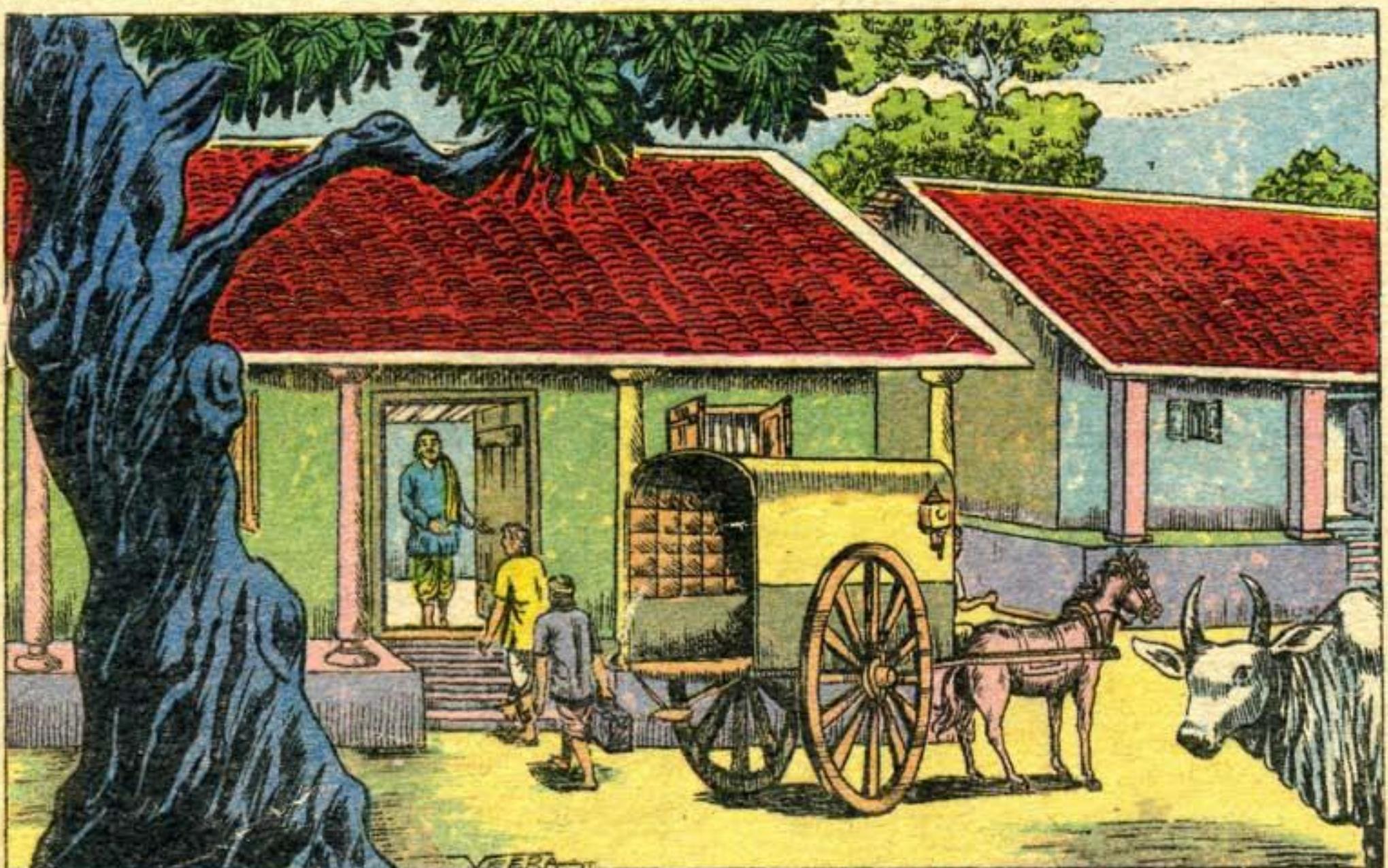
ఈ సమయానికి ఇంటి ముందు జట్టా ఐండి ఒకటి వచ్చి ఆగింది. అందులో నుంచి జగన్నాథంగారి అల్లుడు దిగాడు. బిచ్చగాడు చప్పున వెళ్లి, బండిలో నుంచి పెట్టే దించి చేత బట్టుకుని, అల్లుడి వెనకాలే లోపలికి వచ్చాడు.

బండి ఆగిన చప్పుడు విని, బయటికి వచ్చిన జగన్నాథం అల్లుజీ పలకరించి, వెనకగా వచ్చినవాడు అల్లుడి వెంట వచ్చిన నోకరే ననుకుని మనస్సులో చాలా ఆనందించాడు.

అల్లుడు మటుకు వాళ్లి చూసి అత్తారి నోకరయి ఉంటాడనుకున్నాడు.

అల్లుడిగారి నోకరన్న ఉద్దేశంతే జగన్నాథమూ, ఆయన భార్య కూడా బిచ్చగాళ్లి కాస్త మర్యాదగా చూశాలు, వివైనా చిన్న చిన్న పనులు చెప్పవలను వస్తే ఎంతో మంచిగా చెప్పి చేయించు కున్నారు.

లోపల అందరూ భోజనాలకు కూర్చున్న సమయంలోనే జగన్నాథం బిచ్చగాదికి

వసారాలో భోజనం పెట్టించి, శ్రద్ధగా కనుక్కనివడ్డనచేయించాడు. బిచ్చగాడా హాట విందు భోజనం కడుపారా తని తృప్తిచెందాడు.

భోజనా లయక. జగన్నాథం అల్లుడికి కొత్త బట్టలు పెట్టాడు. జగన్నాథం భార్య ఇన్ని పిండివంటలు మూటగట్టి బిచ్చగాడి కిచ్చి. “నీ పెళ్ళానికి పిల్లలకూ పెట్టు, నాయనా!” అన్నది.

పాద్మ వాలే దాకా విశ్రాంతి తీసుకుని, జగన్నాథం అల్లుడు తన భార్యతోనూ, బిడ్డతోనూ ప్రయాణమయాడు. బిచ్చగాడే వెళ్ళి ఒక జట్టుబండి మాట్లాడి తెచ్చి, సామానులన్నీ, బండిలో పెట్టాడు. జగన్నాథం అల్లుడు అందరికన్నా అఖిరుకు బండిలో ఎక్కుతూ, తన అత్తవారి ఇంటి నోకరు గదా అనుకుని బిచ్చగాడి చేతిలో ఒక రూపాయి పెట్టి, “ఉంచుకో!” అన్నదు.

బండి కదిలాక, జగన్నాథం కూతురు తన భర్తతో. “వాడికి డబ్బు లిచ్చి

పంపేస్తున్నారు, మీ వెంట వచ్చిన మనిషి కాడా?” అని అడిగింది.

“కాదే! మీవాళ్ళు నోక రనుకున్నాను,” అన్నాడు అల్లుడు.

“మీ వెంటవచ్చిన నోకరని మావాళ్ళు అనుకున్నారు,” అన్నది భార్య. ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

“ఏమండీ, ఆ నోకరు అల్లుడిగారి బండి వెంట వెళ్ళక ఇంకెటో వెళ్ళిపోతున్నాడు. వాడు అల్లుడిగారి నోకరు కాడు!” అన్నది జగన్నాథంతో ఆయన భార్య ఆశ్చర్యంగా.

“అయితే ఎవడు వీడూ?” అన్నాడు జగన్నాథం. వాడు తాను పెట్టిన నోకరు కాడు, అల్లుడి వెంట వచ్చిన నోకరు కాడు. ఎవడో దారే వెళ్ళే దానయ్య! అలాటి వాణ్ణి అల్లుడి నోకరు అనుకుని మర్యాద చేసినందుకు మండిపడిపోతూ జగన్నాథమూ, భార్య వాణ్ణి నానాతిట్లూ త్తుట్టుకుంటూ తలవాకిలి తలుపు మూసి లోపలికి వెళ్ళిపోయారు.

చందులు అనుబంధం—1 మన విజ్ఞాన సంపద

మహాసీయులు:

గురువానక్

1469వ సంవత్సరం నవంబర్‌లో
(కార్తికపొర్చుమినాడు) నానక్,
పంజాబుర్ ప్రస్తుతం ఆయన
సేరుమీదుగానానకానాగా ప్రసిద్ధి
గాంచిన చోట జన్మించాడు.
పుస్త పుట్టగానే వరిమించే
విధంగా, నానక్ బాల్యం
నుంచే మంచి తెలివిశేషాలను

ప్రదర్శించాడు. దేవుణ్ణి గురించి, జీవిత సత్యాలను గురించి
గురువులను ప్రశ్నించేవాడు. దేవుణ్ణిమీద ప్రార్థనాగీతాలు
రచించేవాడు. నానక్ తండ్రి అతనికి పెళ్ళిచేసి, సుల్తాను
హర్షర్ ఉర్మిగంర్ ప్రవేళపెట్టాడు. నానక్ తన
సంపాదనల్ ఎక్కువ భాగాన్ని సేదసాదలకు పంచి
పెట్టేవాడు. అయినా అతడు ఆట్టేకాంం సంసార జీవితం
గడవరేడు. కుటుంబ భారాన్ని దేవుడిపై మోషి, తీర్చ
యాత్రలకు బయలుదేరాడు. ఆయన పుణ్యతీర్థాలను
సేవిస్తూ—దైవభక్తికినీ, సర్వమానవ సమానత్వాన్ని
ప్రచారంచేశాడు. హిందుమతమైనా, ఇస్లాంమతమైనా,
సత్యం ఏ ఒక్క మతానికి మాత్రమే సౌంధం కాదనీ,
వరమత సహనం, దేవుడి పుట్ల అచంచలభక్తి ప్రధానం
అని ఆయన ప్రబోధించాడు. ఆయన అంతిమ దశను
చీన నదితీరం కర్తారహర్షర్ గడిపాడు.

నానక్ ప్రచారం చేసిన జీవనమార్పం సిక్కుమరంగా
ప్రసిద్ధిగాంచింది. ఆయన దెబ్బెయిప్పి యేట వరమవదిం
చాడు. అప్పుకు ఆయన భౌతికకాయం తమకు చెందా
లంటే తమకే చెందాలని హిందువులూ, ముస్లిములూ
పోటీపడి, తీరా కాయానికి కప్పిన బట్టను తోలగించి
చూస్తే అక్కడ పుస్తకాలు కనిపెంచాయినీ చెబుతారు.
భక్తులు వాటిని పంచుకున్నారు:

ఎవరాయన?

నదితీరంలో ఉన్న కాళికాలయంలోకి,
బకనాటి అర్ధరాత్రి నమయంలో యువకు
డెకడు ఇంటరిగా ప్రవేశించాడు. అతడు
కన్నిరు ముస్లిరుగా రోదిస్తూ, “ఈ అవమాన
భారంతో నేనిక జీవించలేను. నీ నమకంలో
ఇప్పుడే ప్రాణాలు విడుస్తాను,” అన్నాడు.

“అలాంటి పాపకృత్యానికి పాల్చుడకు!
అత్మహత్య నీ అత్మకు మరింత క్షేభ కలిగి
స్తంది,” అని పొచ్చరించింది దివ్యస్వరం.

“అయితే నన్ను పండితుణ్ణి చెయ్య,
తల్లి!” అని ప్రార్థించాడు యువకుడు.

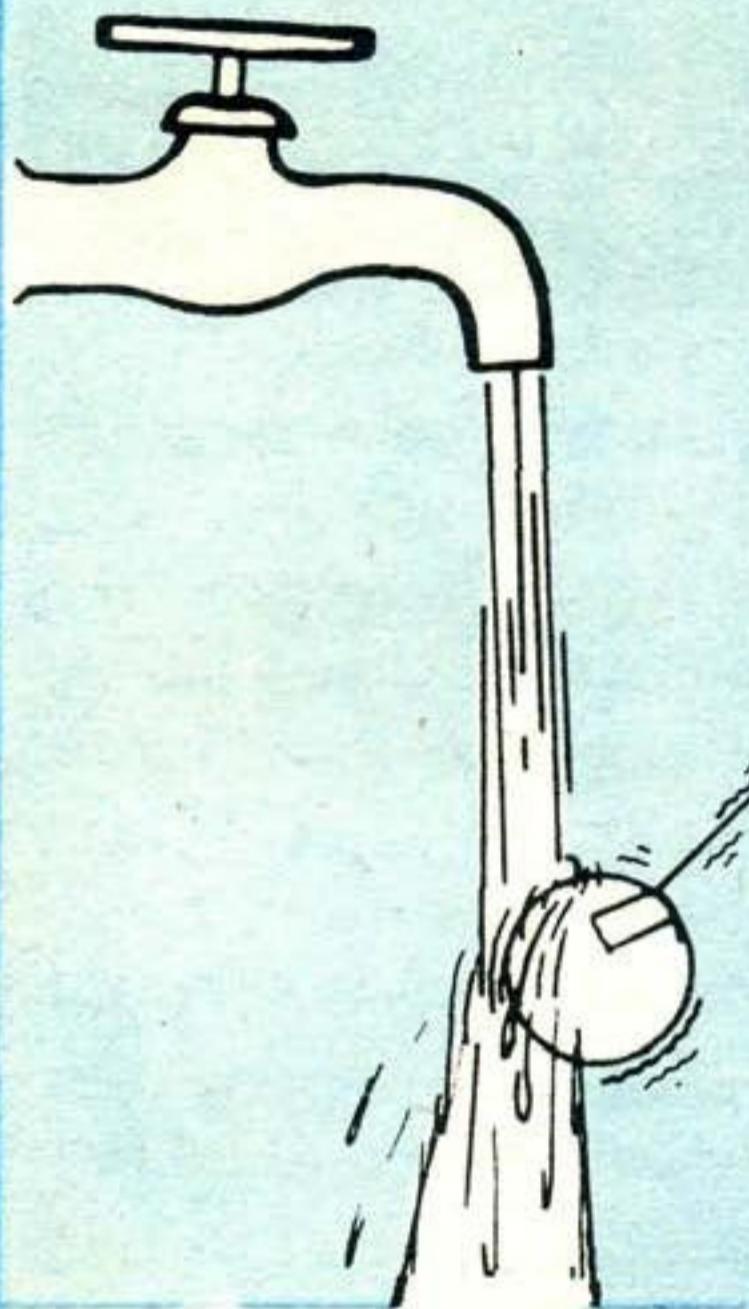
“పండితుడు కాదగిన పరిపక్షుత నీలో
లేదు; నువ్వు పండితుడు కావాలంటే ఏదు
జన్మలెత్తాలి నాయనా!” అన్నది దివ్య
స్వరం.

“అయితే ఈ కణమే ప్రాణాలు
విడుస్తాను,” అంటూ కత్తితో తనను
పాడుచుకో బోయాడు యువకుడు.

“అగు!” అంటూ దేవత అద్దుపడి,
అతుణ్ణి ఏదుసార్లు మరణించే విధంగా చేసి
మళ్ళీమళ్ళీ సజీవుణ్ణిగా చేసింది. అతరవాత
ఆ యువకుడు గొప్ప కవిపండితుడుగా
అలయింసుంచి పెలుపలికి పచ్చాడు!

ఈ కథలోని యువకుడెవరో మికు
తెలుసా? (VIII పేజీ చూడండి)

విజ్ఞాన వినోదం ఆక్రూళశక్తి

సూచనలు :

పంగ్ - పాంగ్ బంతిని టేపు ముక్కు సాయంతో ఒక దారానికి అతికించండి. ఆ బంతిని పటంలో చూపిన విధంగా, కొళ్ళాయి నుంచి కిందికి ప్రవహించే నీళ్ళకు తగిలే విధంగా పట్టుకుని, చేతని నిదానంగా నీళ్ళకేని తీసుకురండి. ఇప్పుడు బంతి నీళ్ళకేని ఆక్రూళించ బడిందా? బంతి నీళ్ళలో కొంత మునిగి వున్నది కదా?

ఏం జరుగుతుంది? ఎలా జరుగుతుంది?

పై ప్రయోగంలో బంతి ప్రవహిస్తూన్న నీటికేని ఆక్రూళింపబడినట్టు కనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే—నీళ్ళు ద్రవపదార్థం—అది ప్రవహిస్తున్నది. ప్రవహించే ద్రవం ఏదైనా—ప్రవహించే దిశకు ఎక్కువ ఒత్తిడినీ, పక్కలకు తక్కువ ఒత్తిడినీ కలిగిస్తుంది. ఈ కారణంగా చుట్టూ పక్కల ఉన్న గాలికన్నా ప్రవహిస్తూన్న నీళ్ళు, బంతిమీద తక్కువ ఒత్తిడిని పుట్టిస్తుంది. చుట్టూపక్కల గాలి ఒత్తిడి కారణంగా బంతి నీళ్ళకేని ఆక్రూళింపబడినట్టు, కనిపిస్తుంది.

నీళ్ళు వెగంగా పడెప్పుడు బంతిని వెలుపలికి లాగడం కష్టమా? నీళ్ళ వెగం తగితే విమవతుంది? పాసిట్ హండిల్ ఫూరిగా తెరవబడి, నీళ్ళు ఎక్కువ వెగంతో కిందికి ప్రవహిస్తూన్నప్పుడు బంతిని వెలుపలికి తీయాలంటే ఎంత శక్తి ఉపయోగించాలి?

పంగ్-పాంగ్ బంతి కాకుండా ఇతర బంతులతో ఇలా చేయవచ్చా? ప్రయత్నించి చూడండి.

గాలి నింపబడిన బెలూన్ లేదా కాగితం ముక్కు రోడ్డు ఓరగా పడిఉండి పక్కన కారు వెగంగా వెళ్ళినట్టుయితే—ఈ రెండూ కూడా కారుకేని ఆక్రూళింపబడతాయి. అలా ఎందుకు జరుగుతుందో ఇప్పుడు అర్థమయింది కదూ!

ప్రపంచము అద్భుతాలు

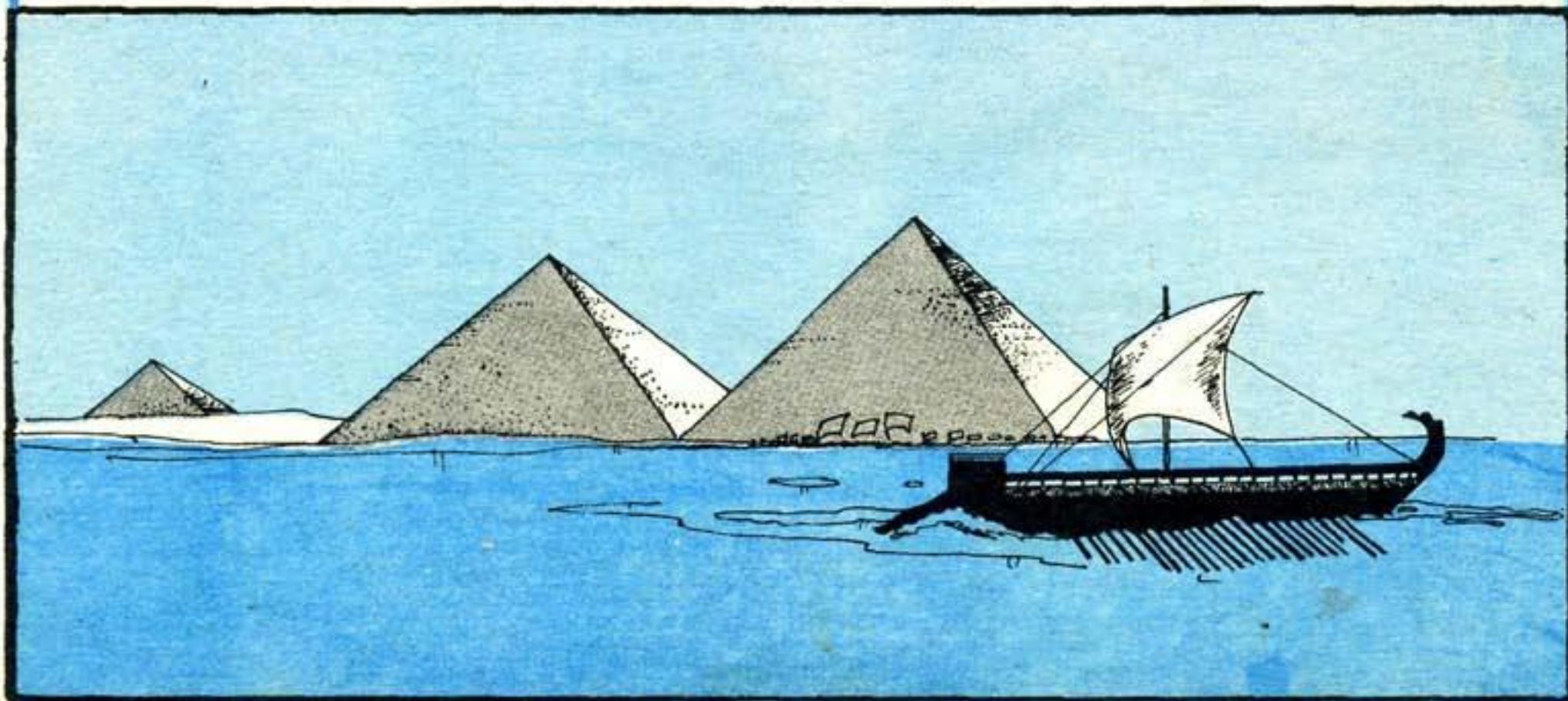
పిరమిడ్లు

దాదాపు ఐదువేల సంవత్సరాలకు పూర్వం ఈజిప్టసు ఫరావే రాజులు పరిపాలించారు. ఒక ఫరావే చక్రవర్తి మరణించినప్పుడు అతని కాయానికి పరిమళ ద్రవ్యాలు పట్టించి శవపేటికలో భద్రపరిచారు. తరవాత ఆ పేటికను గోరీలో వుంచి దాని మీద బ్రహ్మందమైన శిలాకట్టుడం నిర్మించారు. అడుగుభాగం దీర్ఘ చతురస్రాకారం లోనూ, పార్శ్వాలలో బోర్లించిన త్రిభుజాకారంలోనూ, పైభాగం మొనదేలినట్టూ, ఈ కట్టుడం నిర్మించారు. ఆ తరవాత ఇటువంటి కట్టుడాలు చాలా ఏర్పడ్డాయి. ఏటినే పిరమిడ్లు అంటారు.

కియరో నగరానికి సమీప ఎడారిలో వున్న మూడు పిరమిడ్లె అన్నిటికన్నా బ్రహ్మందమైనవి. వాటిలోకెల్లా చాలా పెద్దదీ. ప్రాచీన మైనదీ — కూ పూ

(భియోప్స) రాజు పిరమిడ్. మానవ నిర్మితమైనకట్టడాలలో బ్రహ్మందమైనదిగా దీనిని పేర్కొంటారు. ప్రపంచ ప్రభ్యాతిగాంచిన కట్టడాలుగా చెప్పుకునే రోములోని సెయింట పెటర్స్ కెథెడ్రల్, వెస్టమినిస్టర్ ఆబే మూడు చర్చలూ ఇమడగలంత విశాల ప్రదేశంలో ఈ ఒక్క పిరమిడ్ విస్తరించి ఉన్నది. 4,700 సంవత్సరాలకు పూర్వం లక్షమంది కార్ప్రికులు 20 సంవత్సరాలు పనిచేసి దీని నిర్మాణం పూర్తి చేసినట్టు చెబుతారు.

“ఈనాడు అన్ని ఖండాలలో లభించే సాంకేతిక సంపదనంతా సమకూర్చుకున్నప్పటికీ భియోప్స పిరమిడ్ వంటి బ్రహ్మందమైన కళాఖండాన్ని ఈ 20 వ శతాబ్దిలో నిర్మించడం సాధ్యంకాదు,” అంటాడు ప్రముఖ రచయిత ఎన్రిచ్ డాన్ డానికర్న్.

మోసన్ అద్భుత కృత్యలు

దౌదాపు మూడువేల సంవత్సరాలకు పూర్వం ఈజిష్టును ఫరావే రాజు పరిపాలించేవాడు. ఫరావే రాజకుమారి ఒకనాడు నైలు నదిలో స్వానం చేస్తూండగా, నది ప్రవాహంలో మూడు నెలల పసికందు గల ఒక పేటిక కొట్టుకురావడం చూసి అమితాశ్చర్యం చెందింది. ఆమె ఆ బిధ్యను నది ప్రవాహం నుంచి రక్షించింది.

ఆ రోజులలో ఈ జిష్టులో హీబ్రూ మతస్తుల సంఖ్య పెరిగిపోవడంతో, పుట్టిన ప్రతి మగబిధ్యనూ నదీప్రవాహంలో వదలాలని ఆజ్ఞాపించాడు రాజు. అందువల్ల, ఈ బిధ్య కూడా హీబ్రూ సంతతి వారిదే అయి వుంటుందని యువరాణి గ్రహించింది.

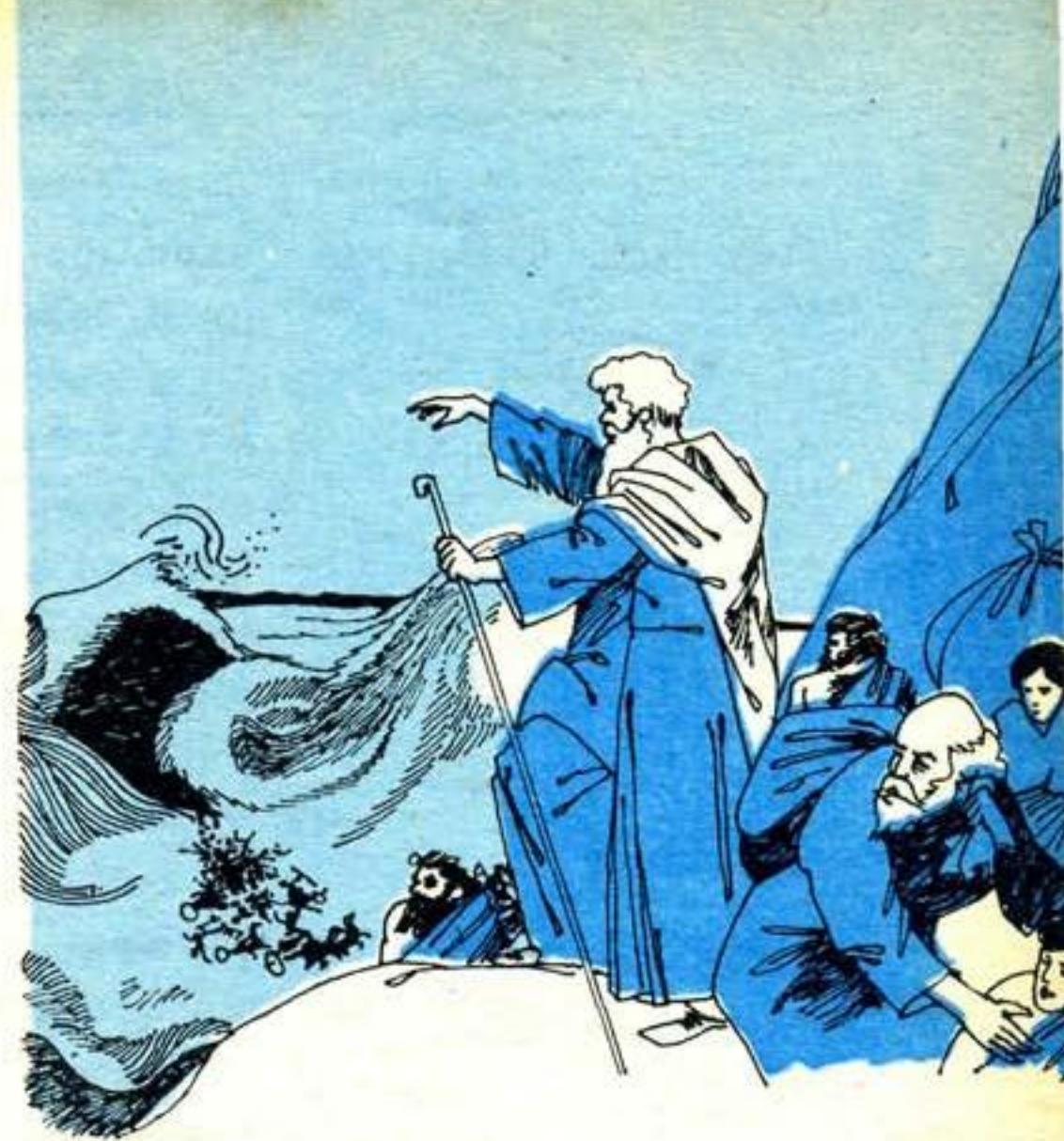

యువరాణి ఆ బిడ్డను కాపాడదం, దూరంనుంచి ఆ బిడ్డ అక్క చూసింది. ఆమె యువరాణి దగ్గరకు వచ్చి, “ఆ బిడ్డను చూసుకోవడానికి మనిషికావాలా?” అని అడిగింది. యువరాణి, బిడ్డను ఆ అమ్మాయి చేతికచ్చి భద్రంగా పెంచమని ఆజ్ఞాపించింది. ఆ అమ్మాయి బిడ్డను తీసుకెళ్ళి తన తల్లిక అప్పగించింది. ఆ విధంగా కన్నతల్లే ఆ బిడ్డకు సంరక్షకు రాలయింది. యువరాణి అండదండలు కారణంగా ఆ బిడ్డ ఏ లోటూ లేకుండా పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. అతడే మోసన్.

ఆ కాలఘుట్టంలో ఈజిష్టులో హీబ్రూలను హీనంగా చూసేవారు. బానిసల్లగా వాళ్ళచేత ఊడిగం చేయించుకునేవారు. స్వల్ప కారణాలకే దారుణంగా హింసించేవారు; హతమార్చేవారు కూడా!

‘ట్లో టెస్టమెంట్’ (పవిత్ర బ్బైల్) లోని ‘ది ఎక్స్‌డన్’ (ప్రస్తావం) ఆధ్యాయంలో మోసన్ను గురించిన వివరణ ఉన్నది: ఒక పొదమీద జ్వలించే మంటల మధ్య భగవంతుడు మోసన్కు దర్శన మిచ్చాడు. కాని పొద మండి పోలేదు. హీబ్రూ ప్రజల నాయకత్వం వహించమని ప్రభువు మోసన్ను ఆదేశించాడు. ఇతరులు కూడా అత్మణి విశ్వసించే విధంగా అధ్యాతాలు చేయడం ఎలాగో ప్రభువు మోసన్కు నేర్చాడు.

హీబ్రూ ప్రజలు ఈజిష్టు దేశాన్ని వదిలి వెళ్ళడానికి ఫరావేరాజును ఒప్పించడానికి మోసన్ ప్రయత్నించాడు. కాని ఫరావే అతని మాటలను పెడచెవిని పెట్టాడు. ఆ పిమ్మట మోసన్ అనేక అధ్యాతాలు ప్రదర్శించాడు. నదీ జలాలను రక్తంగా మార్చాడు. దేశమంతటా కప్పులూ, మిద

తలూ, పేలూ, కీటకాలూ వ్యాపించాయి. తుఫాను తాకిడికి పంటలు సర్వ నాశన మయ్యాయి. ఆఖరికి ఈజిష్టువాళ్ళ ప్రథమ మగసంతానం మరణించసాగింది. అంత జరిగాక, హీబ్రూ ప్రజలు దేశంవదిలి వెళ్ళడానికి అనుమతించాడు ఫరావే రాజు!

మోసన్ తన జాతి జనాన్ని ఇజ్జాయేల్ కేసి నడిపించాడు. మార్గంలో ఎదురైన ఎద్ర సముద్రం, మోసన్ ఆడుగు పెట్టగానే, నీళ్ళు వైదోలగి దారి ఇచ్చింది. హీబ్రూలు అతనివెంట నడిచారు. మను మార్చకున్న ఈజిష్టువాళ్ళు కొందరు వాళ్ళను తిరిగి రమ్మనడానికి వెళ్ళారు. వాళ్ళందరూ నీళ్ళలో మునిగిపోయారు.

హీబ్రూలు తమ గమ్మాసానం చేరు కున్నారు. కాని, మోసన్ ఆక్కడ కాలు మోపడానికి ముందే ప్రాణం వదిలాడు!

ఈ సంఘటనలో కొంతవరకునిజంగానే జరిగినట్టు నమ్మితారు. ఈ సంఘటన ఒక నూతన దేశం ఆవిర్పించడానికి నాంది పలికింది!

గత చరిత్రకేసి చూద్దాం

1. రెండు నదుల పేర్లనుంచి తన పేరును సంతరించుకున్న ప్రాచీన నగరం ఏది?
  - (ఎ) ఆ రెండు నదుల పేరు ఏమిటి?
  - (బి) ఆ రెండు నదుల కలిగే పెద్ద నది ఏది?
  - (సి) ఆ నగరం ఎందుకు ప్రసిద్ధిగాంచింది?
2. భారతదేశాన్ని జాయించిన షికరాజ, తన తల్లి కుటుంబానుంలో వియవసదమే ఇష్టవద్దారు. అయిన ఎవరు?
  - (ఎ) ఆతడు భారతదేశానికి ఎన్నుడు వచ్చారు?
  - (బి) ఆతడు స్థాపించిన వంశం ఏది?
  - (సి) ప్రభ్యాతిగాంచిన ఆతని ముత్తాత ఎవరు?
3. అక్షర వరిపాంసా కాలంనాటి ప్రథమ దస్తావేషం పేరేమిటి?
  - (ఎ) వాటిని రాసినవారెవ్వరు?
  - (బి) ఆతడు రచించిన మరొక గ్రంతం ఏమిటి?
  - ఆది మొదటిదానికన్నా ఏ విరంగా లిన్నుమైనది?
4. ప్రాచీనకాలంలో దక్షిణభారతదేశాన్ని వరిపాలించిన మూరు గొప్ప వంశాలు ఏవి?

(VIII పేటి చూడండి)

పరిశోదనలు, అన్వేషణలు ఇతర విశేషాలు

1. నియోన్ లైటును ఎవరు, ఎప్పుడు కనుగొన్నారు?
2. విద్యుత్ కొలమానంలో ఒక పిడుగు శక్తి ఎంత?
3. ఈ ప్రపంచం వయసు ఎంత?
4. బెలిసోగ్రపును ఎవరు ఎప్పుడు రూపొందించారు?
5. సూర్యాడిక్, భూమిక్ మధ్య పున్న దూరం ఎప్పుడూ ఒకేవిధంగా వుంటుందా?
6. గుర్తు తెలియని ఎగిరే పల్లాలు (UFO) ప్రత్యేకంగా ఏ ఒక్క కాలం లోనే కనిపిస్తాయా?
7. అత్యధిక సంఖ్యలో వార్తా ప్రతికలు వెలువడే దేశం ఏది?
8. మనిషి చేతిలో ఒక చదరపు అంగుళం మేరకు వ్యాపించి పున్న నరాలుఎన్నో మీకు తెలుసా?
9. సీట్లు తాగకుండా ఒంటెకన్నా ఎక్కువకాలం జీవించే జంతువు ఏది?
10. ఒక జంతువు మైలుదూరం అవతల పున్న దాని వాసన తెలియ వస్తుంది.ఆ జంతువు ఏది?

(VIII పేటి చూడండి)

సాహిత్యవలోకనం

1. అత్యధికంగా చదువబడే భారతీయ మతగ్రంథం ఏది? అది ఏ రూపంలో రచించబడింది?
    - (ఎ) ఆ గ్రంథంలో ఎన్ని అధ్యాయాలు ఉన్నాయి?
    - (బి) ఇది అంతర్మాగంగా గల పెద్ద గ్రంథం ఏది?
    - (సి) దీనిని రచించిన ముని ఎవ్వరు?
  2. అసలుపేరు వెలుగులోకిరాని సుప్రసిద్ధుడైన భారతీయ నాటకకర్తా, మహాకవి ఎవ్వరు?
    - (ఎ) ఆయన ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆ పేరు ధరించడానికి గల కారణం ఏమిటి?
    - (బి) ఆయన రచించిన నాటకాలు ఏవి?
    - (సి) ఆయన రచించిన కావ్యాలు ఏవి?
  3. ఒక ప్రాచీన గ్రంథం ప్రకారం ఒక శ్రీ కోపావేశానికి గురై ఒక నగరమే మంటలపాలయింది. ఆ నగరం ఏది?
    - (ఎ) ఆ శ్రీ ఎవరు?
    - (బి) ఆ గ్రంథం పేరేమిటి? రచించిన వారెవ్వరు? ఏ భాషలో ఎప్పుడు రచించబడింది?
- (VIII పేజీ చూడంచి)

**భారతీయ భాషలన్నిటిలోనూ ఒక మాట నేర్చుకుండాం
ఈ నెల మాటః విద్యార్థి**

అస్సామిః చాత్ర; బింగాటిః చాత్ర; ఇంగ్లీష్మిః స్టూడెంట్; గుఱాక్షిః విద్యార్థి; హిందిః
చాత్ర; కవ్యదంః విద్యార్థి; కాక్సీర్డిః పొగీర్డి; మలయాళంః విద్యార్థి; మరాటిః విద్యార్థి;
బంధుః చాత్ర; వంషాటిః విద్యార్థి; సంస్కృతంః విద్యార్థిన్; సింధిః సాగిర్చు; తమిళంః
మాణవన్; కిర్తుః తాలిబిల్కు.

వీరు నమ్ముతారా?

- * భారత ఉపభండం వెలుపలినుంచి అచ్చులు భారతదేశానికి వచ్చారా ?
- * కొలంబిన్ అమెరికాను చేరుకున్న మొట్టమొదటి విజేయుడా ?
- * ఒక్క కంగారూ మృగానికి మాత్రమే శరీరంలో నంచీవంటి ఏర్పాటు ఉన్నదా ?

కానే కాదు !

- * ఈ సిద్ధాంతాన్ని రుజువుచేయడానికి సరైన అధారం లేదు. ఇదోక ఉహ మాత్రమే.
- * కాదు. నార్చ్ దేశస్తుడైన లీఫ్ ఎరిక్ సన్ 1000 వ నంపత్సరం అమెరికాను కనుగొన్నాడు.
- * కాదు. ఇటువంటి ప్రత్యేకమైన ఏర్పాటు గల జంతుపులలో కంగారూ ఒక్కటి. కోలా ఎలుగు బంటూ, బపాసమ్ము, వేంబ్యాట్స్ మొదలైనవాటికి కూడా ఇటువంటి ఏర్పాటు ఉన్నది.

సమాధానాలు

ఎవరాయన ?

మహాకవికాళిదాసు. సుప్రసిద్ధమైన కథ ప్రకారం అతడోక అమాయకుడు. ఒక యువరాణి, పాండిత్యంలో తనకన్నా గాప్ప వారినే పెళ్ళాడగలనని ప్రకటించింది. అమెను పెళ్ళాడడానికి హేమాహేమాలయిన పండితులందరో ప్రయత్నించి పిఫలు లయ్యారు. ఆ పండితులు అవమానం భరించలేక, కుట్రుపన్ని, అమాయకుడైన ఒక యువకుట్టి వెద్ది తెచ్చి, వారికి పండితుడి వేషం వేసి, అతడు గాప్ప పండితుడని రాణి నమ్మెట్లు చేసి అమెతో వివాహం జరిగేట్ల చేశారు. అసలు విషయం బయట పదగానే యువరాణి అగ్రహంతో ఆ యువకుట్టి బయటకు గెంచేసింది. ఆ తరవాత జరిగిన కథ మాత్ర తెలిసినదే !

చరిత్ర

1. వారణాసి
- (ఎ) వరుణ-అసి (టి) గంగతో (సి) జగద్రీఖ్యాతి గాంచిన విశ్వనాథ అలయం (శివాలయం) ఉండడం వల్ల.
2. బాహురు. తల్లి వంశమైన మంగోలు మాట నుంచి వచ్చిన ముగలువంశం వ్యక్తవర్తిగా పేరిందారు.
- (ఎ) 1526 వ నంపత్సరంలో.

(టి) ముగలు వంశం. (సి) మంగోలు నాయకుడైన చెంఘుష్ఠాన్.

3. అక్షర్ నామా.

(ఎ) అబుల్ ఫజల్ (టి) అయిన్-ఇ-అక్షర్ అక్షర్ రాజ్యంలోని జననంఖ్య, ఇతర దివరాలు గల మస్తకం ఇది.

4. చేర, చోళ, పాండ్య వంశమై రాజులు.

6. కుజగ్రహం భూమిక సమాపంలో ఉన్నప్పుడు ఈ గుర్తు తెలియని ఎగిరే వళ్లాలు ఎక్కువ సంఖ్యలో కనిపిస్తాయి.

7. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో. ప్రపంచం మొత్తం మీద వెలుపడే వార్తా పత్రికలలో సగం అమెరికానుంచి, కెనడానుంచి వెలువడుతున్నావి.

8. 72 అడుగుల నరాలు.

9. జిరాష్ట.

10. స్క్రంక్ జంతువు.

సాహిత్యం

1. భగవద్గీత, కృష్ణరూపుల మర్యాద జరిగిన సంభాషణల రూపంలో ఉన్నది.

(ఎ) పద్మసిద్ధి (టి) మహాభారతం (ఛిమ్మ పర్వంలో) (సి) వ్యాసుడు.

2. కాళిదాసు.

(ఎ) కాళికాదేవి కరుణవల్ల అతడు పండితుడైన కారణంగా. (టి) మాశవికాగ్నమిత్రం, విక్రమోర్వాసియం, అధిజ్ఞానాకుంతలం. (సి) రఘువంశం, కుమారసంభవం, మేఘ దూతం.

3. మధురై.

(ఎ) కణ్ణగి (టి) సిలప్పదిగారం. ఇళంగో అదిగళ్ల; తమిళభాషలో దాదాత రెండువేల సంపత్సులాలకు హర్వ్యం.

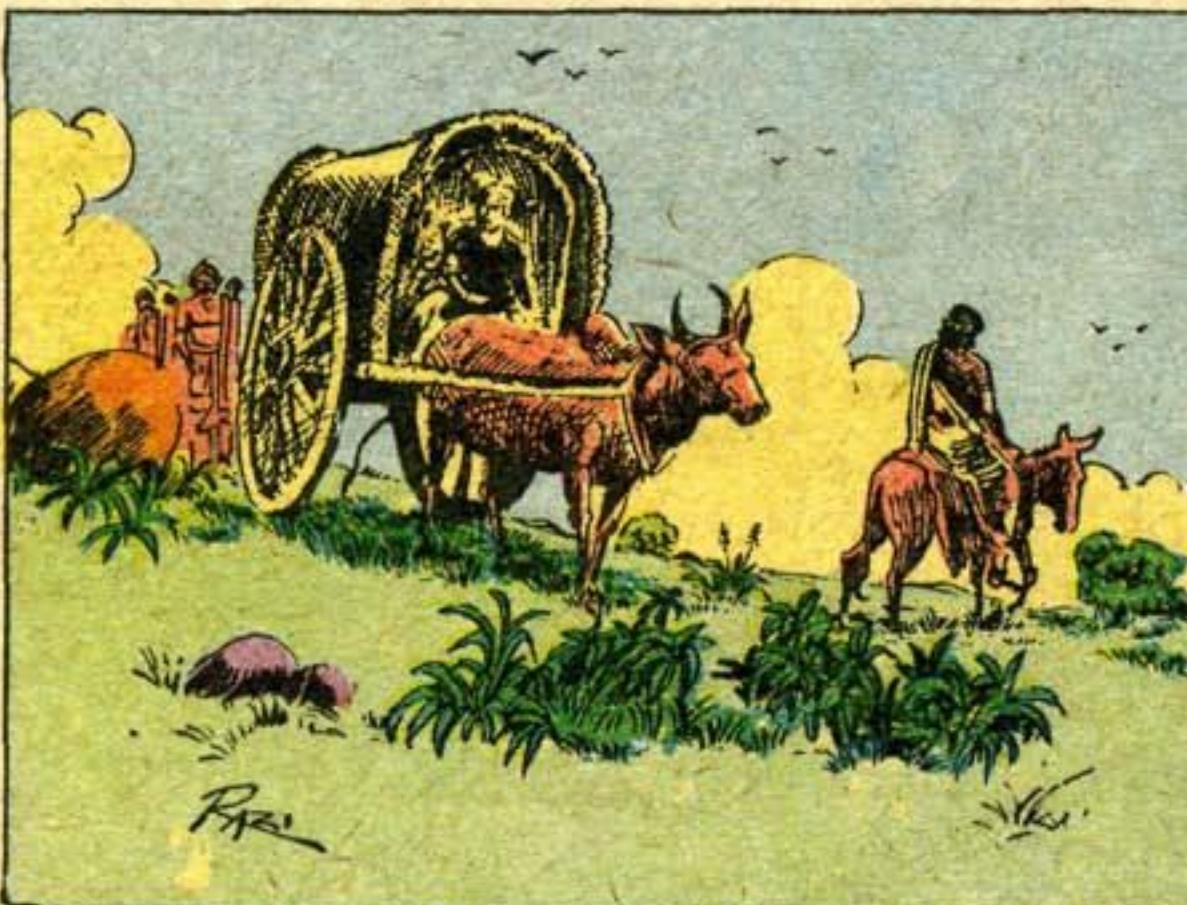

కావ్యకథలు:

మణిమంజీరం-3

పూంపుహర్ నగరానికి చెందిన యువత్రకుడు కోవలన్, కణ్ణగిని వివాహమాడాడు. అయినా, పెళ్ళయిన కొన్నాళ్ళకే భార్యను వదిలి, అతడు నర్తకి మాధవి చెంతకు చేరాడు. కణ్ణగి ఇంటివద్ద బాధలన్నిటనీ మౌనంగా భరిస్తా వచ్చింది.

ఒకప్పుడు పూంపుహర్ నగరంలో వెదుకలు జరిగాయి. కోవలన్, మాధవి తమ భవనం మీది నుంచి నగర వీధుల గుండా వెళ్ళే ఉరేగింపులను చూశారు. తాము కూడా అ వెదుకలలో పాల్గొనాలని నిశ్చయించారు.

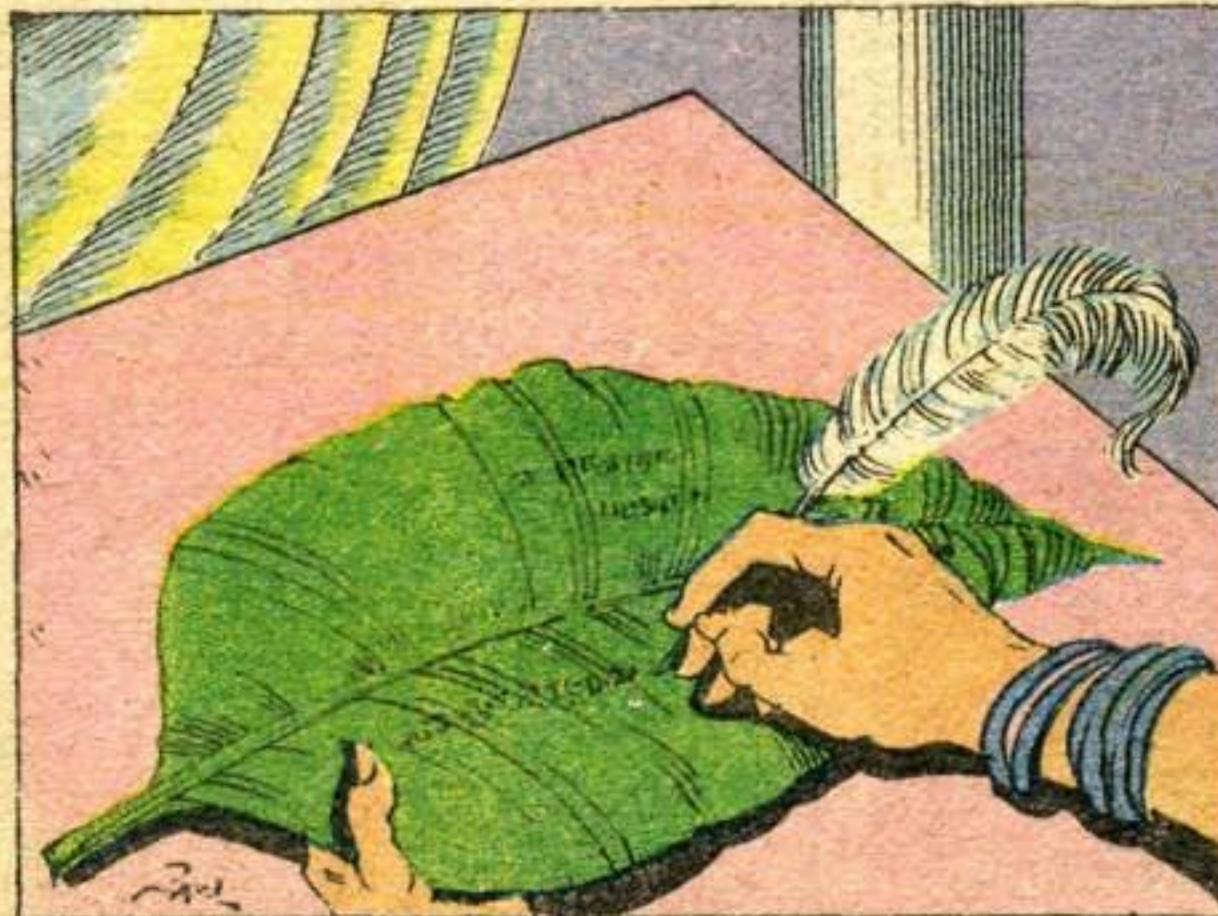
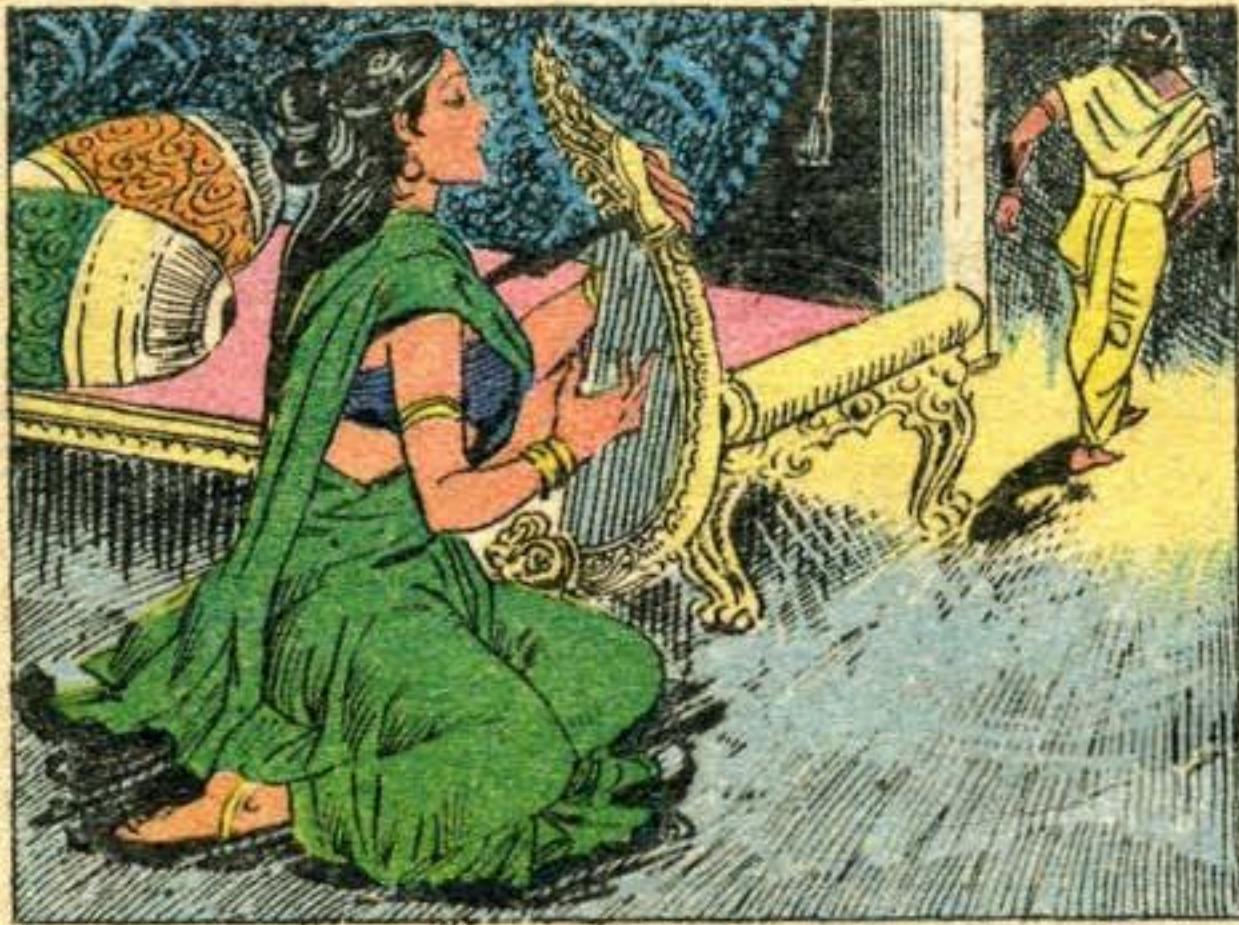

కోవలన్ కంచర్గాడిద మీదా, మాధవి ఎద్దబండిలోనూ ప్రయాణమై వెళుతూ పుంటే సేవకులు వారి వెంట నడిచారు. అందరూ, నగర వీధులను దాటుకుని, వెదుకలు జరుగుతూన్న ప్షలానికి చేరుకున్నారు.

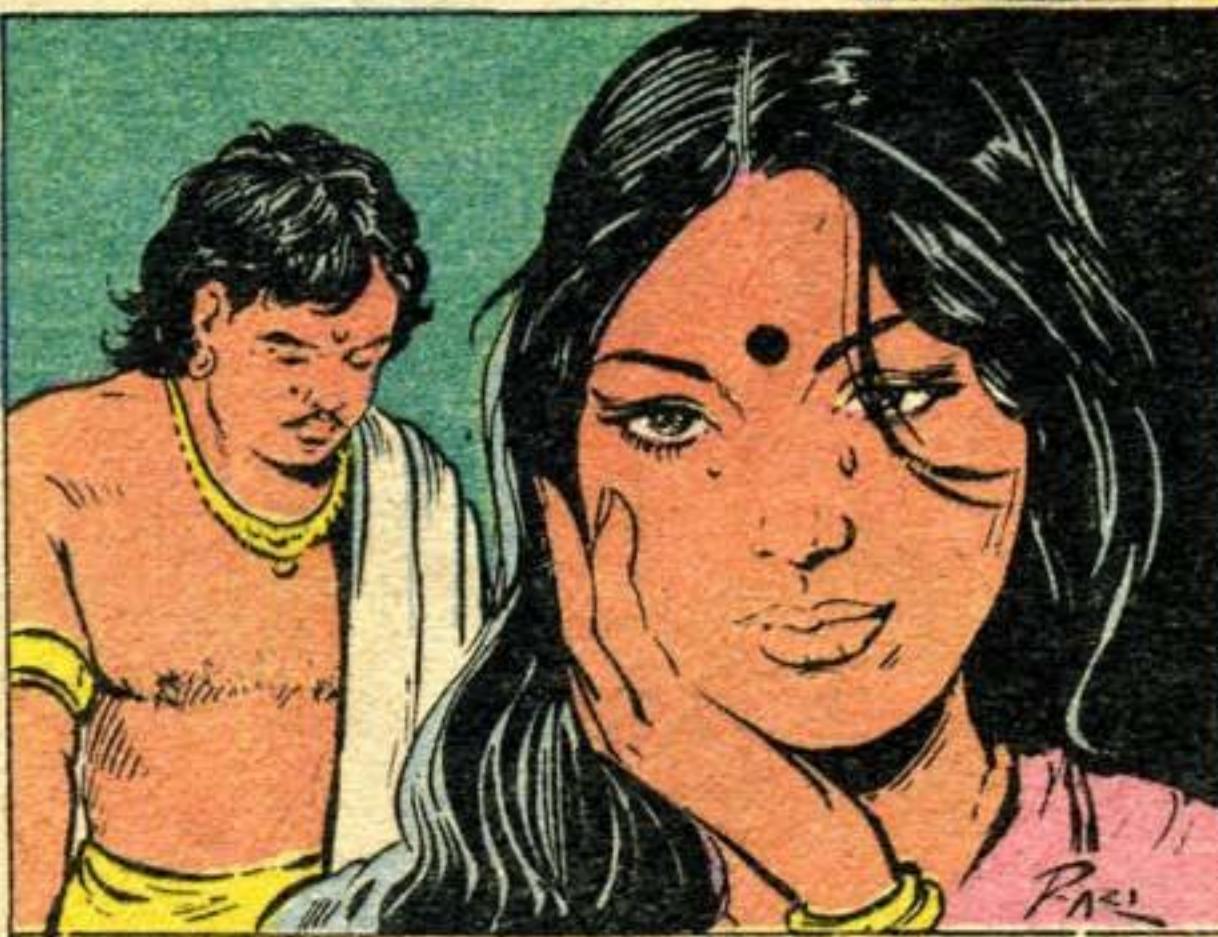
సుందర నమ్మిద్రతిరంలో పీకాంత ప్రదేశాన్ని ఎంచుకుని, సేవకులు చక్కటి బున ఏర్పాటు చేశారు. రంగు రంగుల తెరలమధ్య కోవలన సేద తిరదానికి మెత్తటి పాశ్మ వేశారు. అతరవాత మాధవి మధురంగా పాడడం ప్రారంభించింది.

మాధవి పాటుతూన్న పాటలో, కోవలన్కు హరాత్తుగా వేరిక అర్థం స్ఫురించింది. నిజానికి మాధవి, కోవలన్ను తప్ప మరెవ్వరిని ప్రేమించలేదు. అయితే, కోవలన్కు మాత్రం, అమె వేరవరిసే తలుమకుని ఆ పాట పాటుతున్నట్టని పించింది. ఆ క్షణమే అతమ అక్కడి సుంచి లేచి వెలుపలికి నడిచాడు.

కోవలనే కౌసంతో తననువదిలి వెళ్లిన విషయం, మాధవికి కొంతసేవటికి తెలియవచ్చింది. అమె ఎంతో బాధతో, ఒంటరిగా ఔంటికి చేరి వెప్పురానంతగా రోదించింది. తన చెలికత్తె ద్వారా కోవలన్కు షక లేఖ రాసి పంపింది.

మాధవి చెలికత్తు, కోవలను వెంబ దించి లేఖనూ, పూలదండనూ, అతని కివ్యాలోయింది. అయినా, కోవలన్ వాటిని ఈనుకోవడానికి నిరాకరించాడు. తన భార్య కళ్ళగి జ్ఞాపకం రావడంతో అతడు ఎంతగానే కుమిలిపోయాడు. ఏచారంగా ఇంటికేని నడిచాడు.

ఇంటికి వచ్చిన భర్తకు కన్నిళ్ళతో స్వాగతం పలికింది కళ్ళగి. తను చేసేన పనికి ఎంతగానే పాచ్చత్తాపవద్దాడు కోవలన్. భార్యకు కీమాపణలు చెప్పు కున్నాడు.

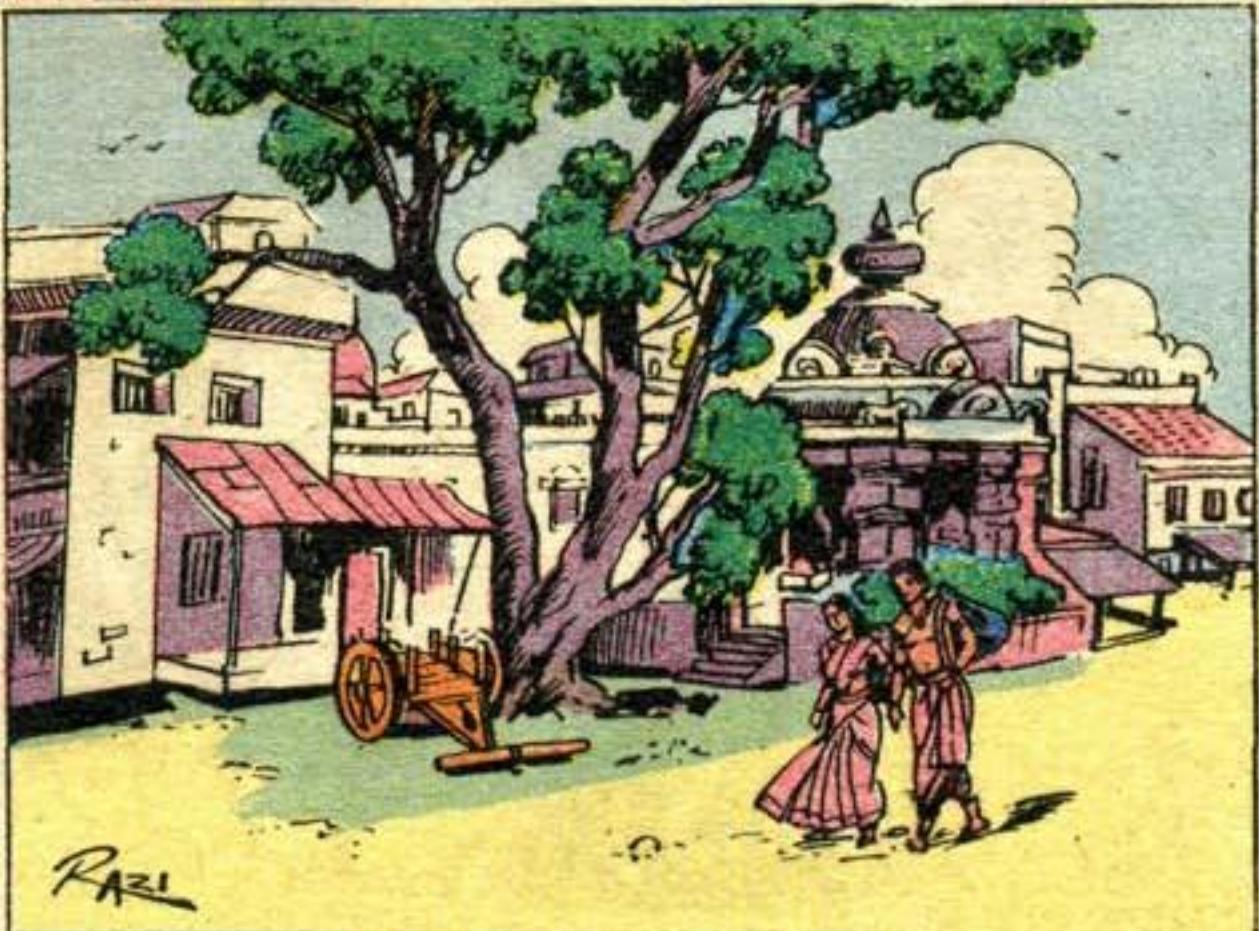
ఎంతో గొప్పగా సంపన్నజీవితం గడిపన నగరంలో, కోవలన్ చిత్తిపోయి పేద బతుకు బతకలేకపోయాడు. వేరాక నగరం చెరుకుని కొత్తజీవితం ప్రారం భించాలనుకున్నాడు. ఏదైనా వ్యాపారం చేద్దామన్నా పెట్టుబడికి థనం లేదు. అందుకు తన విలువైన పాదమంజీరాలను తీసి చూపింది కళ్ళగి.

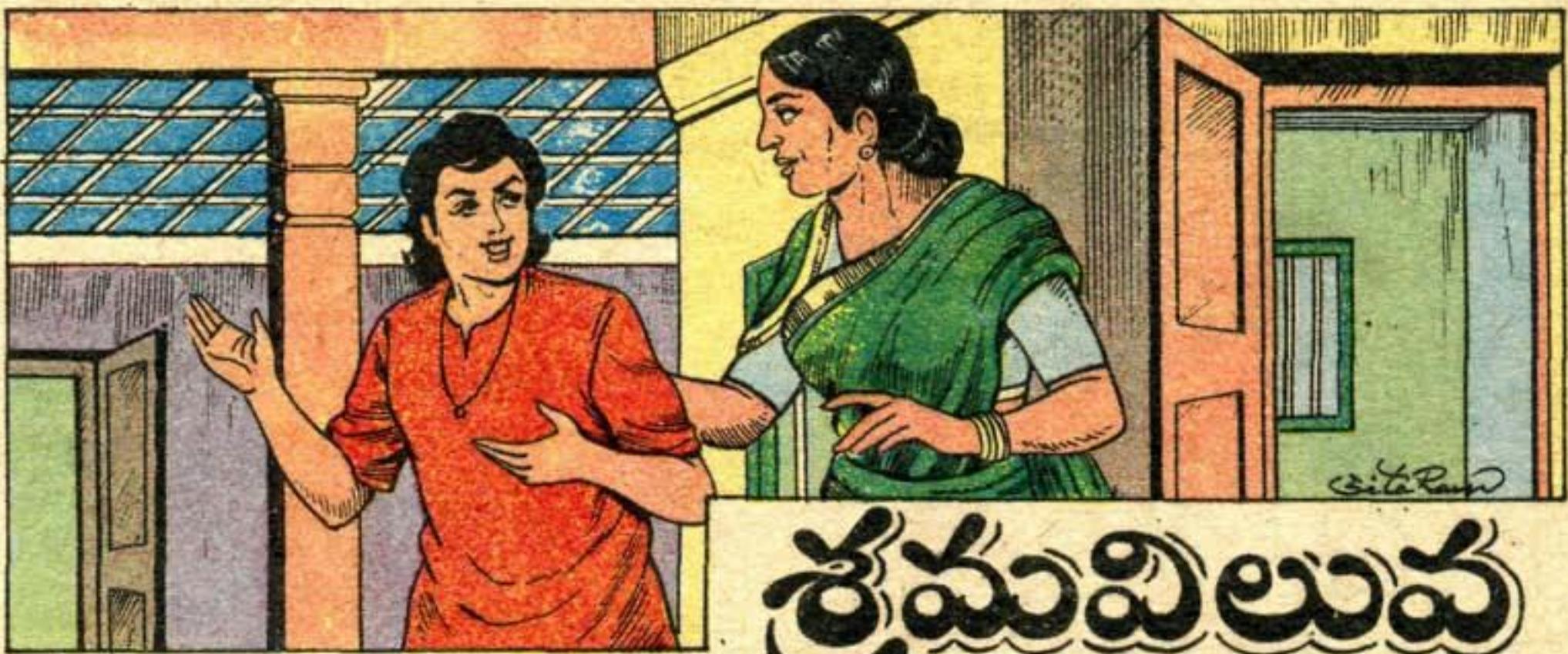
క్షణి కాలి అందెలను చూసి కోవలన్ పరమానందం చెంది, “తెల్లవారేలోగా మధురైనగరానికి బయలుదేరుడాం. ని పాద మంజీరాలను విక్రయించి, ఆ పెట్టుబడితో ఏదైనా వ్యాపారం ప్రారం భించి, నూతన జీవితం ప్రారంభిస్తాను. ఇకెప్యుడూ జీవితంలో పొరబాటు చేయను,” అన్నాడు.

వేకువజూముననే ఆ లు మగలు జల్లు వదిలిపెట్టారు. తాము పుట్టి పెరిగిన నునంపన్నమైన హూంపుహార్ నగరం వదిలి పెట్టి, మధురైకేని ప్రయాణం సాగించారు.

మధురై, హూంపుహార్కు చాలా దూరంలో ఉన్నది. పగటిహాట నదుస్తూ, రాత్రు లను దేవాలయాలలోనూ, వక్రాలలోనూ గదుపుతూ, అడవులూ, నదులూ దాటు కుంటూ, క్షణి కోవలన్ దంపతులు తమ గమ్యస్థానం కేని ప్రయాణం సాగించారు.

—(ముగింపు వచ్చే నంచికలో)

శ్రవణబిలుష్ట

గంగాపురం జమీందారుగారి దివాణంలో, వెంకటాచారి అనే స్వర్ణకారుడుండేవాడు.

అతడి వంశంవాళ్ళు, ఎన్నో ఏళ్ళుగా గంగాపురం జమీందార్లకు నగలూ, యితర ఆభరణాలూ తయారు చేస్తూ నుఖంగా బతుకుతున్నారు. వాళ్ళకు దివాణం వాళ్ళిచ్చిన ఇల్లూ, కొద్ది ఈనాం పొలం వుండేది.

వెంకటాచారికి, వరదాచారి అనే ఒక కొడుకు. వాడు మహాబద్ధకస్తుడు. కష్టపది పనిచేయడం వాడికిష్టముండేదికాదు. తాను బతికుండగానే కొడుకును తనంతటి స్వర్ణకారుణ్ణి చేయాలని, వెంకటాచారితపన పదుతూండేవాడు. అయితే, వరదాచారికి పని అంతగా అబ్బటేదు.

తండ్రి పోయేనాటికి వరదాచారి పదిపేసేళ్ళవాడు. వాడు పనినేర్చుకోవడం పూర్తిగా మానివేసి, తండ్రి సంపాద్యంచి

పోయిన దానిని ఖర్చుపెడుతూ తిరుగు తూండేవాడు.

ఒకసారి వరదాచారికి దివాణంనుంచి కబురువచ్చింది. జమీందారు వాడికి నగల తయారీని అప్పగించబోతే, కుంటిసాకులు చెప్పి తప్పించుకుని వచ్చేశాడు.

ఇది తెలిసి, వాడి తల్లి చాలా బాధ పదుతూ, “బరే, నాయనా, దివాణం పని దేవుడి వరంలాంటిది. నువ్వు వారిచ్చిన పని ఒప్పుకోవలసంది,” అన్నది.

“నాకు పని బాగారాదుగదమ్మా. ఒప్పు కుని ఏం చెయ్యాను, ఎలా చెయ్యాను?” అన్నాడు వరదాచారి.

“ఆపని చేతనైనవాళ్ళు చేత, నగలు చేయించవచ్చు. వాళ్ళకు రోజుకు యింత కూలి అని జమీందారుగారిచ్చే మజూరీలో నుంచి చెల్లించి, మిగిలినది ప్రతిఫలంగా తీసుకో,” అని సంపాద్యంచి తల్లి.

అర్థాన్

వరదాచారి వెంటనే దివాళానికి వెళ్లి, జమీందారు దర్శనం చేసుకుని, నగలు చేసి యివ్వగలనన్నాడు. జమీందారు వాడికి ఎలాంటి నగలు తయారు చేయాలో చెప్పి, అందుకు ఎంత బంగారం, ఎన్ని రత్నాలు కావాలో చెప్పుమన్నాడు.

తనకు నగలు తయారు చేయడం తెలియదని, జమీందారు ముందు బయట పడిపోవడం మంచిది కాదనుకుని, వరదాచారి ఆయనతో, “రేపు ఉదయం వచ్చి మనవి చేసుకుంటాను, ప్రభూ!” అని చెప్పి, వివరాలు రాసుకుని వెళ్లిపోయాడు.

ఆ తర్వాత, వరదాచారి తన తండ్రికి సన్నిహితులైన స్వర్ణకారుల్ని కలుసుకుని,

వివరాలు సేకరించాడు. వాళ్ళు వరదాచారిలో వచ్చిన మార్పుకు అశ్చర్యం, ఆనందం కూడా పొందారు.

జమీందారు, నగలకు కావలసిన బంగారం, రత్నాలూ వరదాచారికి యిప్పించాడు. వాడు వాటిని ఇంటికి తీసుకుపోయి, తన తండ్రికాలంలో పనిచేసిన నమ్రకష్టులైన వాళ్ళుచేత, వాటిని తయారు చేయించడం ప్రారంభించాడు.

జమీందారు, వాడికి మజూరీకిగాను ముందుగా ఉచ్చివ్వుతేదు. ఆ కారణం వల్ల, వరదాచారి వాళ్ళకు కూలికింద తన డబ్బు యివ్వసాగాడు. అయితే, వాడికి అంతగా పని తెలియదని ఎరిగిన స్వర్ణకారులు, నాలుగు రోజుల్లో అయ్యే పనిని వారం రోజులపాటు చేస్తూ వచ్చారు. దానితో వరదాచారి వాళ్ళకు చెల్లించ వలసిన కూలి రెట్టింపయింది.

నగలు పూర్తయేలోపల బంగారంలో తరుగు వచ్చింది. దాన్ని జమీందారు నుంచి అడిగితీసుకోవడం సాధ్యపడదు. వరదాచారి తన డబ్బు చెల్లించి బంగారు కొని పని పూర్తిచేయించాడు.

వరదాచారి నగలు తీసుకుని, దివాళానికి వెళ్ళాడు. జమీందారు వాటి పనితనం మెచ్చుకుని, పడి వరహలు ఎంచి, మజూరీకింద వాడికిచ్చాడు.

వరదాచారి నిర్మాంతపోయాడు. తన దబ్బు వెచ్చించి కొన్న బంగారంతో కలుపుకుని, స్వర్ణతారులకిచ్చిన కూలీ సూరు వరహాలయింది. జమీందారిచ్చినది పదివరహాలు!

జమీందారు, వాడికేసి పరీక్షగా చూస్తూ, “నీ తండ్రికి యిలాంటిపనికి, ఎనిమిది వరహాలిచ్చేవాడిని. నీ పనితనం నచ్చి. మరొక రెండు వరహాలు అదనంగా యిచ్చాను. ఇదుగో, మరికొన్ని నగలు చెయ్యాలి. పనెప్పుడు మొదలుపెడతాపు? నాకు కేవలం అయిదురోజ్యల్లో నగలు కావాలి.” అన్నాడు.

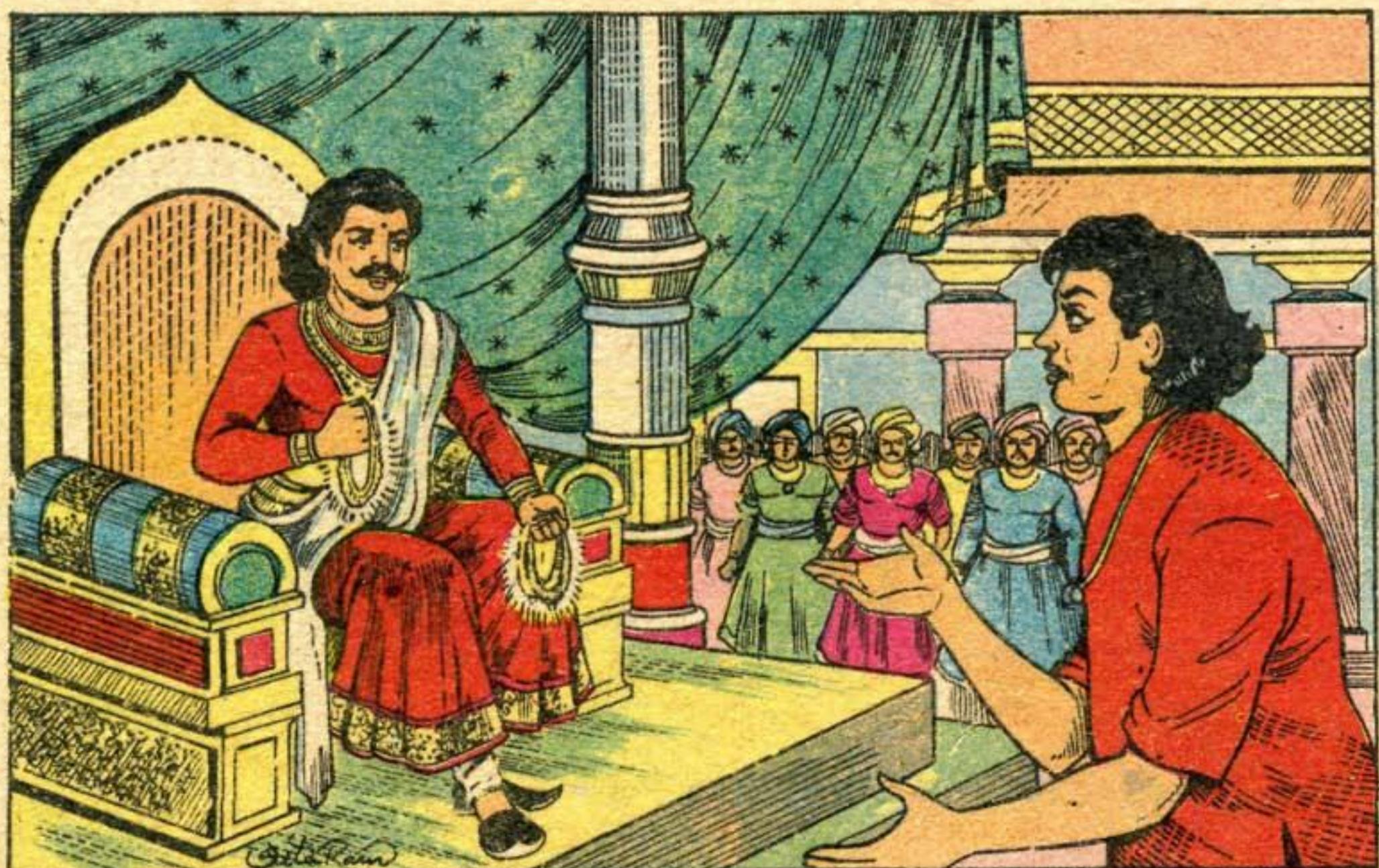
వరదాచారి నగలు చెయ్యనని చెబుదా మనుకున్నాడు. కానీ, జమీందారును కొన్ని నగలు చేసే పని అప్పగించాడు.

తాదనగల భైర్వయం, ఆ పరగణాలో ఎవరికి లేదు. తనెంత?

వరదాచారి సమాధానం చెప్పేలోపలే, జమీందారు నగలు చెయ్యడానికి శావలసిన బంగారం, రత్నాలూ తెప్పించి, “ఈ పనికి ఎంత బంగారం కావాలో ముందు గానే తెలుసుకుని, నీకు శ్రమ తగ్గించాను!” అన్నాడు నష్టు.

వరదాచారి అయిదురోజ్యల్లో పని పూర్తి చేసి, జమీందారుకు నగలు అప్పగించాడు. అందుకుగాను వాడికి నూటయాభైవరహాలు ఖన్చయితే, జమీందారు పదిహేను వరహాలు మాత్రమే మజూరీకింద యిచ్చాడు.

తర్వాత, ఆయన వరదాచారికి మరి మనుకున్నాడు. కానీ, జమీందారు చేసే పని అప్పగించాడు.

వాడు, ఇంటికపోయి జరిగినది తల్లికచెప్పి, కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు.

ఆమె వాళ్ళి ఓదార్ఘతూ, "నాయనా, నువ్వు మీ నాన్నగారిదగ్గిర కొంత పని నేర్చుకున్నావు. ఇప్పుడు, యా నగలు చేసే స్వర్షకారుల పని పద్ధతులు గమనిస్తున్నావు. నువ్వే కాస్త శ్రమపడి, ఆ నగలు తయారుచేసి, వాళ్ళకిచ్చేకూలిమిగుల్చుకోరాదా," అన్నది.

వరదాచారికి తల్లి మాటలు నచ్చాయి. వాడు అపోహారాత్రులు శ్రమంచి, నగలు తయారు చేశాడు. జమీందారిచ్చిన బంగారంలో ఏసమెత్తు కూడా తరుగు రాలేదు. నగలు కూడా నాణ్యంగా, మనోహరంగా తయారయాయి. తల్లి వాటిని చూసి చాలా సంతోషించి, వరదాచారిని గోప్య పనిమంతుడిని అవుతావని ఆశీర్వదించింది.

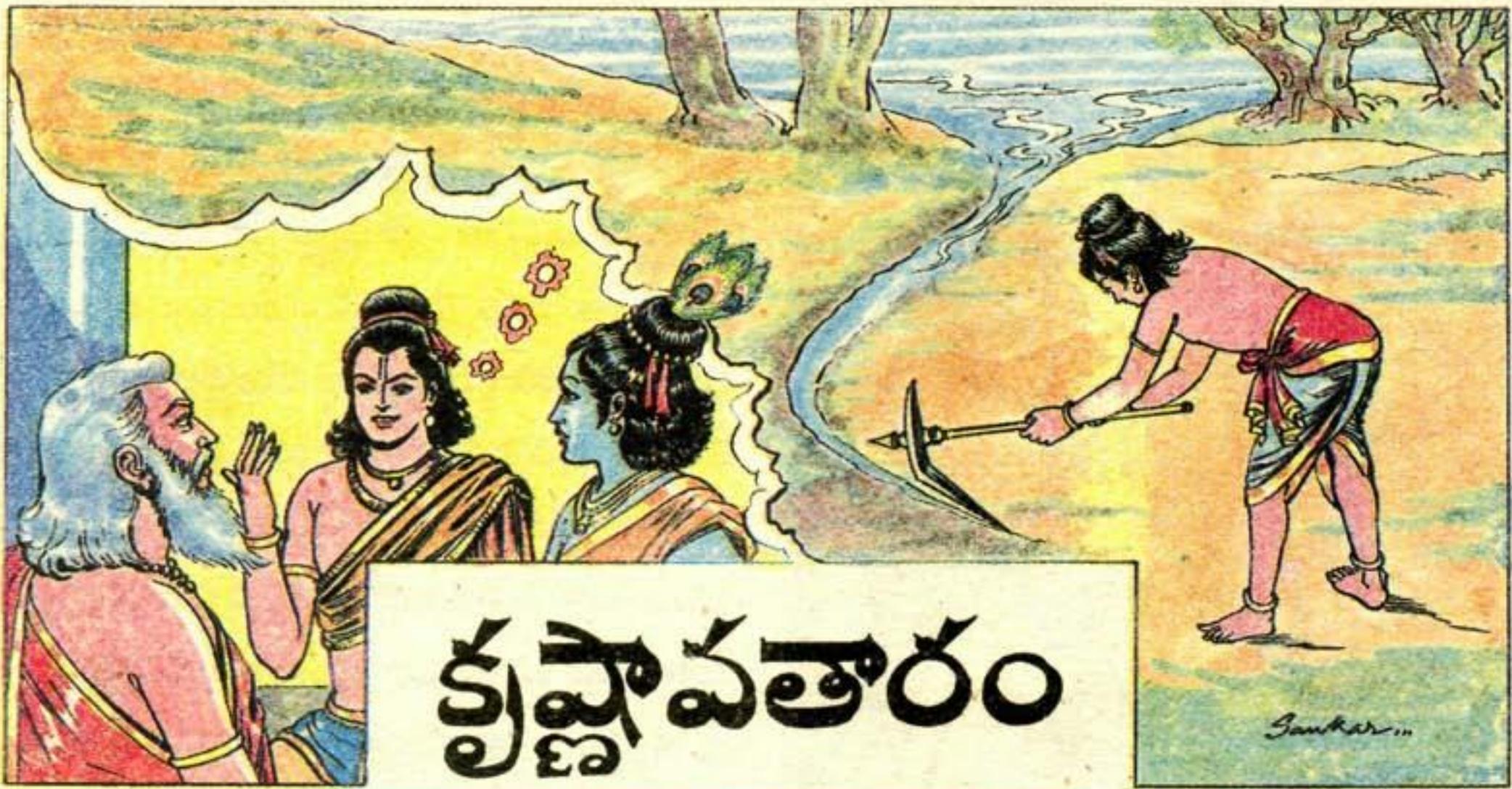
వరదాచారి వాటిని తీసుకుని, జమీందారు దగ్గిరకు వెళ్ళాడు. ఆయన వాటి పనితనం మెచ్చుకుని, రెండు వరహాలు వరదాచారి కిచ్చాడు.

వరదాచారికి విపరీతమైన కోపం, ఉక్కోపంవచ్చింది. వాడు, జమీందారుతో, "ప్రభూ, తమకు శ్రమవిలువ తెలియదు. ఇలాంటి పని మథెక్కుడైనా చేసుకుంటే, నాకు హాయిగా జీవితం గడిచిపోతుంది. సెలవిప్పించండి!" అన్నాడు.

ఆ మాటలకు జమీందారు నవ్వె. "అయితే, యా నగలు నువ్వు నీ స్వహస్తాలతో చేశావన్నమాట! అవునా?" అన్నాడు.

వరదాచారి ఆశ్చర్యంగా, జమీందారు కేసి చూశాడు. ఆయన వాడి భుజం తట్టి, "ఇన్నాళ్ళు, నేనిచ్చిన మజూరీ తక్కువని, నువ్వునలేదు. అంటే, నీ సాంతదబ్బు కొంత పోయిందేతప్ప, నీ శ్రమవిలువకు నష్టం కలగలేదు. ఇప్పుడు శ్రమవిలువను నువ్వు గ్రహించావు. నాక్కావలసింది అదే! నీ తండ్రి కోరిక, యానాడే తీరింది. ఇక నుంచి దివాణానికి ప్రఫాన స్వర్షకారుడిని, నువ్వే!" అంటూ వెయ్యివరహాలు అదనంగా యిచ్చి సత్కరించి పంపాడు.

Sankar...

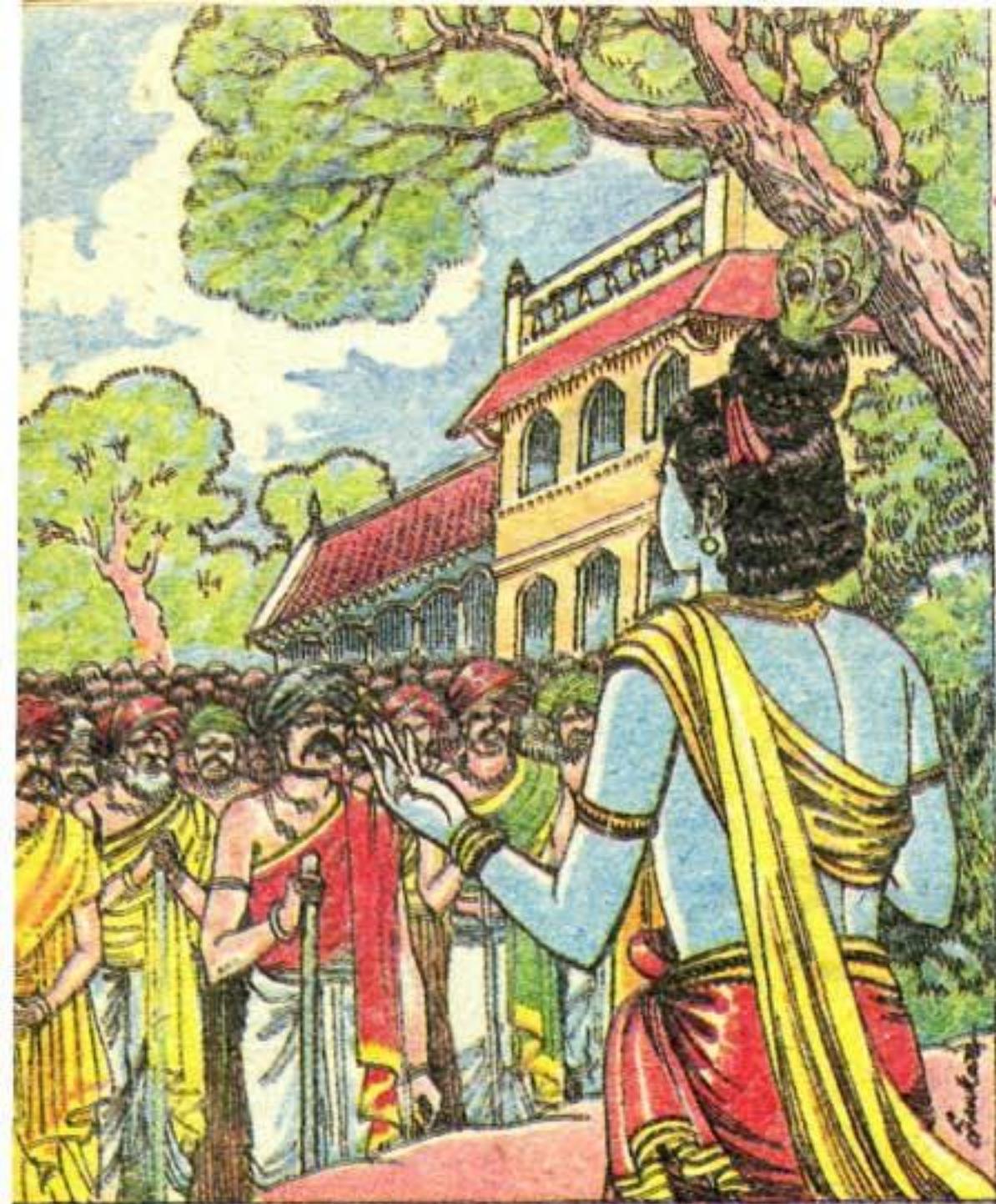
గోకులానికి ఎలాటి బట్టలతో వెళ్ళాడో వాటితోనే బలరాముడు మధురకు వచ్చి, తిన్నగా కృష్ణు దీంటికి వెళ్ళాడు. కృష్ణు దతని పాదాలకు నమస్కారం చేసి, స్వాగతం తెలిపాడు. తరవాత అన్నదమ్ము లిద్దరూ వసుదేవుడి జంటికి వెళ్ళారు. వసుదేవుడు బలరాముణ్ణి కౌగలించుకుని, విశేషాలు అడిగాడు. బలరాముడు గోకులంలో తాను చేసిన ఘనకార్యం ఒకటి చెప్పాడు.

అతను ఒకనాడు తాను కూర్చున్న చేటినుంచి కాళిందీనదిని పిలిచి, తన దగ్గరికి వచ్చి. తన చేత స్వానం చేయించ మన్నాడు. కాళిందీనది రాలేదు. బలరాముడికి కోపం వచ్చింది. అతను తన

నాగలిని కాళిందికి వేసి లాగాడు. ఆ విధంగా బృందావనానికి కాళింది కాలువ ఒకటి ఏర్పడి, గోపకులకు చాలా ఉప కారం జరిగింది.

కొంతకాలం గది చింది. ఒకనాడు కృష్ణుడు యాదవుల సభలో ఒక ప్రతి పాదన ఈ విధంగా చేశాడు:

“మనం నివసించే ఈ మధుర లాటిది ప్రపంచంలో మరొకటి లేదు. ఇలాటి శైతం కూడా మరెక్కడా ఉండదు. మేం వ్రేపల్లెలో పెరిగినా, పుట్టటం ఇక్కడే పుట్టాం. ఇక్కడికే తిరిగి వచ్చి సకలైశ్వర్యర్యాలూ సంపాదించుకున్నాం. అయితే, ఇక్కడ మనకు శత్రుబాధ జాస్తి అయింది. ప్రపంచంలో ఉండే రాజు

లందరూ జరాసంధుడి వెంట ఎత్తివచ్చి. ఎటువంటి హింసాకాండ జరిపారో మీరు చూశారు కద ! ఈ ప్రమాదం తుదముట్ట లేదు.. మనకు మంది మార్పులం ఉన్నది. ఏనుగులూ, గుర్రాలూ, రథాలూ ఉన్నాయి. పుష్టిలంగా బంగారమూ, రత్నరాసులూ ఉన్నాయి. కాని ఏం లాభం ? మన శత్రువులు వచ్చి పడ్డప్పుడల్లా మనం మన కున్నది నష్టపొతున్నాం. ఇది సహించ రానిది. అందుచేత మనం ఇక్కడి నుంచి వెళ్ళపొపటం నాకు కర్తవ్యమనిపిస్తున్నది. మనం ఉండటానికి మరొక ప్రదేశం చూస్తాను. అక్కడికి పోయి నుఖంగా ఉండాం."

కృష్ణుడు చెప్పిన మాటలు యాదవులకు సరిగా ఉన్నట్టే తోచాయి. జరాసంధుడై చంపటం సాధ్యం కాదు. అతని వెనక అంతు లేని సేనలుంటున్నాయి. యుద్ధం చెయ్యవచ్చు. ఆ యుద్ధం ఎప్పటికీ తెగదు. జరిగేదల్లా ఉభయ ప్రాలవారు నాశనం కావటం. కృష్ణుడు నిరపాయ స్థలం చూపేపక్కంలో అక్కడికి పోపటమే మంచిదని యాదవనాయకులనుకున్నారు.

కృష్ణుడు యాదవుల నందరినీ ఫలాని చోటికి తీసుకుపోవాలని తన మనసులో నిశ్చయించుకుని, అందరినీ ప్రయాణ సన్నాహాలు చేయమన్నాడు.

ఇదే సమయంలో కాలయవను దనేవాడు మధుర మీదికి సైన్యాలతో సహబయలుదేరాడనీ, జరాసంధుడు కూడా అదే ప్రయత్నం ప్రారంభించాడనీ తెలియ వచ్చింది. ఈ సంగతి వింటూనే కృష్ణుడు, “మనం ఇవాళే బయలుదేరుదాం. ఈ రోజు చాలా బాగుంది,” అని తన వారికి చెప్పాడు.

వనుదేవుడూ, ఉగ్రసేనుడూ, బలరామ కృష్ణులూ, వారి వెంట వృష్టి, అంధక ఏరులూ, వారి కుటుంబాలూ, అంతులేని ఏనుగులతో, రథాలతో, గుర్రాలతో తమ సంపద లన్నిటినీ వెంట తీసుకుని మధురానగరం విడిచి, పద్మమటి దిక్కుగా

ప్రయాణమయారు. వారు అలా రోజు ప్రయాణం చేస్తూ పళ్ళిమ సముద్రతీరాన్ని చేరుకున్నారు. అది అనేక చెట్లతోపులతో కూడుకుని ఉన్న గరువు ప్రదేశం. ఆ ప్రాంతంలోనే హర్షయం ఏక ల వ్యదు ద్రోణాచార్యులను పూజించాడు.

ఎక్కుడ ఇళ్ళు కట్టాలో, ఎక్కుడ తోటలు పెంచాలో, ఎక్కుడ నీటి సదు పాయా లున్నాయో బాగా ఆలోచించి, అక్కుడ ఒక అందమైన నగరం నిర్మించి, దానికి ద్వారపత్రి అని పేరు పెట్టారు. అందరికి నగరంలో మంచి ఇళ్ళు ఏర్పాటుయాయి. యాదవులకు శత్రు భయం తీరిపోయింది. వాళ్ళు సుఖంగా నిశ్చింతగా ద్వారపత్రిలో జీవించసాగారు. అయితే ద్వారపత్రి నిర్మాణానికి ముందు చాలా కథ నడిచింది.

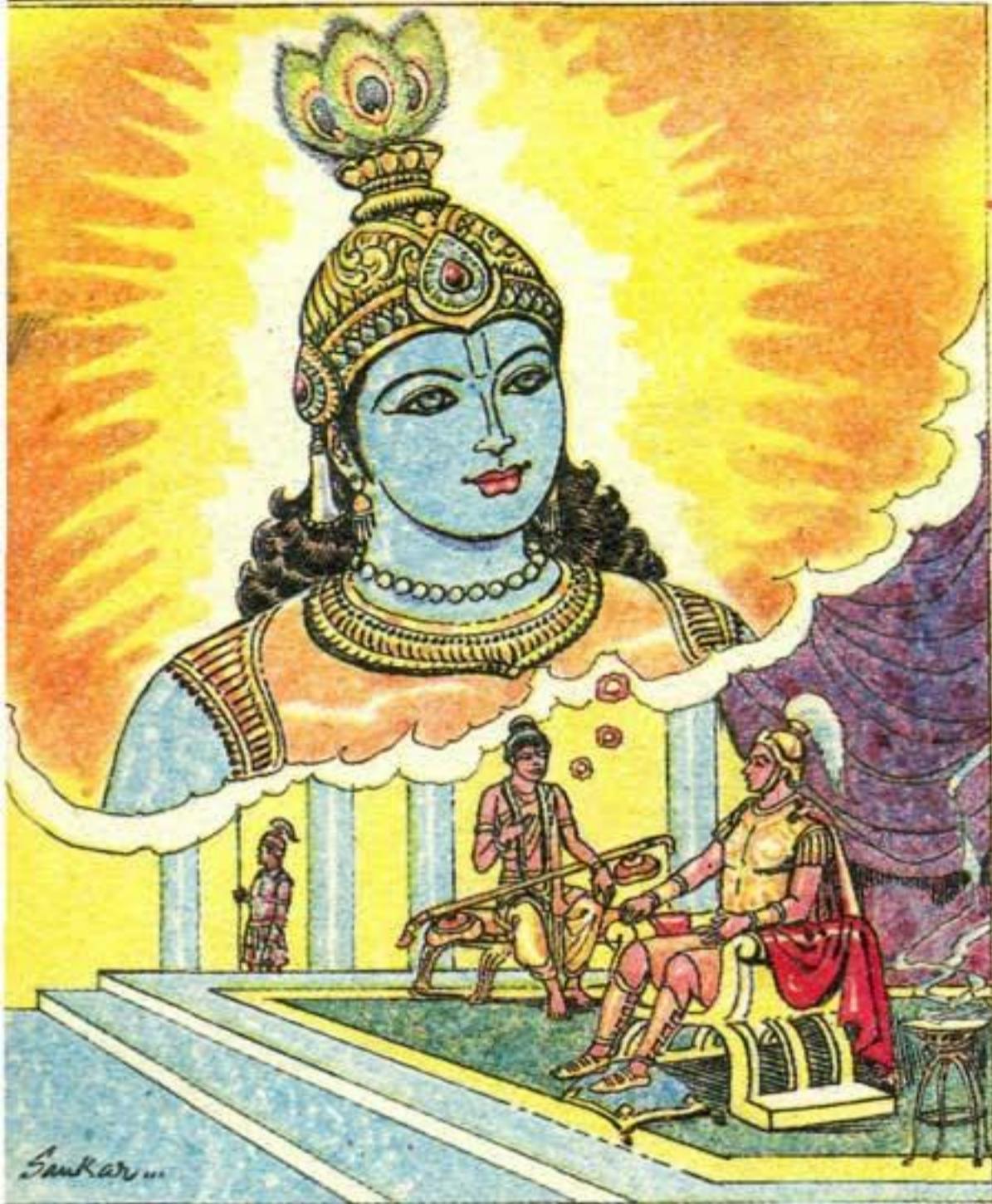
ఎటువంటి శత్రువునూ లక్ష్మీపెట్టని కృష్ణుడు కాలయవనుడికి వెరిచి, మధుర విడిచిపెట్టి, పడమటి సముద్రాన నగరం నిర్మించుకోవటానికి కారణం ఉన్నది. అదోక చిన్న కథ.

ఒకప్పుడు వృష్ణి, అంధకకులాలవారికి గర్భుడని ఒక గురువు ఉండేవాడు. అతను ఆజన్మబ్రహ్మపూచర్యం అవలంబించాడు. గర్భుడు యాదవుల మధ్య ఉండగా ఒక సారి ఎవడో ఆయనను చూసి, మగవాడు

కాదు, అదది అని అపహస్యం చేశాడు. యాదవులు ఆ మాట విని ఉరుకున్నారు గాని తమ అక్షిపణ తెలపలేదు.

గర్భుడికి మండిపోయింది. అతను అదవికి వెళ్ళి, పన్నెండేళ్ళపాటు లోహచూర్ణం తింటూ, అతి ప్రచందమైన తపస్సు చేసి, శివుడై ప్రత్యక్షం చేసుకుని, వృష్ణి, అంధకులను పీడించగల కొడుకు తనకు కలిగేటట్టు వరం పొందాడు. ఈ సంగతి తెలిసి, కొడుకులు లేని యవనేశ్వరుడు, అతన్ని పిలుచుకుపోయి, తన గోవుల మందల మధ్య అతనికి నివాసం ఏర్పాటుచేసి, అతనికి కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ చేశాడు.

Sankar...

గర్జుడు అలా గోవుల మందల మధ్య నివసిస్తూండగా, ఒక అప్సరస గోపిక రూపంలో అతని వద్దకు వచ్చి. ఈశ్వరా దేశం ప్రకారం గర్భవతి అయి, కాలయ వనుణై కన్నది. ఆ కుర్రవాణై యవనరాజు తన కొడుకుగా పెంచి, పెద్దవాణై చేశాడు. కాలయవనుడు గోప్స తేజోవంతుడూ, పరాక్రమవంతుడూగా పెరిగాడు. అతను ఎంతటివారినీ ఏమాత్రం లక్ష్మీపెట్టేవాడు కాడు.

ఒకనాడు యవనరాజు వద్దకునారదుడు వచ్చాడు. అప్పుడు కాలయవను డాయనను, “ప్రపంచంలో గోప్స వీరు లెవరు ?” అని అడిగాడు.

“ఈనాడు యాదవులను మించిన వీరులు ప్రపంచంలో లేరు,” అంటూ నారదుడు చాలా గోప్సగా వర్ణించి చెప్పాడు. నారదుడి మాటలు వింటున్న కొద్ది కాలయ వనుడికి మాత్రమైం పుట్టుకొచ్చింది. శక వంశానికి చెందిన రాజులూ, హమాలయంలో ఉండే దస్యులూ అతనెలా చెబితే అలా నడుచుకుంటారు. అందుచేత వారి నందరినీ చేర్చి ఒక సేనగా తయారు చేసి, ఏనుగులనూ, గుర్రాలనూ, గాడిదలనూ అమితంగా వెంటబెట్టుకుని, మధుర మీదికి కాలయవనుడు బయలుదేరాడు.

ఈ సంగతి నారదుడి వల్లనే ఏని కృష్ణుడు పరిస్థితి అంతా చక్కగా ఆలోచించి, మధుర విడిచి వెళ్ళటమే కర్తవ్యమని నిశ్చయించుకున్నాడు. తానీ నిశ్చయానికి రాగానే యాదవులను పోచ్చించాడు.

కృష్ణుడు మరొక పని కూడా చేశాడు. అతను ఒక కుండలో ఒక కాలసర్పాన్ని ఉంచి, దానికి వాసెన కట్టి, ఒక దూత చేతికిచ్చి కాలయవనుడి దగ్గరికి పంపుతూ, ఇలా చెప్పేమన్నాడు: “ఈ కుండలో ఉన్న కాలసర్పం లాటిది కృష్ణుడి పరాక్రమం.”

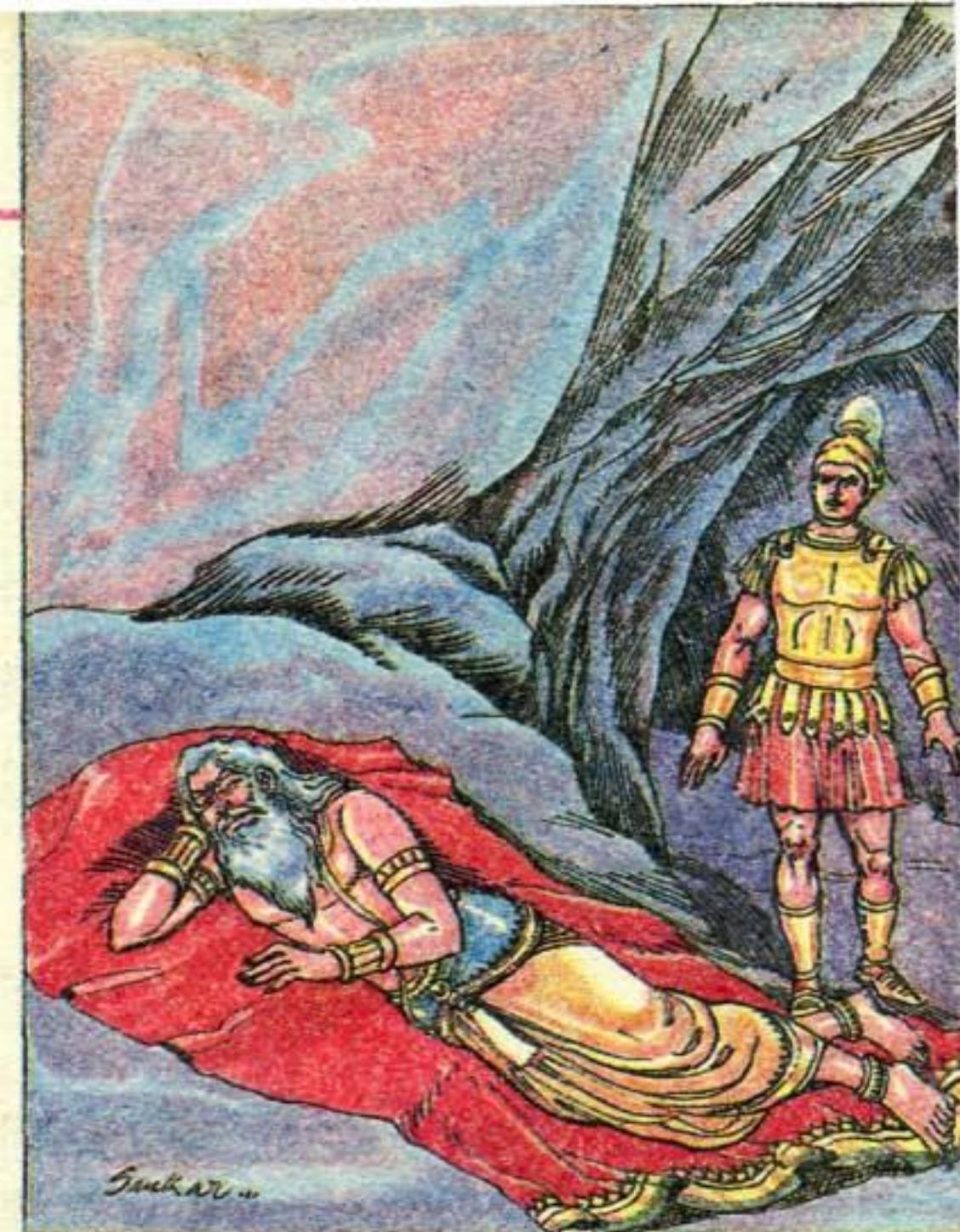
ఆ మాట ఏని కాలయవనుడు ఏమీ అనక, కాలసర్పం ఉన్న కుండలో కండ చీమలను కొన్నిటిని వేసి, మళ్ళీ వాసెన

కట్టి, దాన్ని తీసుకుపోయి కృష్ణుడి కియ్య మన్నాడు. “నువు ఎంత బలవంతుడి వైనా, అనేక మంది మధ్య ఒంటరిగా చిక్కితేసే బలం ఎందుకూ పనికిరాడు,” అని కాలయవనుడి సందేశం. దాని అంతరాళం గ్రహంచి కృష్ణుడు మధురా నగరం నుంచి, యాదవు లందరితేనూ బయలుదేరాడు.

అతను ద్వారవతి నుంచి నిరాయుధుడుగా, కాలినడకన బయలుదేరి తన శత్రువు ఉండే నగరం చేరాడు. ఆక్కడి వాళ్ళు కృష్ణుడి గుర్తించి, “చుట్టు ముట్టండి, పట్టుకోండి,” అని ఆర్ఘటం చేశారు.

ఈ లోపల కృష్ణుడి రాక విన్న కాలయవనుడు తాను కూడా నిరాయుధుడూ, పాదచారీ అయి కృష్ణుడికి ఎదురు వచ్చి, కృష్ణుడి సమీపించాడు. తాని కృష్ణుడు అతనికి చేయి ఇవ్వబోయేవాడి లాగా నటిస్తూ, ఇవ్వకుండానే అతి వేగంగా ఒక గుహలో ప్రవేశించాడు.

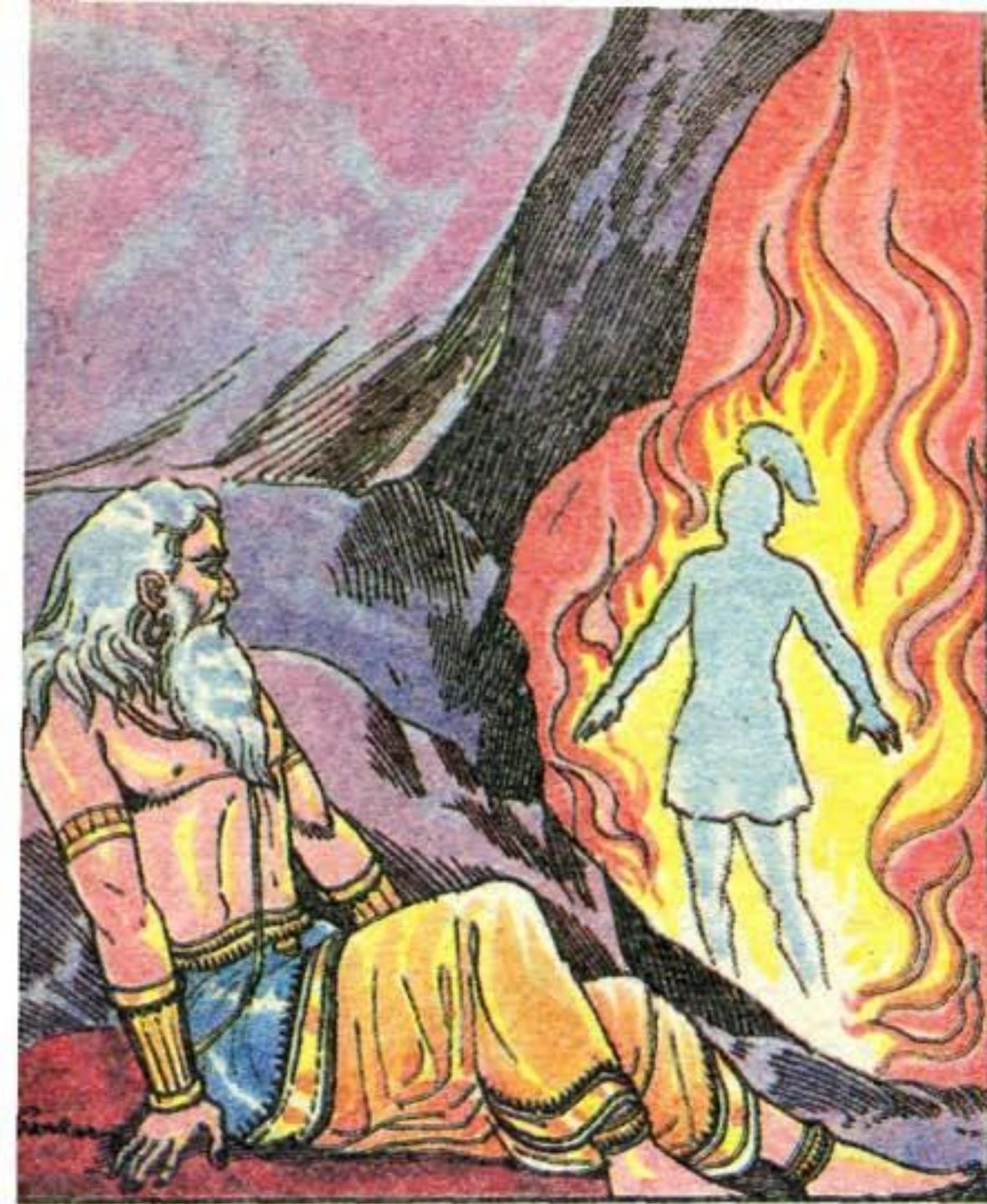
ఆ గుహలో ముచికుందు దనేవాడు నిద్రపోతున్నాడు. ఈ ముచికుందుడు మాంధాత కొడుకు. అతను దేవానురయ్యద్వంలో చాలాకాలం య్యద్వం చేసి, దేవతలకు విజయం చేకూర్చి. శ్రేమ తీరటానికి నిద్రపోబోతూ, తనకు నిద్రా

భంగం కలిగించిన వాణ్ణి తన చూపుల తోనే భస్మం చేసేటట్టు పరం పొందాడు. ఈ సంగతి కృష్ణుడికి తెలుసు. అతను గుహలో ప్రవేశిస్తూనే ముచికుందుడి తల వైపున దాక్కున్నాడు.

అతని వెనకగా గుహలోకి వచ్చిన కాలయవనుడు, నిద్రపోతున్న ముచికుందుడి చూసి, కృష్ణుడేనని భ్రమపడి, కాలితో తన్ని. “ఇలా చావు తప్పించు కుండా మనుకుంటున్నవా? లే, లే. నీ బలం తెలిసింది,” అంటూ వికటాటహసం చేశాడు.

నిద్రాభంగం కలిగి ముచికుందుడు లేచి కూర్చుని, కాలయవనుడి తేసి

కోవంగా చూశాడు. మరుక్షణమే కాల యవనుడు, పిడుగుపడిన చెట్టులాగా అయి, నిలుపునా లేచిన మంటలలో బూడిద అయిపోయాడు.

తరవాత కృష్ణుడు తాపిగా ముచికుండుడి ఎదటపడి, “అయ్యా, నీ విక్ర్షణున్న సంగతి నాకు నారదుడి ద్వారా తెలిసింది. నా పని నీ మూలాననెరవేరింది. తృప్తి పడ్డాను. ఇక వెళ్లి వస్తాను,” అన్నాడు.

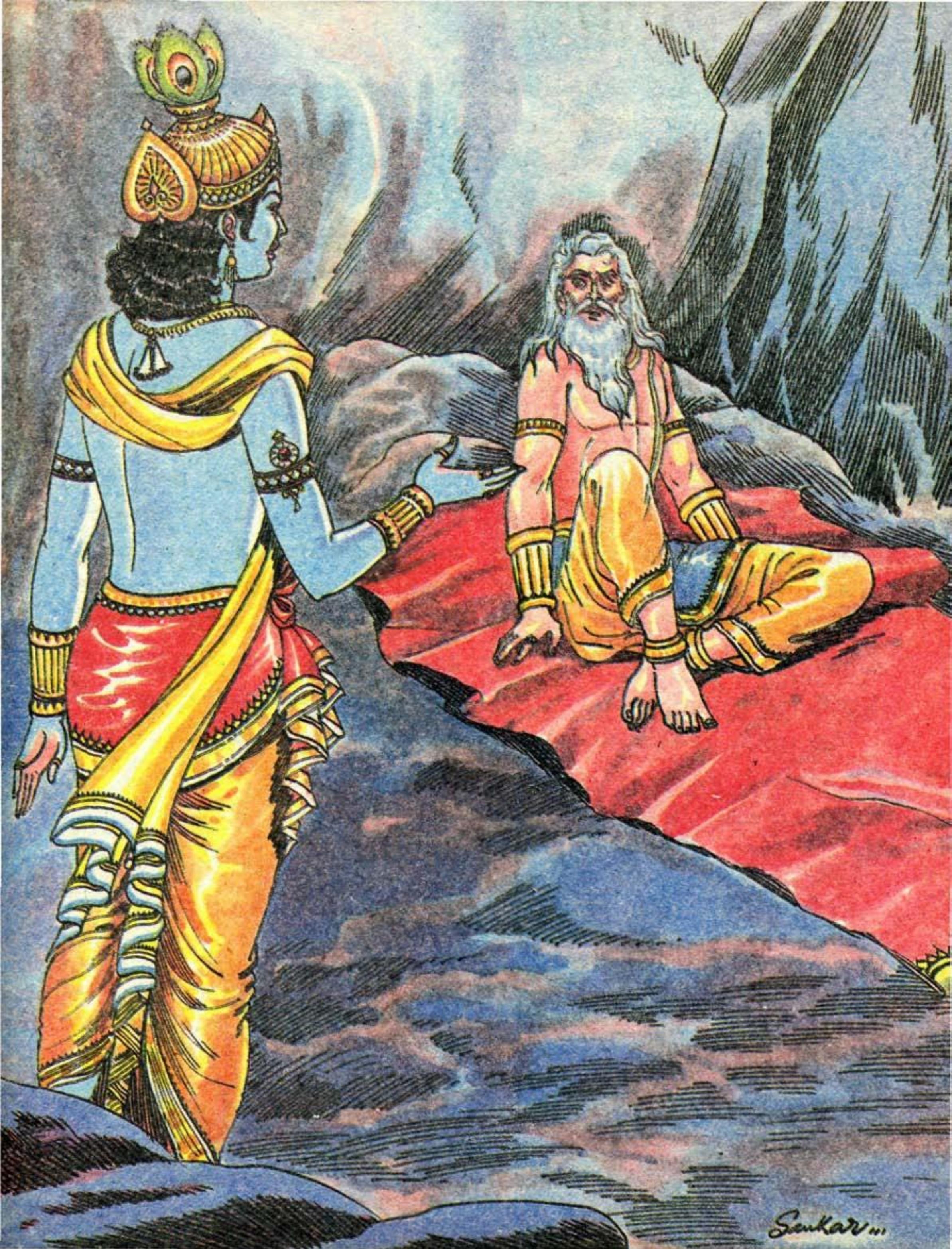
ముచికుందుడు కృష్ణుణై చూసి, “అయ్యా, నీ వెవరు? ఇక్కడికి ఏం పని మీద వచ్చావు? నాకు నిద్రాభంగం కలిగించిన ఈ మనిషి ఎవరు? నేనిక్కడ

ఎంతకాలంగా నిద్రపోతున్నాను? తెలిసే చెప్పి,” అన్నాడు.

దానికి కృష్ణుడిలా చెప్పాడు:

“చంద్రుడికి సాటి అనదగినవాడు నహుముడు. ఆయన కొడుకు యయాతి. యయాతికి అయిదుగురు కొడుకులు. వారందరిలోకి వెద్దవాడు యదువు. ఆ యదువు సంతతిలో వసుదేవుడనే మహానీయుడు పుట్టాడు. ఆ వసుదేవుడికి దేవకి అనే భార్య యందు నేను పుట్టాను. ఆయనకు రోహిణి అనే భార్య యందు పుట్టిన బలరాముడికి తమ్ముడి, నన్న వాసుదేవుడంటారు. నీ కోపాగ్నికి ఆహుతి అయిన జతను కాలయవను దనే ప్రసిద్ధుడు. వరంవల్ల పుట్టినవాడు. మరొక విధంగా చావనివాడు, నా శత్రువు. నీవు త్రేతాయుగంలో పుట్టినట్టు విన్నాను. ఇప్పుడు కలియుగం సమీపిస్తున్నది.”

ముచికుందుడు గుహ నుంచి బయటికి వస్తూ తిరిగి రాజ్యం చేసుకుండా మనుకున్నాడు. కాని తీరా భూమి మీద సంచరించే మనుమల అల్పప్రమాణమూ, అల్పబుద్ధులూ, అల్పపరాక్రమమూచూ స్నేఅయనకు రాజ్యాలేలా లనిపించలేదు. అందుచేత ఆయన తపస్సు చేసుకోవటానికి హిమాలయారణ్యాలలోకి వెళ్లి పోయాడు.

Sankar...

తన ప్రబల శత్రువు చనిపోయాక, కృష్ణుడు శాలయవనుడి సేనలోని ప్రధాన విరులను తనదివ్యాప్తాలతో అనాయాసంగా చంపేసి, మిగిలిన సేనలను తన వశం చేసుకుని, అతి వేగంగా వెళ్లి తన వారిని చేరుకున్నాడు. ఇదంతా జరిగాకనే ద్వారపతీనగర నిర్మాణం జరిగింది.

ద్వారపతి నిర్మాణానికి విశ్వకర్మ సహాయం పొంద నిశ్చయించి కృష్ణుడు ఆ దేవశిల్పిని స్ఫురించాడు. వెంటనే విశ్వకర్మ ప్రత్యక్షమై, “నన్నెందుకు స్ఫురించావు? నావల్ల ఏం పని కావాలి?” అని అడిగాడు.

“స్వర్గంలో ఇంద్రుడి నగరం ఎలా ఉత్తమంగా ఉంటుందే, భూలోకంలో అలా ఎటువంటి లోటూ లేని సర్వోత్తమంగా ఉండే నగరాన్ని నాకు కట్టి పెట్టాలి,” అన్నాడు కృష్ణుడు.

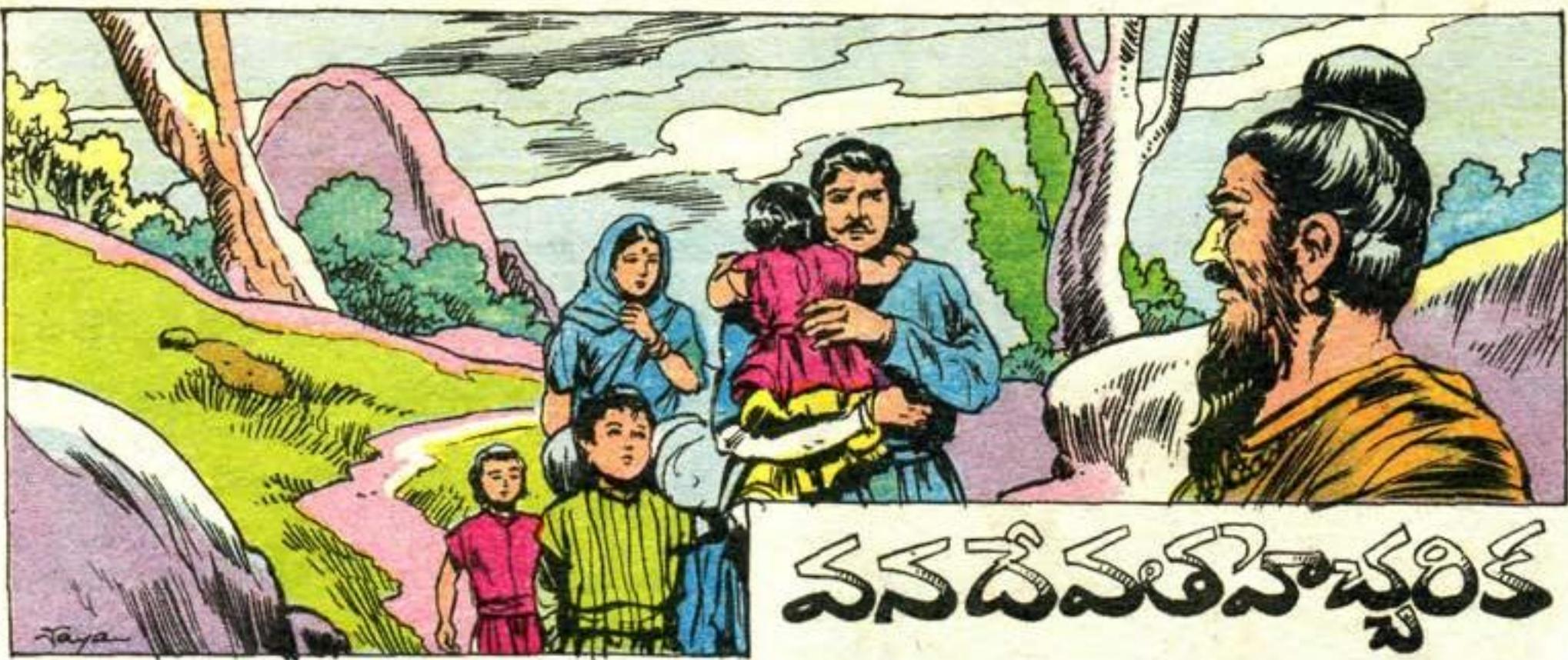
“ఈ జనాని కంతకూ తగిన నగరం నిర్మించాలంటే ఇప్పుడు ఇక్కడ ఉన్న ప్రదేశం చాలదు. సముద్రం కొంత

వెనక్కు పోయినట్టయితే, ఆ ప్రదేశంలో చక్కని విశాలనగరం నిర్మించవచ్చు.” అన్నాడు విశ్వకర్మ.

కృష్ణుడు సముద్రుణై ప్రార్థించాడు. తజ్ఞణమే సముద్రుడు ప్రత్యక్షమై, ఎటు చూసినా పన్నెందు యోజనాలుండేటట్టుగా భూమి వదిలి, తాను వెనక్కు వెళ్లి పోయాడు.

అప్పుడక్కడ విశ్వకర్మ దివ్యమైన నగరాన్ని నిర్మించాడు. బంగారపు కోటా, ఆకాశాన్ని అంటే మణిగోపరాలూ, ఎత్తయిన ప్రాసాదాల వరసలూ, హర్షాలూ, చక్కని రాజమార్గమూ, చైత్యాలూ, సభలూ, చావడులూ, తోరణాలూ, బురుజులూ, భావులూ, సరస్వతిలూ, కల్పతిలోద్వానాలూ అవతరించాయి. రాజభవనంలో కృష్ణుడు ఉన్నతాసనంలో కూర్చుంటే, యాదవప్రముఖు లందరూ సభతీరారు. కృష్ణుడు విశ్వకర్మను సముచితంగా సత్కరించి ఇంద్రులో కానికి పంపేశాడు.

మహామహావ్యాఖ్యానిక

ఒకానోక గ్రామంలో, చమటకు దనే వ్యాపారి పుండెవాడు. ఒక్కసారిగా వ్యాపారంలో అమితమైన నష్టం రావడంవల్ల అప్పులపాలై, ఆయన ఉన్నదంతా ఓగొట్టు కుని, కట్టుబట్టలతో బికారిగా మిగిలాడు.

ఇక ఆ గ్రామంలో నలుగురికి ముఖం చూపించలేక భార్య, ముగ్గురు పిల్లలతో మరొక గ్రామానికి బయలైరాడు. దారిలో ఆయన కొక సాధువు ఎదురై. “నీవు చమటకుడివి కదూ! ఎంత వైభవంగా జీవిస్తా, సాధువులను భక్తిశ్రద్ధలతో సత్కరించేవాడివి. ఇప్పుడు నిన్ను చూస్తూంటే, ఏదో దుర్గతికి గురైనట్టు తోస్తున్నది. ఏం జరిగిందీ చెప్పు,” అని అడిగాడు.

చమటకుడు తన దురదృష్టాన్ని సాధువుకు చెప్పుకున్నాడు. సాధువు వెంటనే, “నీవంటి మంచివాడికి రావలసిన కష్టం కాదిది. అయితే, నీవు జీవితంలో ఎప్పుడూ

శ్రమపడకుండా, శ్రమజీవుల కష్టం మీదనే బాగుపడ్డావు. కొంతకాలంపాటు శరీర శ్రమతో జీవించు. మళ్ళీ మంచి రోజులు వస్తాయి. ఆ తర్వాత కూడా శరీరశ్రమను వదిలిపెట్టుకు,” అని సలహా యిచ్చాడు.

“స్వామీ, మీ సలహా తప్పకపాటిస్తాను. పుప్పులమైన ఉళ్ళో కట్టెల మైలేక పారుగూరు పొతున్నాను. అక్కడ నేనెలా జీవించాలో, మీరే ఉపదేశించండి,” అన్నాడు చమటకుడు వినయంగా.

సాధువు కొంచెంసేపాలోచించి, “సుకుమారంగా బ్రహ్మతికినవాడివి, ఒక్కసారిగా శ్రమపడాలంటే యిబ్బంది అవుతుంది. ఆందుకని, నీకొక వర మిస్తున్నాను. శ్రమతో కూడిన ఏ పని అయినా సరే, నువ్వు అదే శ్రమచేసే యితరులకన్న పదింతలు తక్కువ శ్రమతో సాధించ గలవు,” అన్నాడు.

చమటకుడు, సాధువు యిచ్చినవరాన్ని మహాప్రసాదంగా భావించి, ఆయనకు నమస్కరించి, భార్యాబిధ్యలతో పారుగూరు వెళ్లాడు.

అక్కడ అతను, ఒక గొడ్డలి సంపాదించి, దాపులనున్న అదవికేసి బయలు దేరాడు. ఆయితే, ఆ ఊళ్లో కట్టలుకొట్టి జీవించేవాళ్లు చాలా మంది వున్నారు. వాళ్లందరూ ఒక్కటై చమటకుడికి అద్దుతగిలారు.

చమటకుడు, వాళ్లతో వినయంగా, “ఆయ్యలారా, నేను నా భార్యాబిధ్యలను పాపించుకునేందుకు, వేరు మార్గమేదైనా వుంటు తమరే చెప్పండి,” అన్నాడు.

“ఇక్కడికి దూరంగా వృక్షాల ణ్ణమున్నది. అందులో వంటచెరుకుగా పనికి పచేచ చెట్లున్నాయి. కానీ, అక్కడికి వెళ్లినవాళ్లెవరూ తిరిగి రావడం లేదు. కారణం తెలియదు. నీవక్కడికి వెళ్లి కట్టలుకొట్టి, సమీప రాజధానీ నగరంలో అమ్మితే మంచి ధర పలుకుతుంది,” అని కట్టలు కొట్టేవాళ్లు సలహా యిచ్చారు.

చమటకుడు, భార్యాబిధ్యలతో వృక్షరణ్ణమీపానికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఆయన, భార్యతో, “నీవు నా కారణంగా చాలా శ్రమపడుతున్నావు. నీవూ, పిల్లలూ అరణ్ణంలోకి రావద్దు. నా కోసం ఒక రోజంతా ఎదురుచూడు. నేను తిరిగివస్తే. మనం హయిగా జీవించవచ్చు. లేదా నీవు నాలుగిళ్లలో దాసిగానైనా పని చేసి, మన పిల్లలను పైకి తీసుకురా,” అన్నాడు.

దానికి చమటకుడి భార్య, “ప్రమాదకరమైన అరణ్ణంలో అదుగు పెదుతున్నారు. ఇలాంటప్పుడే మీకు తోడు అవసరం. బ్రతికితే కలిసి బ్రతుకుదాం. అలా కానప్పుడు, అందరం కలిసే బ్రతుకులు ముగిద్దాం,” అన్నది.

కొంతదూరం వెళ్లాడు, చమటకుడు మంచి వృక్షన్నెక దాన్ని ఎన్నుకుని. నరకాణికై గొడ్డలి ఎత్తాడు. ఎత్తిన గొడ్డలని దింపేలోగా, ఆయన కొక భయం

కరమైన నప్య వినిపించింది. ఆ మరు క్షణం ఆ వృక్షం ఒక భయంకరాకారు దిగా మారిపోయి, “నా జోలిక రాకు. నిన్ను నీ కుటుంబాన్ని మింగేస్తాను!” ఆనదంతో చమటకుడు క్షాద్రి సేపు దిగాప్పాంతుడైపోయాడు.

“పోండి! త్వరగా యిక్కుణ్ణించి పారి పోండి. లేకుంటే నేను మిమ్మల్నిందర్నీ మింగేస్తాను!” అన్నాడా భయంకరాకారుడు మరొకసారి హెచ్చరిస్తూ.

చమటకు డప్పటికి తేరుకుని, “నీవు నన్నూ, నా కుటుంబాన్ని మింగేస్తానంటే, నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నేనిక్కడికి కట్టెలు కొట్టుకునేందుకు వచ్చాను తప్ప. తప్పేమీ చేయలేదు. మనిషి శరీరశ్రమతో

జీవించాలనుకున్నప్పుడు, వారించదం నీ తప్ప.” అన్నాడు.

వెంటనే భయంకరాకారుడు, తిరిగి మహావృక్షంగా. మారిపోయాడు. చమటకుడు, యా విచిత్రాని కాశ్చర్యపడుతూనే మళ్ళీ గొడ్డలిని పైకెత్తాడు.

“ఆగు, చమటకా!” అన్న మాటలు వినిపించి, చమటకుడు ఆగిపోయాడు.

అప్పుడోక దేవత ప్రత్యక్షమై, “చమటకా! నేను వనదేవతను. ఈ వనంలోని వృక్షాలనూ. జంతువులనూ నేను సంరక్షిస్తూంటాను. ఇక్కడున్న ప్రతి వృక్షాన్ని ఆశ్రయించుకుని, ఎన్నోప్రాణులు జీవిస్తున్నాయి. నీవు మా జోలిక రాకు. నీవద్దముహిమగల గొడ్డలి వుండడంవల్ల,

క్రూరమృగాలు నీ కుటుంబాన్ని, నిన్నా ఏమీ చేయలేకపోయాయి. వృక్షం రాక్షస రూపంలో బెదిరించినా, నీవు భయపడ లేదు. అందువల్ల నేనే స్వయంగా వచ్చాను. నా మాట విని, యి వనం వదిలి వెళ్లిపో." అని కోరింది.

చమటకుడు, ఆశ్చర్యంగా, "అమ్మా, నీవు చెప్పింది బాగానే వున్నది. కాని, నాకొక చిన్న కుటుంబం వున్నది. నేను వాళ్ళను పోషించుకోవాలి. అందుకు నేనేం చేయాలో చెప్పి." అన్నాడు.

"నీవేం చేయాలో, నీ దేశపు రాజు చెబుతాడు. రాజుజ్జుకు మనుషులతోబాటు, దేవతలు కూడా తలవంచకత ప్పుదు.

ఆయన చెబితే, నేను కూడా నిన్నద్ద గించను," అన్నది వనదేవత.

"సరే, అయితే రాజుగారినే కలుసు కుంటాను. కాని, అందుకు ఎంతకాలం పదుతుందో ఏమో?" అన్నాడు చమటకుడు.

వనదేవత, చమటకుణ్ణి కళ్ళు మూనుకోమన్నది. ఆయన అలాగే చేశాడు.

ఇప్పుడు కుటుంబంతోపాటు చమట కుడు, ఒక నిండు సభలో వున్నాడు. కొలుపు తీరిపున్న రాజు, సభకు లూహతాత్మగా తమ ముందు ప్రత్యక్షమైన, ఆ కుటుంబాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడ్డారు. చమటకుడు వారికి తన కథ చెప్పి కున్నాడు.

రాజు, చమటకుడితో, "నీవు, నా దేశ పొరుడివి. నిన్న సంరక్షించుకోవలసిన బాధ్యత నాది. నీ ఆర్థతకు తగ్గ ఉద్యోగం యిస్తాను. హాయిగా జీవించు," అన్నాడు.

చమటకుడు దీనికి అభ్యంతరం చెబుతూ, "సాధువు నాకు వరం యిచ్చాడు. గౌర్ధలి పట్టి శరీరప్రశ్న చేస్తేనే, నా తప్పులకు ప్రాయశ్శిత్తం జరుగుతుంది. చెట్లను కొట్టివద్దనడానికి, వనదేవత ఎవరు? తమరు వనదేవతను శాసించండి," అన్నాడు.

రాజుకు, చమటకుడి మాటలు సబబు గానేతోచాయి. ఆయన, చమటకుడిను రచి

గొడ్డలి తిసుకుని, తానేక్కరూ వృక్షారణ్యానికి వెళ్ళి వనదేవతను పిలిచాడు. వనదేవత ప్రత్యక్షమై, రాజు సందేహం విని. “రాజు, నీ ప్రజలను నువ్వు రక్షించు కుంటున్న విధంగా, నేనీ వనాన్ని రక్షించు కుంటున్నాను. ఈ వనంలో ఎన్ని జాతుల వృక్షాలున్నాయో, అన్నింటినీ మరొక శ్శలంలో నాటించు. ఇలాంటి వనం మరొకటి తయారయ్యేదాకా వేచిపుండు. అప్పుడు మూడోవనానికి ప్రారంభోత్పవం చేసి, ఇక్కడి వృక్షాలను నీ వంటచెరుకుకై ఉపయోగించుకో. అంటే— ఒక వనం నాశనమవుతూంటే, అలాంటిదే మరొకటుండాలి. వేరొకటి ప్రారంభించబడాలి. ఇందుకు నీవంగికరిస్తే నీకూ, నీ ప్రజలకూ మేలు జరుగుతుంది. లేని పక్షంలో నీ రాజ్యం సర్వనాశనమవుతుంది,” అని చెప్పింది.

రాజు మారుమాట్లాడకుండా తిరిగి వెళ్లిపోయి, చమటకుడితో, “నీవు నీగొడ్డలి నుపయోగించి వృక్షారణ్యాన్ని నాశనం చేయాలనుకుంటే, అందుకు చాలా సంవత్సరాలు ఆగవలసి వుంటుంది. దేశంలో యిప్పటికే ఎందరో కట్టెలు కొట్టుకునేవాళ్ళున్నారు. వాళ్ళకే తగినన్ని చెట్లు లేవు. మా రాజ్యానికి వసరమైన కట్టెలను, పారుగుదేశంనుంచి కొనాలను

కుంటున్నాను. కాబట్టి, నువ్వు మరేదైనా వృత్తినపలంబించు,” అని చెప్పాడు.

చమటకుడు, తన కుటుంబంతో సహపారుగుదేశానికి వెళ్ళాడు. కట్టెలు కొట్టుకునేందుకు అక్కడ ఎలాంటి అంకలూ లేవు. వరప్రభావం తారణంగా చమటకుడు, యాభైమంది శ్రమపడి కొట్టే కట్టెలను, తానేక్కడే కొట్టగలిగేవాడు. అందువల్ల క్రమంగా అతడు తిరిగి భాగ్యవంతుడయ్యాడు. తన దేశంలో అంతులేని వృక్షసంపద వుండి కూడా. హెచ్చు ధరకు పారుగుదేశంనుంచి కట్టెలు కొనే రాజు తెలివి లేఖిక. చమటకుడు నువ్వు కుంటూండేవాడు.

ఈ వథంగా కొన్నెళ్లు జరిగేసరికి, చమటకుడుంటున్న దేశంలో. ఎన్నదూ ఎరగని కరువువచ్చింది. వర్షాలు లేక ప్రజలు నీటిచుక్కితే తపించి పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. నీరు లేని కారణంగా పంటలు పండక, ప్రజలు తండిలేక మలమల మాడిపోసాగారు. క్షమనివారణ కోసం రాజు యజ్ఞాలు చేయించాడు. ఫలితం లేకపోయింది.

ఏట్లు గడిచిన కాద్ది పరిస్థితులు దిగజారిపోతూంటే. ఆ దేశపు ప్రజలు క్రమక్రమంగా సుఖిక్షంగా పున్న ఇతర దేశాలకు వలసపోసాగారు. పేదరికం కారణంగా దొంగతనాలూ, దోషిలూ

వృద్ధిచెంది, సామాన్యలకు ఏమాత్రం రక్షణలేకుండా పోయింది.

ఈ పరిస్థితుల్లో చమటకుడు కూడా, తిర్మిగి తన దేశానికి వెళ్లిపోవాలనుకున్నాడు. ఆ సమయంలో అతడికి ఏదో జబ్బుచేసి ముఖంనిండా మచ్చలేర్పడ్డాయి. వైద్యుడు వచ్చి చూసి రోగనిర్ణయం చేయలేక పోయాడు. ఏం చేయాలా అని చమటకుడు బాధపడుతూండగా, రాజభటులు వచ్చి ఆయనను తీసుకుపోయారు. తను చేసిన నేరమేమితో తెలియకుండా, చమటకుడు వారం రోజులపాటు కారాగారంలో పున్నాడు. కారాగారం నిండా ఆయన లాగే ముఖం నిండా మచ్చలున్నవాళ్ళే పుండడం చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

వారంరోజులు గడిచాక, శ్రైదీలందర్ను ఒకచోట సమావేశపరిచి ధాజు, వాళ్ళతో, “అయ్యలారా! మీపట్లు క్రూరంగా ప్రవర్తించినందుకు, నన్ను మన్నించండి. వనాలు నాశనంచేసేముందు కొత్తవనాలను సృష్టించాలని వనదేవతనన్ను పోచ్చరిస్తే, నేను తాత్కాలిక ప్రయోజనం చూసుకుని, ఆ పోచ్చరికను పెడచెవిన పెట్టాను. వనాల కారణంగానే, ఏ దేశంలోనయినా వాతా వరణం సక్రమంగా పుంటుంది. వర్షాలు నకాలంలో కురుస్తాయి. మనిషి జీవితం ఏ ఒడిదుడుకులు లేకుండా ప్రశాంతంగా

సాగిపోవాలంటే, వనాలను సంరక్షించు కోవాలి. ఈ విషయం పారుగు రాజు గుర్తించాడు. అందువల్లనే ఆయన దేశం నుభిక్షింగా వున్నది.

జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ఇకనుంచి మన దేశంలో వనాలను నాశనంచేసే వాళ్ళు శిక్షింపబడతారు. వనాలకు అన్యాయం చేసినవారందరికి ముఖ్యాలపై మచ్చలేర్పుడతాయని. వనదేవత నాకు కలలో కనబడి చెప్పింది." అంటూ తన ముఖ్యానికి కప్పుకున్న పల్చటి మునుగును తెలిగించాడు.

తనలాగే రాజుకు ఈడా ముఖ్యంనిండా మచ్చలుండడం చూసి, చమటకుడు ఉలిక్కిపడి కళ్ళు తెరిచాడు.

ఆయనకు ఎదురుగా వనదేవత కనిపించింది. ఆమె చిరునప్పు నవ్వి. "చమటకా. నా హెచ్చరికను పాటించకుండా వనాలను నాశనం చేస్తే మనుషులు ఎటువంటి కష్ట నష్టాలకు గురి అవుతారో చూశావుగదా? నా హెచ్చరికను పాటించని రాజులు

కొందరున్నారు. వారి దేశాలే, యానాటి ఎడారులు!" అన్నది.

చమటకుడు, వనదేవతకు చేతులు జోడించి, "అమ్మా, నా కుటుంబ పోషణకు, ఏ పృతి అవలంబించమని, నీ ఆజ్ఞ !" అని అడిగాడు.

"చమటకా, దగ్గిర మహామగల గొడ్డలి వున్నదని, నువ్వు చెట్లను నరికి కట్టెలమైన్న బ్రికత వలసిన అవసరంలేదు. సాధువు యిచ్చిన వరం వున్నదిగదా! నువ్వు నాగలిపట్టి పాలం దున్ని వ్యవసాయం చేసినా, యితరులకన్న పదింతలు ఎక్కువగా పంటపండించగలవు." అని చెప్పింది వనదేవత.

చమటకుడు, తరిగి గ్రామం చేరాడు. ఆక్కడ ఆయనకు బీడుగా పడివున్న వ్యవసాయ యోగ్యమైన ఎంతో భూమి కనిపించింది. ఆక్కడ అతడు వ్యవసాయం ప్రారంభించి, కొద్ది కాలంలోనే దారిద్ర్య బొధనుంచి బయటపడి, భార్య బిడ్డలతో నుఖంగా జీవించాడు.

“షరాబులు”

పోలండు దేశస్తులలో ఒక నమ్మకం ఉండేది. అదేమంటే, ఆ దేశంలోని గనులలో మనుషుల లాటి భూతాలుండే వారని. వాటిని “షరాబులు” అని పిలిచే వాళ్ళు.

ఈ షరాబులు ఎన్నడూ భూగర్భంలో నుంచి పైకి వచ్చేవారుకారు; గనులలో పని చేసేవారితో కలిసి పని చేసేవారు. వాళ్ళు మామూలు మనుషులకన్న చిన్నగా ఉండేవాళ్ళు. మంచి స్వభావాలు గల వాళ్ళకు అనేక విధాల సహాయపడేవాళ్ళు; లోహపు మట్టి తక్కువగా ఉన్న చోట శ్రమపడుతున్నవారికి, సమృద్ధిగా ఉండే ప్రాంతాలు చూపేవారు.

వాళ్ళు చెడ్డవాళ్ళను సహించేవారు కారు; మరీ కోపం వచ్చినప్పుడు వాళ్ళు తవ్వేచోటనుంచి లోహన్ని మాయం చేసి, లోతుకు తీసుకుపోయేవాళ్ళు; లేదా, పై

మట్టి విరిగి వాళ్ళ మీద పడేటట్లు చేసే వాళ్ళు.

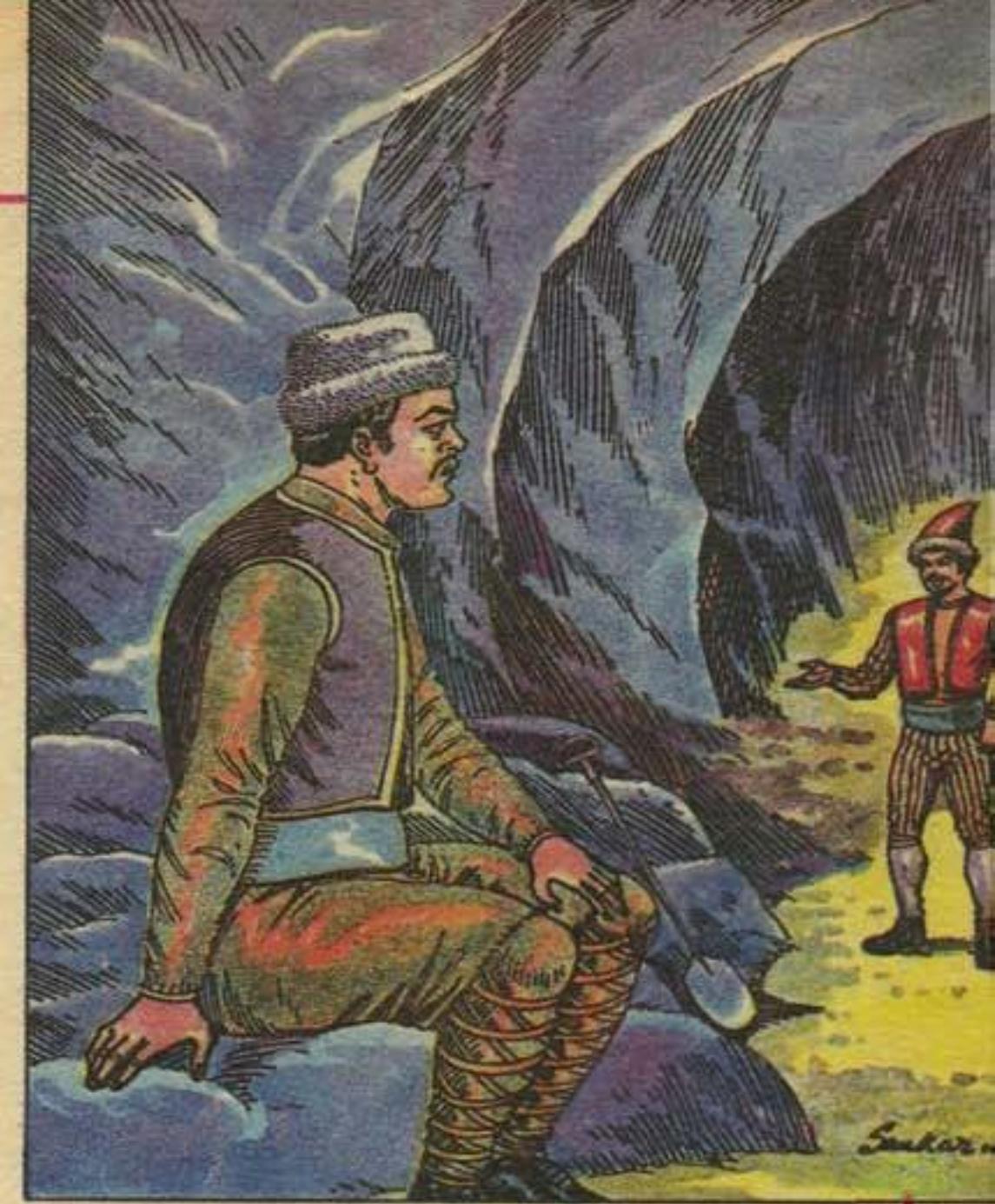
ఒక ఉప్పు గనిలో ఒక మేస్తీ ఉండే వాడు. ఆ గనిలో ఒక పనివాడు చచ్చి పోయినప్పుడు ఆ పనివాడి భార్యకు ఆ మేస్తీ పరిషారం చెల్లించక, ఆమె చచ్చి పోయినవాడి భార్య అని తనకు రుజువు లేదన్నాడు. ఆమె చచ్చినవాడి పెళ్ళామే నని ఇతర పనివాళ్ళు సాక్ష్యం చెప్పారు. కాని మేస్తీ వినిపించుకోలేదు. తరవాత వారం రోజులకు ఆ మేస్తీ ఒక సారంగం కుండా నడుస్తూ ఉండగా పై కప్పు అతని మీద విరిగిపడి, ఆతను మరణించాడు.

యుద్ధ సమయాలలో ధనికులు తమ నిధులను ఈ ఉప్పు గనులలోనే దాచే వారట. అలాటి నిధులు కొన్ని శాశ్వతంగా గనులలోనే ఉండిపోయాయి. అవి కూడా షరాబుల రక్షణలోనే ఉండినట్లు చెప్పు

కునేవారు. వాటికోసం చాలామంది వెతక
టానికి ప్రయత్నించారు. కాని ఆలా వెతు
కుతూ ఉండే సమయంలో వారి చేతి
దీపాలు అకారణంగా అరిపోతూ ఉండేవి.

బకసారి ఒక షరాబు ఇద్దరు గని పని
వాళ్ళకు నిధి ఉన్న చోటు చూపిస్తా
నన్నాడు. షరాబు వెంట పోయేటప్పుడు
బక పనివాడు ఒక క్రమము చెక్కుతూ,
తడపలు కింద రాలుస్తూ వెళ్ళాడు.
వాళ్ళు నిధిని కళ్ళారా చూశారు. కాని
తిరిగి వచ్చేటప్పుడు చూసుకుంటే, క్రమ
పేళ్ళు మాయ మయాయి. అది చూసి
రెండే పనివాడు సుద్ధముక్కుతో దారి
వెంబడి గోడలమీద గుర్తులు పెట్టాడు.
కాని అవీ మాయమయాయి. అందుచేత
ఆ పనివాళ్ళు తాము చూసిన నిధిని
మరెన్నాడూ కళ్ళ చూడలేదు.

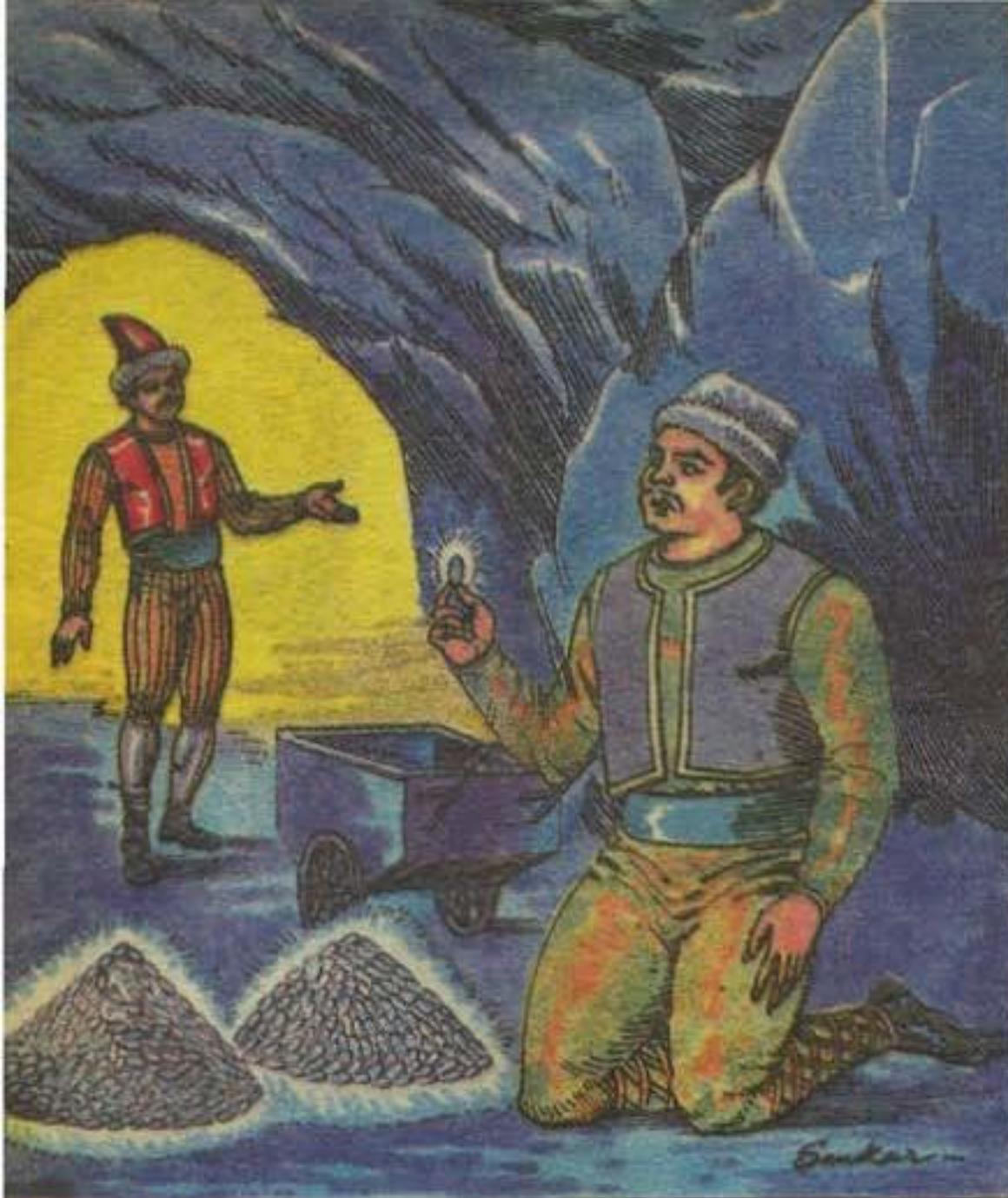
పోలందులో కెల్లా అత్యంత పురాతన
మైనది, విస్తీర్ణమైనది ఒక గని ఉన్నది.
అందులో షరాబులు హెచ్చు సంఖ్యలో
ఉండేవారు. ఆ గనిని అనేక విభాగాలు
చేసి, ఒక్కొక్క విభాగానికి ఒక్కొక్క
షరాబు ఉండేవాడు. ఆ విభాగంలో పని
చేసేవారందరనీ ఆ షరాబు కనిపెట్టి ఉండే
వాడు. పనిష శ్శకు ఏదన్నా అన్యాయం
జరిగితే తమసు కనిపెట్టి ఉండే షరాబు
న్యాయం జరిపిస్తాడని వాళ్ళు నమ్మేవారు.

బక పేద పని వాడుండేవాడు. వాడు
శ్రమపడక, అస్తుమానమూ తాగేవాడు.
వాడికి మంచి గని ఇచ్చేవారు కారు. ఒక
నాడు వాడు ఉదయం నుంచి శ్రమపడినా
బక్క పిసరు లోహం పడకపోయేసరికి,
బక బండరాతి మీద కూర్చుని. “నేను
ఎలాటి దరిద్రుణై ! నాకెవరి సహాయమూ
లేదు. ఇలాటి చోట ఎంత శ్రమించి ఏం
లాభం ?” అని వాపోసాగాడు.

బక షరాబు వాణ్ణి పలకరించి, “నువు
చేసుకోవటానికి ఇచ్చిన వోటంతా కలిపి
ఇదేనా ?” అని అడిగాడు.

“ఇంతకన్న మంచి చోటు నాకెవ
రిస్తారు ?” అన్నాడు ఘనివాడు దీనంగా.

“నా వెంట రా. నీకు వెండిలోహం దొరికే చేటు చూపిస్తాను. నేను చెప్పినట్టు వింటే నీకు మంచి లాభం వస్తుంది.” అన్నాడు షరాబు.

పనివాడు షరాబు వెంట ఒక ప్రాంతానికి వెళ్లాడు. “ఇదుగో వెండి. నీకు కావలిసినంత తప్పుకో. నువ్వు తవ్విన వెండి తూయించి, నీకు రావలసినది తీసుకున్న తరవాత, మనం మొదట కలుసుకున్న చోటికి రా. ఆక్కుడ మనం చబ్బుపంచుకుండాం.” అన్నాడు షరాబు.

పనివాడు సంతోషంగా తోటి పనివాళ్లు పద్ధతు వెళ్లి, బోలెడు ముడి వెండి ఉన్నది, తవ్వటానికి రమ్మన్నాడు.

“ఇక్కడి గనిలో సత్తు తప్ప ఏమీ లేదు. వెండి ఏనాడో వట్టిపోయింది. వెండి ఉన్నదంటున్నాపు గనక, అదంతా నువ్వే తప్పుకో !” అని వాళ్లు యద్దేవా చేశారు. కాని ఆ పనివాడు తాగుడు అలోచన కట్టిపెట్టి, ఒక నెల అంతా ముడివెండి తవ్వి, తన కూలి కింద అనేక వేల నాణాలు సంపాదించుకున్నాడు. ఆ నాణాలను ఒక తోపుడు తొట్టెలో పొనుకుని, మొదట తాను షరాబును కలుసుకున్న చోటికి వచ్చాడు. షరాబు వాడికోసం సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

నాణాలు సమంగా పంచగా ఒక నాణం మిగిలిపోయింది.

“ఈ చివరి నాణం ఎవరికి ?” అని షరాబు అడిగాడు.

“అది నువ్వే తీసుకో, బాబూ !” అన్నాడు పనివాడు.

“నీకు డబ్బు కాపీనం పట్టలేదన్న మాట. అంతా నువ్వే ఉంచుకో. కాని దానధర్మాలు చెయ్యటం మరవకు,” అని చెప్పి షరాబు వెళ్లిపోయాడు.

పనివాడు జీవితాంతం దాకా దానధర్మాలు చేస్తూ. తాగుడు మానేసి, సుఖంగా జీవించాడు.

ఆదే గనిలో ఇంతకన్న విచిత్రమైన సంఘటన మరొకటి జరిగింది, ఇది

జరిగినది కూడా ఆ గనిలోని ఒంటరి పనే వాడికే.

బకనాడు వాడి కొక షరాబు కనిపించి, “బంటరిగా పని చేస్తున్నావేం? నన్ను భాగస్తుడుగా కలుపుకుంటావా?” అన్నాడు.

దాని తా పనివాడు, “ఇందులో లోహం తక్కువ. బక్కడికే కదువు నిండదు. ఇద్దరం ఏం తీంటాం?” అన్నాడు.

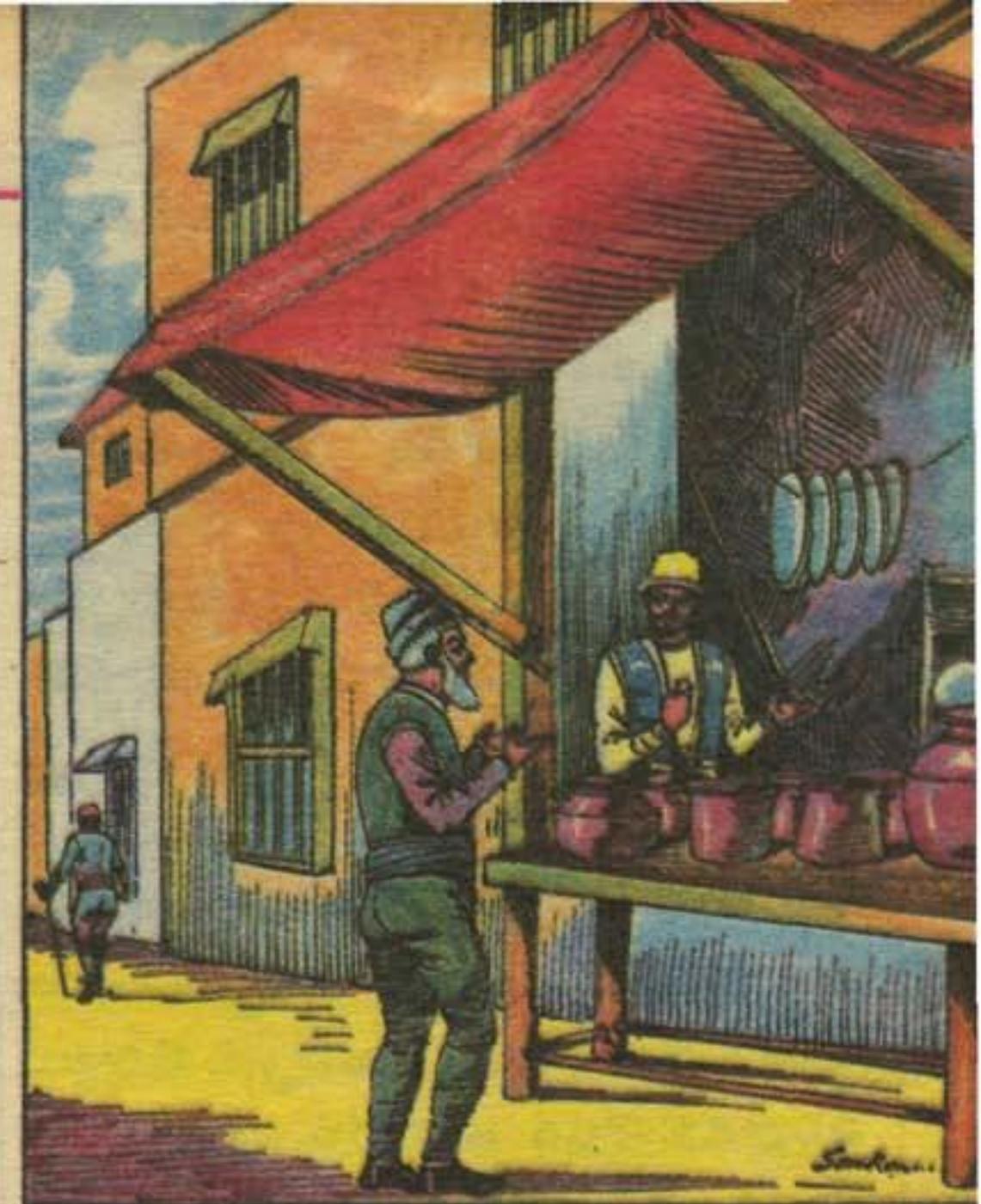
“మంచి చేటు నేను చూపిస్తాను. నా వెంట రా!” అంటూ షరాబు ఆ పని వాళ్ళి మరొక ప్రాంతానికి తీసుకుపోయాడు. అక్కడ ముది లోహం పుష్టిలంగా ఉన్నది. పనివాడు ఉత్సాహంగా దాన్ని తవ్వనారంభించాడు. కొద్దిసేపు ఆయ్యాక షరాబు వాళ్ళి భూగర్భంలో ఇంకా లోతుకు తీసుకుపోయాడు.

పనివాడు అ లిసపోయి, కాస్సేపు విశ్రాంతి తీసుకుంటానన్నాడు. అతను తన వద్ద ఉన్న రొప్పె తిని, నడుము వాల్పు కునుకు తీశాడు.

అతను నిద్ర లేచేసరికి షరాబు అక్కడ ఉండి, “ఎంతసేపు నిద్ర పోయా వేతలుసా?” అని అడిగాడు.

“రెండు గంటలు పడుకుని ఉంటానేమో!” అన్నాడు పనివాడు.

షరాబు ఎమీ అనక, అతన్ని మరొక మార్గాన మొదటి చేటుకు తీసుకు వచ్చి,

కొంత డబ్బిచ్చి, “ఊళ్ళోకి వెళ్ళి రొప్పె పట్టుకురా,” అన్నాడు.

పనివాడు తిరిగి నేలమీదికి రాగానే అక్కడ పని చేస్తున్న సలుగురు ఆద కూతీలు అతన్ని చూడగానే బెదిరి, పారి పోయారు. పనివాడు వాళ్లను తెట్టుకుంటూ ఊళ్ళోకి వెళ్ళాడు. తాని ఊరు గుర్తు పట్టేటుట్టులేదు. అఖిరుకు తాసూ, తన తల్లిదండ్రులూ ఉండే జల్లు గాని, కనీసం ఆ జల్లు ఉండే ఏధి గాని పోల్చటం వాడికి సాధ్యం కాలేదు. వాడు ఒక అంగడికి పోయి, తన వద్ద ఉన్న డబ్బులిచ్చి రొప్పె జయ్యమంటే, అంగడివాడు ఆ దబ్బులు చెల్లుపన్నాడు. ఆ దుకాణం వద్ద ఉన్న

పెద్ద మనిషి ఆ డబ్బులు పరీక్షించి, నూరేళ్ళనాటివని చెప్పాడు.

తాను ఒక నూరేళ్ళ నిద్రపోయి ఉండాలని పనివాడికి అర్థమయింది! వాడు గనిలోకి తిరిగి వెళ్ళి ఘరాబుతో, “నేను నూరేళ్ళ నిద్రపోయినట్టున్నాను. ఇప్పుడు నా గతి ఏం కాను? ” అన్నాడు.

“అదంతా ఏమీ లేదు. నువ్వు ఊళ్ళోకి తిరిగి వెళ్ళు. నువ్వు మహా నిద్రపోతే రెండేళ్ళకు పైన నిద్రపోయి ఉండవు. సరిగా ఏడాదికి మళ్ళీ వచ్చి కనబడు. నేనిక్కుడే ఉంటాను,” అన్నాడు ఘరాబు, పనివాడికి కొంత బంగారం ఇస్తూ.

పనివాడు ఈసారి తిన్నగా ఇంటికి వెళ్ళగలిగాడు. కాని వాడు తన అను భవాలు చెబితే, వాడి భార్య గాని, పిల్లలు గాని, స్నేహితులు గాని నమ్ములేదు.

సంవత్సరం గడిచాక పనివాడు మళ్ళీ గనిలోకి దిగి, ఘరాబును కలుసుకున్నాడు.

“ఈసారి నీకు ఏకంగా నిధినిక్షేపం చూపిస్తాను. నా వెంట రా!” అంటూ

దారి లేని దారి వెంట, పాదుబడిన సొరంగాల కుండా చాలా దూరం తీసుకు పోయాడు. చివరకు వాళ్ళు చేరిన చోట అంతులేని నిధు లున్నాయి.

“ఇదంతా ఒకప్పుడు భూమికి దగ్గిరగా ఉండేది. పనివాళ్ళు నుఖుపుగా తవ్వి తీసుకునేవాళ్ళు. కాని తేరగా వచ్చిన దబ్బుతో మనుషులు మదించిపోయారు. అందుకు శిక్షగా ఈ నిధి అంతా భూగర్భం లోకి దిగి వచ్చేసింది. నువ్వు పట్టుకు పోగలిగినంత పట్టుకుపోయి నుఖంగా ఉందు,” అన్నాడు ఘరాబు.

“ఈ నిధిని గురించి నేను నలుగురికి చెప్పవచ్చునా?” అని పనివాడు అడిగాడు.

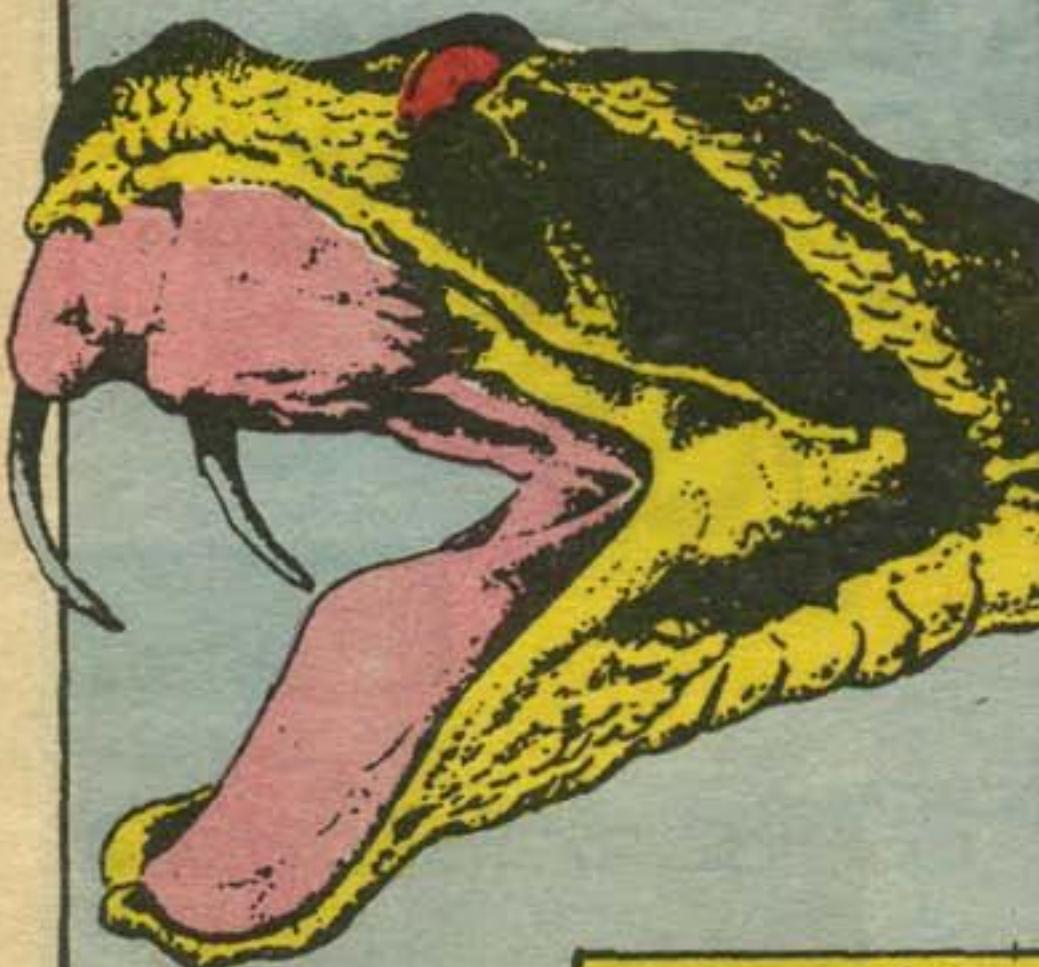
“చెబితే చెప్ప. పలుగులూ, పారలూ తెచ్చి తప్పకుపోమని కూడా చెప్ప,” అన్నాడు ఘరాబు.

కాని, పనివాడికి పట్టిన ఐశ్వర్యర్థం చూసి, వాళ్ళు కూడా వాడు చెప్పిన కథ నమ్ములేదు. ఆ నిధిని కనుక్కున్నవారు ఆ తరవాత ఎవరూ లేదు.

పొడవైనకోరలు

పశ్చిమ ఆఫ్రికాలోని గాబూన్ వైవర్ ఏడ
సర్వాలకు 1 $\frac{1}{2}$ అంగుళాల పొడవు గల
కోరలు ఉన్నాయి.

పొడవైన
కోరలు

మనెర్ అనే నృగుల్ల, మొదట కాలులాగా
కనిపించే కండరాన్ని (ఇది మామూలుగా
గుల్లలోపల వుంటుంది) ముందుకుసాచి,
ఆ తరవాత గుల్లలోపాటు శరీరాన్ని పాదం
వరకు ముందుకు తీసుకు పోతుంది:

ప్రకృతి వింతలు:

పూడ్రుచేయా!

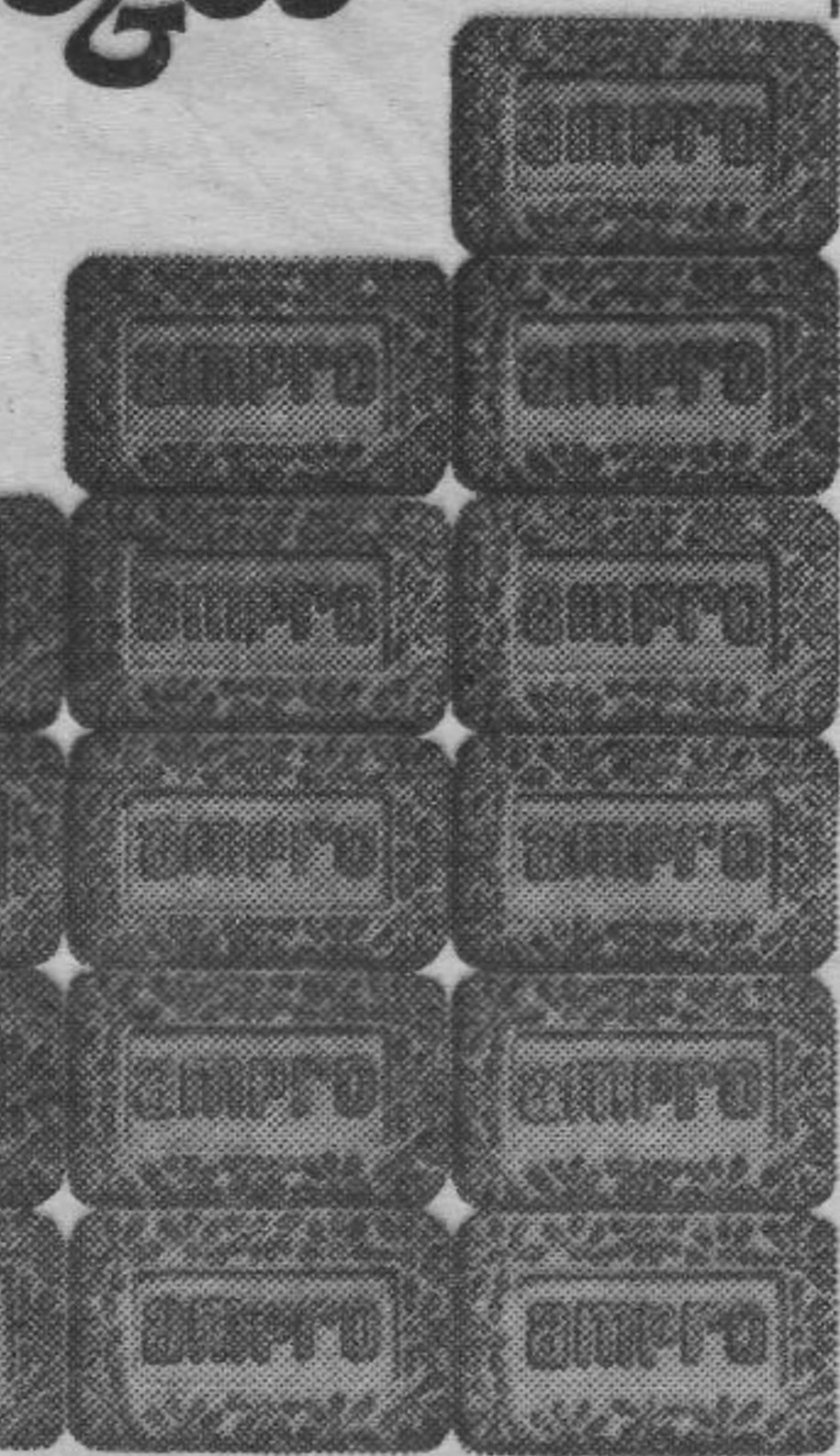

మధ్య, దక్షిణ అమెరికాలో నివసించే సైంచర్ మంకి అనే కోతికి మూడవ చేయి లాగా
ఉపయోగపడే పొడవాటి తోక ఉన్నది. తోక కాన లోపలివైపు రోమాలు లేకుండా కండ
రాలతో నిండి వుండడంవల్ల. దానితో కొమ్ములను వధిసి పట్టుకోగలుగుతున్నది:

ఆంప్రో మిల్క్ బేస్

బడ్జెపీలులు

బిస్కిట్స్

Sista's-EIPL-97/88 Tel.A

ఎలలోని చౌష్టికత పరిపూర్వందా గలది.

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 50 లు

ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1989 జనవరి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

S. B. Takalkar

★ పై పోటోలకు నరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ సవంబర్ నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్లుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్టుపైన రాని, ఈ అద్వితీకు పంపాలి:— చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

S. M. Dudhediya

సెట్టెంబర్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో: నిత్యకృత్యానికి

రెండవ పోటో: నిరీక్షణ ఎందుకో?

వంపినవారు: పి. పెత్తుపారాయణ, కాడతోట, రాజమండ్రి (అం. క్ర.)

బహుమతి మొత్తం రు. 50/- నెలాళురులోగా పంపబడుతుంది.

చందమా ము

ఇండియాలో సంవత్సర చందా: రూ. 36-00

చందా పంపబలనిన చిరునామా:

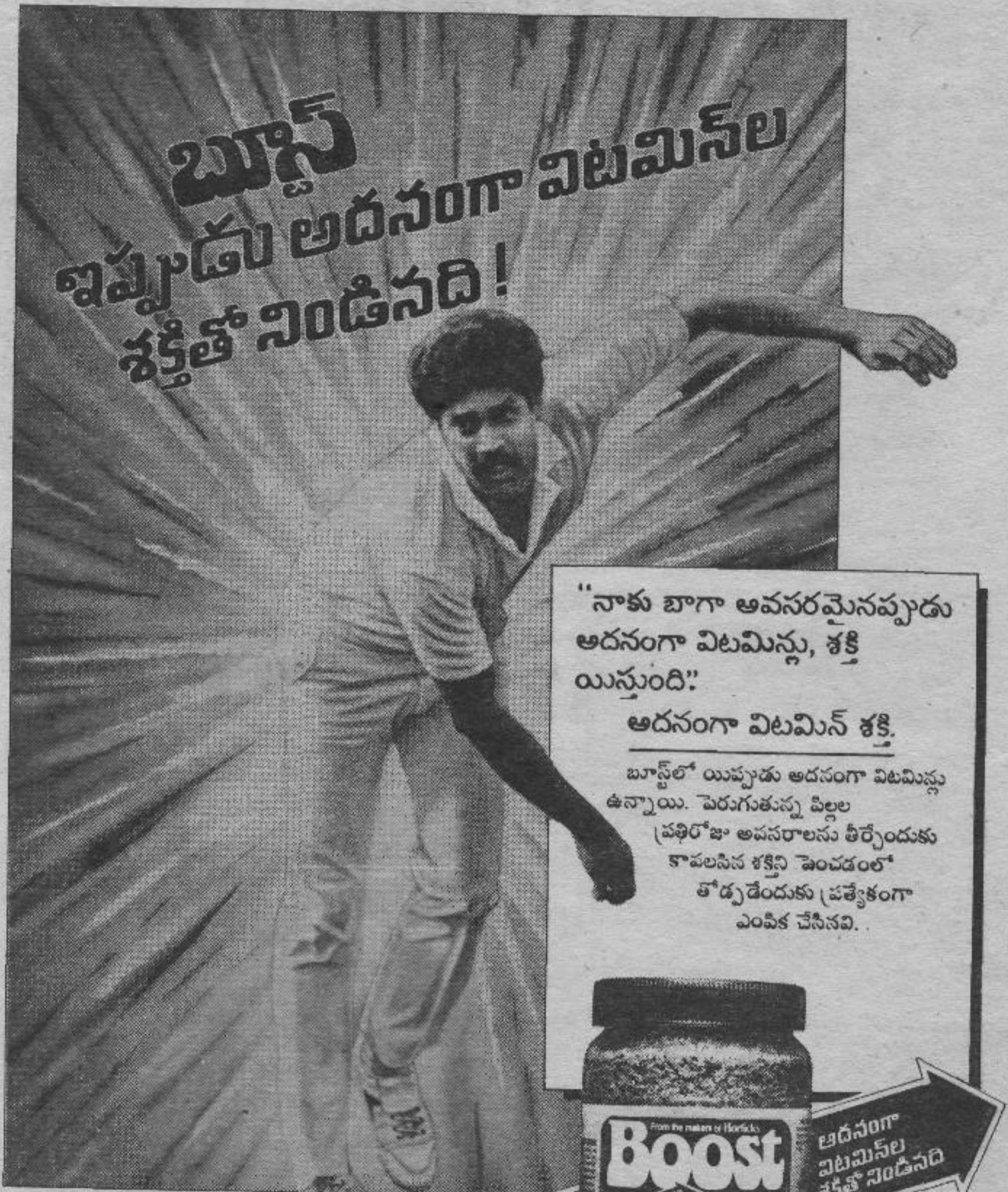
డాల్టన్ ఏజన్సీస్, చందమామ బిల్లింగ్స్, వడపళని, మద్రాసు-600 026.

ఇతర దేశాల చందా వివరాలకు రాయండి:

చందమామ పశ్చికేషన్స్, చందమామ బిల్లింగ్స్, వడపళని, మద్రాసు-600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

చాంపియన్ మెర్క్షు కోల్తు విజయ్ రహస్యం!

బుస్ట్
విటమన్లతో రూడ్స్‌న శక్తినిచ్చే ఇంధనం

HTA 6008 TEL

No share prices,
no political fortunes, yet...

66

**Over 40% of Heritage readers
are professionals or executives,
61% from households
with a professional / executive
as the chief wage earner.
Half hold a postgraduate degree
or a professional diploma.**

— from an IMRB survey
conducted in Oct. 1986

It's an unusual magazine. It has a vision for today and tomorrow. It features ancient cities and contemporary fiction, culture and scientific developments, instead of filmstar interviews and political gossip. And it has found a growing readership, an IMRB survey reveals. Professionals, executives and their families are reading The Heritage in depth - 40% from cover to cover, 42% more than half the magazine. More than 80% of The Heritage readers are reading an issue more than once. And over 90% are slowly building their own Heritage collection. Isn't it time you discovered why?

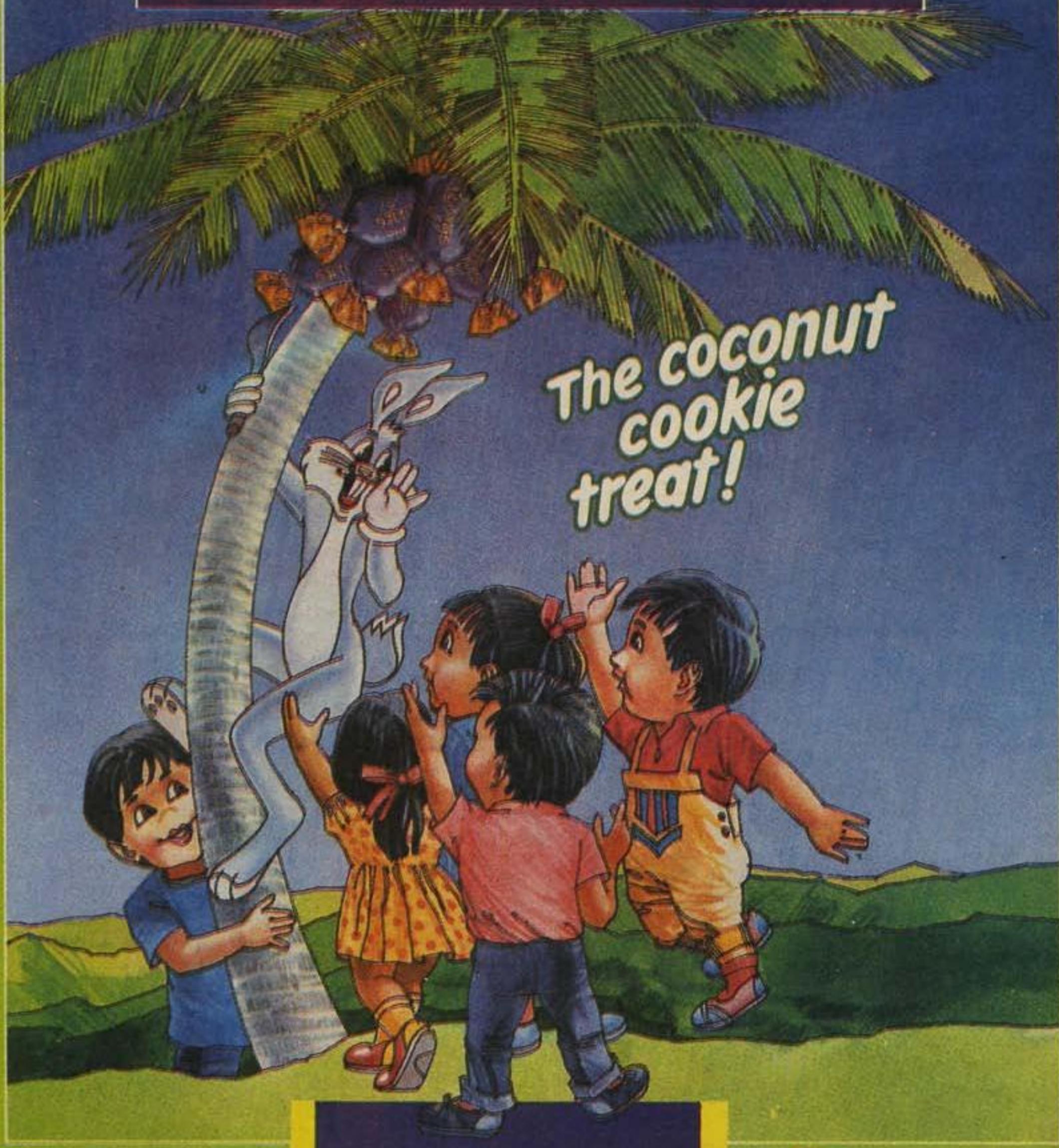
THE
HERITAGE

So much in store, month after month.

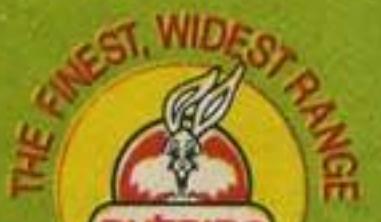
LAND

CRUNCHY, MUNCHY SWEETS

The coconut
cookie
treat!

nutrine
COOKIES

India's largest
selling sweets